

Evropa priznava naše izdelke

Pogovor z Marjanom Anžurjem o ukrepih Evropske skupnosti ter o načrtih IMV

Ukrepi Evropske skupnosti proti Jugoslaviji so ravno tako ali še bolj prizadeli tudi Slovenijo, še posebej njene velike izvoznike. Eden največjih slovenskih izvoznikov je novomeška IMV. O tem in o načrtih tega novomeškega giganta je tekla beseda s predsednikom poslovnega odbora IMV-ja in generalnim direktorjem Revoza Marjanom Anžurjem.

• Ali bodo ukrepi Evropske skupnosti prizadeli tudi IMV, in če ga bodo oz. so jo že, kako?

Ukrepi Evropske skupnosti so že prizadeli grupo IMV. Uvoznik avtomobilov, francoski Renault, mora za vsak

• Sredi leta 1993 bo v novomeškem Revozu stekla serijska proizvodnja renaulta clio. Clío, evropski avto leta 1991, je eden najuspešnejših avtomobilov Renaulta, zato odločitev te velike in ugledne francoske avtomobilске tovarne, da bo proizvodnja tega avtomobila tekla v novomeškem Revozu, govori tudi o velikem zaupanju. Program clío je ena največjih slovenskih naložb, saj bo za to potrebnih okoli 100 milijonov dolarjev, priprava na serijsko proizvodnjo pa bo zahtevala milijardo francoskih frankov.

avtomobil plačati 10 odst. carine od izvozne cene, na izvozno ceno priklopiče pa znaša carina 5,3 odst. To seveda pomeni, da Slovenija kljub vsem zagotovitvam ni izvzeta iz ukrepov proti Jugoslaviji, in bojim se, da se to ne bo zgodilo niti v decembru. S tovrstnimi obljubami imamo pač slabe izkušnje. Ti ukrepi, ki veljajo tudi za Slovenijo, pa pomenijo, da je bila slovenska ocena dejanskih razmer Evrope do Slovenije napačna ali da smo naše pozicije v Evropi precenjevali. Ne samo to, Slovenija kot najbolj izvozno usmerjena republika bivše Jugoslavije je s temi ukrepi najbolj prizadeta. Če Slovenija potem, ko smo trge v južnih republikah izgubili, gradi na izvozu, za našo vlado ne bi smelo biti pomembnejšega dela, kot da ureja te stvari.

IMV je z ukrepi neposredno prizadet. Z Renaultom, ki je pri nas kapitalsko

udeležen, se sicer še nismo pogovarjali o tem, kako bomo krili te dodatne stroške carine, jasno pa je, da jih ne bo plačal kupec. Mi smo vodstvo Renaulta v Parizu naprosili, naj posreduje v Franciji na ustreznih najvišjih mestih, naj nas izvzamejo iz ukrepov, saj je kupec naših avtomobilov država članica ES, ki ima pač svojo proizvodno enoto v bivši Jugoslaviji. Iz Francije pričakujemo odgovor te dni.

• Kaj bi morala po vašem mnenju ukreniti Slovenija, da bi ublažila ukrepe ali celo dosegla neveljavnost teh ukrepov za našo državo?

Upam, da bo državi Sloveniji tudi na takih primerih uspelo Evropski skupnosti dokazati, da so z ukrepi prizadeti tudi njihovi interesi. To seveda je argu-

Marjan Anžur

ment, ki za gospodarstvenike drži, vendar o tem odloča politika, kjer pa so večkrat prisotni »višji interesi« in argumenti vedno ne prevladajo.

Se težje je pri Adriji, saj so kupci prikolic naša podjetja v tujini in tu se ve, kdo je plačnik teh dodatnih carin. Te so seveda v celoti naš dodatni strošek. Slovenija mora to urediti za vse izvoznike ali v obliki povračil ali z drugimi ukrepi, ki bi nadoknadili izpad že tako pičlega prihodka. Če se te stvari ne bodo uredile hitro in učinkovito, se bo začel zmanjševati izvoz, to pa bi pripeljalo do veržne reakcije.

• Ste zaradi ukrepov zmanjšali obseg proizvodnje, izvoza ali število zaposlenih?

Zaradi ukrepov nismo nič zmanjšali obsega proizvodnje in izvoza. Izvoza tudi ne bomo zmanjševali, treba pa je najti rešitev za izpad dohodka, in to za naš delež v Revozu in za Adrijo v celoti. Število zaposlenih se v IMV ne zmanj-

šuje, letos smo celo dodatno zaposlovali, a največ za določeno čas, in to predvsem zato, ker predvidevamo nihanja v proizvodnji, ki jih bomo zmogli s temi začasno zaposlenimi.

• Kakšni so načrti Revoza za prihodnja leta in kako vidite perspektivo IMV-ja v celoti?

Proizvodnja R 4 se bliža koncu. Z začetkom leta 1993 popularne katrice zaradi ekoloških predpisov ne bo več možno prodajati v Evropi. Naš interes pa je, da bi v letu 1993 še tekla proizvodnja tega avtomobila, a dokončno se bomo odločili šele na podlagi ocene, kam in koliko teh avtomobilov bi še lahko prodali.

Program proizvodnje R 5 ostane v Novem mestu, proizvajali bomo okoli 100 teh vozil na dan, naš največji program pa postaja clío. Serijska proizvodnja tega avtomobila naj bi v Novem mestu stekla v drugi polovici leta 1993; teh avtomobilov bomo proizvedli po 350 na dan, se pravi 70 do 75 tisoč na leto. Ob tem bo, kot rečeno, tekla tudi proizvodnja R 5, tako da bo skupna proizvodnja okoli 100.000 vozil na leto. Letos pa bo iz naših tovarn prišlo okoli 80.000 avtomobilov. Clío se bo prodajal v vsej Evropi, zlasti v Franciji, Italiji, Avstriji, Nemčiji, Švici in državah Beneluksa ter morda tudi v Angliji.

O perspektivi IMV-ja ne dvomim, verjamem, da bodo sedanji ukrepi res začasni, vprašanje je samo, koliko časa bo ta začasnost trajala. Verjamemo, da bodo prevladali argumenti proti tem ukrepom in da bo Slovenija mednarodno priznana država, čeprav to še ne pomeni, da bo takoj deležna tudi vseh ugodnosti, ki jih je uživala prejšnja Jugoslavija. Vsekakor smo še naprej usmerjeni v izvoz, izvozni delež v celotni proizvodnji clío in R 5 bo okoli 70 odst.

Odpisali pa nismo niti južnih trgov. V tem »prehodnem obdobju« nameravamo povečati prodajo na slovenskem trgu, a z omejenimi količinami, glede na razmere pač, ostajamo tudi na jugoslovanski trg. Naše ambicije pa so, da na teh trgih prodajo povečamo. V kratkem bomo tam, kjer smo prej v južnih delih bivše Jugoslavije imeli prodajna mesta, ustanovili firme. Ta podjetja bodo imela tri glavne sklope: prodajo, nabavo in finance. Prvo tako podjetje, ki ima sedaj delovno ime Renault Srbija, bomo še letos ustanovili v Beogradu.

A. BARTEJL

FONTANOT NA SUHORJU

METLIKA — Pred tednom dni je bilo na Suhorju pri Metliki tradicionalno srečanje borcev iz Metlike, krajanov ter borcev brigade Fontanot, ki so jo leta 1944 ustanovili na Suhorju slovenski in italijanski borci. Predsednik skupščine občine Metlika Branko Matkovič jih je seznanil z razmerami pri nas in v sosednji Hrvaški ter italijanske borce zaprosil, naj tudi oni Evropi in svetu povedo, kaj se dogaja ter pomagajo ustaviti morijo, če imajo kaj vpliva.

• Naš izvršni svet je bedna vlada za bedno ljudstvo. (Pintar)

• Treba je preprečiti še eno revolucijo. (Bučar)

Boljša elektrika leta 1993?

Dolenjske in belokranjske elektro naložbe naj bi imele v letu 1992 prednost — Potrebni še 165 milijonov SLT

METLIKA — V organizaciji predsednika novomeškega izvršnega sveta mag. Boštjana Kovačiča je bil v ponedeljek v Metliki pogovor predstavnikov dolenjskih in belokranjskih občin z odgovornimi iz slovenskega elektro gospodarstva in republiškega ministrstva o izboljšanju oskrbe tega konca Slovenije z električno energijo in o dokončanju že začete gradnje novih elektroenergetskih objektov, potrebnih v ta namen.

Da Dolenjska in Bela krajina dobi-

POMOČ IZROČENA

NOVO MESTO — V Langenhagnu, partnerskem mestu Novoga mesta, so na različnih dobrodelnih prireditvah, med katerimi je bil najbolj odmeven koncert tamkajšnjega velikega pihalnega orkestra, doslej zbrali že prek 18 tisoč mark kot pomoč za odpravo posledic vojne v novomeški občini. Darovalci so ob zadnjem obisku v Novem mestu izrazili željo, naj bi njihovo pomoč razdelili tistim ljudem in ustanovam, ki jih je vojna najbolj prizadela. Pisali smo že, da je za 2.000 mark pomoči že v rokah družin Uršič iz Prečne in Martinčič iz Tomažje vasi ter Občinskega odbora RK. Novomeški bolnišnici je bilo pred tednom tudi že izročeno 8.000 in Domu starejših občanov 3.000 mark pomoči, preostanek, 1.305 mark, pa je dobil novomeški Karitas.

TUJINA O NAS

Slovenija kljub vsemu — otok miru

Suddeutsche Zeitung

V Jugoslaviji, kjer pustoši državljanska vojna, je Slovenija kljub vsem gospodarskim težavam otok miru. Osvajalna vojna armade proti sosedni Hrvaški je videti oddaljena. V kavarnah, restavracijah in barih v Ljubljani je mogoče gledati 24-urni program Zagrebške televizije »Za svobodo: posnetke vojne iz Vukovarja, Osijeka in Vinkovcev, mest, ki so oddaljena manj od 100 kilometrov od slovenske meje. Iz Ljubljane se zdijo oddaljena, kot da so z nekega drugega planeta. Vendar je posledice vojne mogoče občutiti tudi v Sloveniji, 30.000 beguncev iz Hrvaške je zatočišče poiskalo v Sloveniji, njihovo število pa iz dneva v dan narašča.

Počasnost evropskih politikov pri razreševanju jugoslovanske krize, njihovo klevanje, da se soočijo z dejanskim stanjem, slovenski sogovorniki kritizirajo zelo umirjeno, in še to ne v javnosti. Javno mnenje je znatno jasnejše. Na najslabšem je nizozemski zunanji minister, ki se je kot predsedujoči v Svetu ES še posebej izkazal z napačnimi ocenami. Na zidovih mnogih ljubljanskih hiš je z rdečo barvo izpisano: »Van den Broek, sram naj tebo!

Rečeno ta teden:

KROŽI NEZNANA KOLIČINA TOLARJEV

Mislím, da ni nikogar, ki bi natančno vedel, kako je bila vodena denarna politika ob zamenjavi dinarjev za tolarje, niti Banka Slovenije ne. Od Banke sem namreč želel dobiti statistične podatke, ki jih kot povsem običajne zbirajo in spremljajo vse centralne banke. Pokazalo se je, da jih nimajo. Banka ne ve, koliko tolarjev je dala v obtok ob zamenjavi za dinarje in to ni dobro. Nemogoče je voditi primerno denarno politiko, ne da bi vsaj banka vedela, kaj se na denarnem področju dogaja. Če pa ocenim ukrepe, lahko rečem, da so bili velikokrat sami sebi nasprotni — po eni plati preveč omejevalni, po drugi preveč liberalni.

/dr. Jaramillo, svetovalec slovenske vlade/

ŠE POMOČ ZA HRVATE

METLIKA — Območna organizacija svobodnih sindikatov Bele krajine je zbrala še dodatno humanitarno pomoč v hrani in oblačilih za najbolj prizadete družine sosednje karlovaške regije. V ponedeljek popoldne so iz Metlike odpeljali trije tovornjaki s hrano, oblačili in premogom. V Metliki so prispevali sredstva Mercator, Kmetijska Zadruga, Kolpa in Komot. Preveč je dal rudnik Kanjarica, oblačila pa so zbrali delavci Iskre Semič in Beti Metlika. V Črnomlju bo zbiralna akcija v hrani in oblačilih, v petek, 29. novembra.

Naša anketa

Referendum ni primeren!

Lastninjenje je doslej odneslo iz Peterletove vlade dr. Jožeta Mencingerja, kot zagovornika odkrite besede ne najboljšega politika, pa zato po mnogih ocenah enega najboljših makroekonomistov pri nas. Na prizorišče so stopili premierovi svetovalci z dr. Sachsom na čelu in sestavili nov lastninski zakon. Na očitke, da je bila stroka iz tega posla izključena, je premier Peterle v parlamentu izjavil, da ekonomisti iz »starega« sistema ne morejo krojiti njegove preobrazbe. Dr. Ivan Ribnikar je s skupino ekonomistov potem pripravil nov lastninski zakon, različico Mencingerjevega. Zbor občin in družbenopolitični zbor v slovenskem parlamentu sta potem sprejela vladni predlog lastninjenja, zbor združenega dela pa tega niti ne uvrsti na dnevni red in hoče od vlade drug predlog. Zaradi tega je ožigasan kot ostanek starega sistema, nekakšna prostozidarska loža rdečih direktorjev, ki da jim odgovarja, da zakona ni, ker lahko ribarjivo v kalnem. V medijih je vsaj nekaj časa odzvanjalo, ali naj bi v delnice spremenjeno družbeno lastnino deloma, več ali manj, razdelili med prebivalstvo, ali naj bi bile delnice v glavnem na voljo za odkup, da bi podjetja prišla do svežega kapitala, ali naj bi delnice pri našle možnost upravljanja ali ne, ipd. Kako priti do lastnika družbene lastnine, naj bi zadal po zadnjih razmišljanjih odločilo celo na referendumu. Ljudem, ki se jim v glavnem bolj malo sanja, za kaj gre, hočejo naprtiti odločitev, do katere v parlamentu ne morejo priti. Ali je tako zaradi zarote rdečih direktorjev, je veliko vprašanje. Vprašanje je tudi, kaj bo — tudi zaradi vladne gospodarske politike — ostalo za lastninjenje.

JOSIP FABINA, direktor metliške Uprave za družbene prihodke: »Mislím, da večina ljudi sploh ne ve, za kaj gre. Nesramno je ponujati jim nekaj, česar ne poznajo. Če ljudje sprejmejo to breme na svoje hrbte, bodo tisti, ki naj bi bili v resnici odgovorni, nanje prevallili vso odgovornost. Zato sem proti referendumu v imenu ljudstva. Če bi ga že razpisali, bi šel glasovat. Kako bi se odločil, je drugo vprašanje.«

TONE KAMBIČ, obrtnik iz Semiča: »V lastninsko zakonodajo se nisem poglobljaj. Vse, kar imam, sem moral plačati po tržni ceni. Zato se ne strinjam, da bi si sedaj kdo prisvojil družbeno lastnino brez plačila. Sem za čiste račune in zato za sprejem lastninskega zakona brez referenduma. Kdor pa hoče kaj imeti, naj kupi po realni ceni in ne bo nikakršnih očitkov, slabe vesti in hude krvi.«

IVAN UNETIČ, kmet z Gorice pri Leskovicu: »Ponujajo nam referendum, po drugi strani pa nas stiskajo. Greš v trgovino, kupiš nekaj malega in si pri teh cenah na koncu. Ker se ne morejo zmeniti o lastninskem zakonu, bi zdaj to radi prevallili na nas. Naj jaz odločim? Stvari ne poznam, pa moja beseda tudi nič ne zaleže. Ko to poslušam, nazadnje več ne veš, kdo si. Pri toliko strankah se ne morejo zmeniti, ker bi vsi radi vladali.«

ALBINA RAČIČ, gospodinja iz Črešnjice, Brežice: »Ne razumem se na politiko, ne vem, kaj bi bilo pri teh zakonih boljše. Kako naj glasuje na referendumu človek, ki s temi stvarmi nima opravka? Tisti, ki so bili ob zemljo, bi jo radi nazaj, drugače pa ljudi ne zanima, kako se reče kakšnemu zakonu. Mejo so naredili brez nas, marsikaj naredijo brez nas po svoje. Zdaj, ko se ne morejo zmeniti, bi morali pa mi biti zvraven.«

ALENKA AMSTERL, vodja odseka za urbanizem na kočevski občini: »Z zakonom o lastninjenju se spreminja ves naš sistem. Če se strokovnjaki ne morejo med seboj dogovoriti, kakšen naj bo in kako naj bi vse skupaj potekalo, kako naj potem o tem odloča navaden državljan. Gre za preveč strokovne zadeve, zato se mi zdi referendum skrajno neprimeren in upam, da ne bo prišlo do njega.«

MATJAZ PLESNIČAR, stavbni klepar v enoti Kovinarja v Ribnici: »Ne vem, kakšen narod smo, da se nikoli ne moremo nič dogovoriti. Šele ko nam voda teče v grlo, se odzovemo. Referendum v tem primeru, ko gre za tako pomembne in tako strokovne zadeve, vsekakor ni v redu. Končno ljudje sprejmejo tisto, kar parlament odloči, čeprav je res, da Demos izgublja zaupanje. Vsaj enkrat naj vsi skupaj nekaj naredijo, ne pa, da se samo pripravajo med seboj.«

JOŽE JANEŽIČ, kmet z Mosta pri Mokronogu: »Mislím, da bi bil referendum o lastninskem zakonu dobrodošel, saj se vse preveč vleče ta razprava v parlamentu. Zdi se, kakor da nekateri niso pripravljani kaj dosti popuščati. V takem položaju je referendum nujno, a ne največje zlo. Če lastninskih odnosov doma ne bomo razčistili, si verjetno ne moremo obetati tesnejšega sodelovanja z Evropo in ostalim svetom.«

DR. PAVEL ZAGODE, vodja zobozdravstvene ambulante v sevniškem zdravstvenem domu: »Lastnina mora imeti svojega titularja, pravo ime in pomen, saj pomeni tudi odgovornost. Tudi dotoka tuje kapitala ni pričakovati, če ne bomo imeli ustrezne lastninske zakonodaje. Moram pa reči, da nisem osebno prizadet, kar zadeva lastninjenje, zato se nisem bolj poglobljaj v ponujene zakonske osnutke. Če do tega ne bi mogli priti drugače, sem tudi za referendum.«

TOMAŽ SMOLIČ, vodja Agroservisa v Žabji vasi, Novo mesto: »Lastnina po načelu 'vse od vseh, pa od nikogar' se ni obnesla. Tudi v kmetijstvu je bilo narobe, da so kmetu vzeli zemljo, saj je bil kmet načeloma vedno dober gospodar na svoji zemlji. Vračanje premoženja in lastninjenje v tovarnah se vleče že predolgo. Sedanji način lastninjenja v mnogih primerih meji na kriminal, ko se spravi tovarno na kolena, da jo lahko nekdo poceni kupi. Mislím, da ni prav, da bodo bodoči lastniki tovarn tujci. Rešitev z delnicami se mi zdi pravičnejša.«

TREBANJCI POMAGAJO

Tudi Rdeči križ Trebnje je pozval ljudi k zbiranju pomoči za prizadete v vojni na Hrvaški. Ta akcija je potekala več dni na različnih zbirnih mestih. Na vseh mestih je bil zelo dober odziv. V šolo so prinesli predvsem otroška oblačila, zbrali pa so tudi nekaj hrane. Krajani Šentruperta so darovali tudi prek Karitasa. Najmlajši v Rdečem križu so raznašali obvestila po hišah, člani novinarskega krožka pa so napisali na pisma nekaj toplih besed za hrvaške otroke.

Kardej z rdečim prelivom

Preimenovanje ulic je spet v ospredju

Potem ko je na začetku bilo preimenovanje mestnih ulic tema pre mnogih mariborskih gostilniških razprav, je v naslednjih mesecih okoli tega nenadoma vse bolj ali manj utihnilo. Vmes se je pač zvrstilo toliko drugih dramatičnih dogodkov — od valov odpuščanja v do večerajšnjih paradnih mariborskih tovarnah do pekrškega incidenta in vojne —, da so celo politiki pozabili na svojo začetno vneto pri odpravljanju rdečih preteklosti, povsem zaposleni s preprečevanjem črne prihodnosti. A zdaj je tako daleč: v kratkem naj bi mestni parlament razpravjal o predlogu, ki ga je pripravila posebna komisija, ta pa kar odločno reže v dosedanje mariborsko ulično nomenklaturo.

Najpomembnejša je ukinitev imen dveh najbolj reprezentivnih mestnih cest, ki »pokrivata« glavno prometno žilo skozi mesto — Titove in Partizanske ceste. Prva naj bi bila po novem Tržaška, druga pa Slovenska (v resnici naj bi samo podaljšali naziva že obstoječih cest s tem imenom). Novi imeni kajpada nista sporni, toda očitno je celo nekatere v mestni oblasti zmedlo dej-

stvo, da se posamezni inozemski ugledni gostje čudijo, zakaj ukinitev ulice z imenom protifašističnih borcev, ni pa jim tudi jasno, zakaj nenadoma nihče noče več imeti opravka z imenom Tito.

Neki moj znanec, ki je član mestne vlade, mi je zadnjič pripovedoval, s kako težavo je zadevo pojasnjeval neki avstrijski delegaciji, saj so mu ti dejali, da bi navsezadnje lahko po partizanih in Titu poimenovali kakšno manjšo ulico, če sta že najdaljši domnevno neprimerni za kaj takega. Vse manjše da so že zasedene, naj bi bil njegov (neprepričljiv) argument. Vendar na možnosti, da bi obe ulici lahko ohranili staro ime, saj je tudi mestno javno mnenje zvečne naklonjeno takšni spremembi, oziroma se s temi domnevnimi problemi — v poplavi drugih, eksistenčnih — večina sploh ne ukvarja.

To vzušje brezbriznosti navsezadnje simbolizira tudi usoda Kardejevega spomenika v mestnem parku, pred leti postavljena z velikim pompom, zdaj pa več kot samo pozabljenega. Takoj po lanskih volitvah je nekdo polil spomenik z rdečo barvo in tako je doprni kip ideologa pluralizma samoupravnih interesov postal prava kulturološka sramota mesta — saj dolge mesece nikomur ni prišlo na misel, da bi spomenik očistil, če je novi oblasti bilo že nerodno, da bi ga odstranila. Če je kdo opozoril, da si o Kardeju sicer lahko mislimo karkoli, a je navsezadnje tudi on del slovenske zgodovine in je zato njegov spomenik dolžan vsaj prvinekega spoštovanja, mu je hitro priletela etiketa »starorežimca«.

Verjetno lahko podobno usodo pričakujemo tisti, ki že zdaj oporekajo predlaganemu preimenovanju mnogih ulic, poimenovanih po ljudeh iz zgodovine delavskega gibanja in iz NOB, rekoč, da želijo biti »čisti« pred zgodovino.

MILAN PREDAN

kmetijstvo

V KZ Krka še vedno samoupravljajo

Ker še ni novega zakona, so v to prisiljeni, vse skupaj pa jim povzročajo stroške in težave — Napadi na »boljševistično trdnjavo« — Kaj bo s 419 delavci?

NOVO MESTO — Končuje se drugo leto, kar je bil sprejet zvezni zakon zadrugah, ki je dal možnost za preoblikovanje zadrug po novih lastninskih načelih. Slovenija tega zakona ni priznala in v zadrugah še naprej samoupravljajo. Zato imajo v zadrugah velike režijske stroške, ni definiranih gospodar in seveda zaradi vsega tega tudi ni prave spodbude za delo.

Kmetijsko zadrugo Krka iz Novoga mesta tako še vedno sestavlja 9 pravnih subjektov: 4 temeljne zadrugne organizacije, 3 tozidi, hranilno-kreditna služba in skupne službe. V tej zadrugi je 419 zaposlenih, ima pa okoli 800 članov. »Težko nam je, ko nas naši člani, ki nimajo nobenih materialnih obveznosti za poslovanje zadruga, gledajo kot ostanek starega sistema, katerega del je

prej zadruga gotovo bila. Ne samo, da zato člani tvorno ne sodelujejo pri upravljanju, še več, menijo, da je treba na vsak način to »boljševistično trdnjavo« sesuti,« pravi direktor KZ Krka inž. Jože Starič.

Zadruga se poleg s kmetijsko ukvarja še z vrsto drugih dejavnosti, od trgovine

do predelave mesa in gostinstva, ima pa tudi tovarno močne krme in agroservis. Seveda je ena od dejavnosti zadruga tudi lastna kmetijska proizvodnja, vendar v okviru te gospodarijo z zemljišči, ki bodo verjetno predmet vračanja prejšnjim lastnikom. Tako je prihodnost te proizvodnje v zadrugi zelo negotova. Negotova pa je tudi socialna varnost vseh 419 zaposlenih delavcev. Čista primarna proizvodnja — lastna in kooperacijska — sicer v strukturi prihodka zadruga predstavlja manj kot četrtino, vendar to, da kmetje mislijo, da bi sami bolje poslovali kot zadruga, povzroča napetosti v odnosih med njimi in zadrugo.

»Očitki kmetov zadrugi glede tega v celoti ne držijo, saj večji tržni pridelovalci ugotavljajo, da brez zadrugne servisa na tržišču, pri finančnih in tehnoloških ne bi mogli doseči tega, kar so,« pravi Starič. Zaradi izredne posostne razdrobljenosti pa so veliki kmetje v manjšini. Pri tako razdrobljeni kmetijski proizvodnji in ko kmet zaradi še vedno večjega povpraševanja od ponudbe sam najde končnega porabnika (in se tako izogne zadrugi in trgovini), zadruga tudi če ne bi s ceno pokrila nobenega svojega stroška, ne bi mogla biti konkurenčna. »Zadruga dobi svoj smisel, ko je ponudba večja od povpraševanja, ko maloštevilni kupci izsiljujejo številne proizvajalce in zahtevajo čim nižje cene. V takih razmerah pa zadruga zavaruje kmeta. Morda zdaj izgleda, da zadruga ni potrebna, dolgoročno pa bi bila predvsem za kmete velika škoda, če je ne bi bilo,« je prepričan Starič.

A. BARTELEJ

Jože Vovk

Na Radovici so se znebili kamenja

Na kmetijah več mladih?

RADOVICA — Zemlja okrog Radovice je bila do letos obilno posuta s kamenjem, tako da je bila strojna obdelava skoraj nemogoča. Ljudje so morali veliko kositi in grabiti ročno, orati pa s konji ali voli. Po agromelioraciji, s katero so pričeli letos spomladi bo tudi na Radovici kmetovanje veliko znošnejše.

»Doselej je opravljenih približno 90 odst. del. Nekaj poljskih poti moramo še urediti, pa tudi kamen še ni izruvan povsod, zlasti ne tam, kjer so imeli ljudje pridelek,« pove predsednik agromelioracijskega odbora na Radovici Jože Vovk ter se ob tem ne pozabi zahvaliti za pomoč metliški kmetijski zadrugi, republiškem inšpektorju mag. Jožetu Šavornju in nadzornici Mariji Starc iz Trebnjega. »Ti posegi za nas veliko pomenijo, saj je poleg tega, da so bila naša polja kamnita, obdelava otežkočena tudi zato, ker so parcele majhne, komasacija pa je zaradi gričevnatega sveta tako rekoč nemogoča. Glede na to, da kmetujejo tako rekoč pri vsaki hiši, si bodo sedaj, ko smo se znebili kamenja, marsikje kupili še kakšen stroj, pa tudi živine bo, tako upam, več. Žal pa je agromelioracija prišla vsaj desetletje prepozno. Če bi bila prej, se ljudje gotovo ne bi tako množično odseljevali,« je prepričan Vovk, čeprav ne ve natančno, ali bo lažja obdelava sedaj mlade obdržala na kmetijah. Če bo služb dovolj, bodo po njegovem kljub vsemu zemljo najbrž raje pustili pri miru, drugače pa bodo prisiljeni kmetovati. Tudi Jožetov sin Zdravko se je raje kot za kmetovanje odločil za službo in če bo le imel delovno mesto, se bo odpovedal zemlji, pravi.

»To pa ni najbolj prav,« pravi kmet Vovk, »tudi Republika Slovenija bi morala več narediti, če hoče, da bodo ljudje ostajali na kmetijah, in če si želi zeleno mejo.«

M.B.—J.

NOVOST V AGROSERVISU — V kmetijski zadrugi Krka letos niso zmogli večjih naložb, zato pa so svoje napore usmerili v boljše izkoriščenost in posodobitev več obstoječih zmogljivosti. Na sestanek nedeljo dopoldan so odprli prenovljeno trgovino Agroservis v Žabji vasi. V stavbi, kjer je že do sedaj bila trgovina z rezervnimi deli kmetijske mehanizacije ter komisijaska prodajalna in posredništvo, so odprli še oddelek grosistične prodaje zaščitnih sredstev. V prvem nadstropju bodo marsikaj za svojo klet našli vinogradniki, svoj kotiček imajo tudi sadjarji in vrtičkarji. Na voljo je vsa škropilna tehnika, razširjena je ponudba klinastih jermenov, vseh vrst tesnil in ležajev. Celotna investicija je veljala 1.900.000 tolarjev. (Foto: J. Pavlin)

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: mag. Julij Nemanič

Laboratorijski pregled mladega vina

Po končani alkoholni fermentaciji ob prvem pretoku je čas za analizo mladega vina in odpravo morebitnih manjših napak. Potrebna sta analitični in organoleptični pregled vina. V laboratoriju je potrebno opraviti naslednje analize vina:

- alkohol v vol. %
- skupne kisline v g/l
- kisline v g/l
- žveplo v prosti obliki v mg/l
- ostanek nepovretega sladkorja v g/l

Rezultat alkoholne stopnje nam služi v glavnem kot osnova za pohenenje vin v kleti. Vsebnost skupnih kislin v vinu nam olajša odločitve o času prvega pretoka. Če so skupne kisline v vinu sorazmerno visoke, ne hitimo s prvim pretokom mladega vina. Če imamo v kleti temperaturo nad 10°C počakamo na jabolčno-mlečno kislinsko vrenje, pri katerem se pod vplivom bakterij bolj kislj jabolčna kislina spreminja v manj kislno mlečno kislino; pri tem se sprošča CO₂, kar nas spominja na alkoholno vrenje. Zato moramo biti pozorni, da nam kislina ne pade preznika. Kisline v vinu lahko zmanjšamo tudi s kemijskim razkislom vina, o tem pa smo v tej rubriki že pisali.

Količina hlapnih kislin v vinu predstavlja zdravstveno sliko vina in je odraz kvalitete kletarja. Pokvarjena vina (ocetni in mlečni cik) vsebujejo več hlapnih kislin. V pravilno pridelanih mladih vinih ne bi smelo biti hlapnih kislin več kot 0,5

g/l. V zdravih starih vinih se giblje vsebnost hlapnih kislin od 0,3 do 0,7 g/l.

Prosti SO₂ v vinu predstavlja žveplo v prosti nenevezani obliki, ki preprečuje prekomerno oksidacijo vina. Če mošta pri predelavi grozdja nismo dovolj ali sploh ne žveplali, nam sedaj mlada vina oksidirajo. Za ugotavljanje potrebe po žveplanju si lahko pomagamo tudi z različnim testom. Test opravimo tako, da natočimo mlado vino v kozarec za 24 ur. Če v tem času vino oksidira (dobi rjavkast odtenek), pomeni, da ni dovolj žveplano. Isto lahko ugotovimo tudi z določanjem žvepla v prosti obliki v laboratoriju. Z določanjem ostanka nepovretega sladkorja v mladem vinu ugotavljamo povprečnost vina. Če je v mladem vinu še ostanek sladkorja z dodatkom visoko kvaliteten, posebej selekcioniranih vinskih kvasovk, še lahko oživimo alkoholno fermentacijo in s tem zagotovimo dokončno povreženost mladih vin. Večje količine ostanka nepovretega sladkorja znanostno tudi s poskušanjem vina.

Izkušenim kletarjem analitičnimi podatki o vinu veliko povedo. Manj izkušeni kletarji naj se posvetujejo v laboratoriju o morebitnih ukrepih pri mladih vinih. Danes v Beli krajini delujejo že trije laboratoriji, v katerih vam opravijo omenjene analize vina in svetujejo pravilno ukrepanje. Ti laboratoriji so:

- v Metliki v Vinski kleti, ki je odprta za vinogradnike vsak torek od 6. do 14. ure;
- v Črnomlju v trgovini Flora, Ul. Lojzeta Fabjana 7;
- v Semicu, v podružnici Društva belokranjskih vinogradnikov, ki je po potrebi odprta pri Ediju Malnaricu.

ANTON PEZDIRC, enolog, Vinska klet, Metlika

Čakajoč na usmiljenje

Izvoz mesa stoji in čaka na odrešilni 2. december

Rimski sklepi, s katerimi je Evropska skupnost pritisnila na Jugoslavijo, so postavili v kot napačno republiko. Odkar so stopili v veljavo in odpravili tako imenovane preferencialne (olajševalne) carinske stopnje, izvoz slovenske živine stoji. Stoji in čaka na težko pričakovani 2. december, ko naj bi Evropska skupnost Sloveniji in tistim republikam, ki so pripravljene tvorno sodelovati pri reševanju jugoslovanske krize, izvozne olajšave spet uvedla. Kako se bodo olajšave spet uvedle. Kako se bodo najmočnejše in najbogatejše države, ki so nam »nastavile nož na vrat«, odločile, je še zelo vprašljivo, upamo le lahko, da bodo uresničile, kar so ob sprejemanju rimskih sklepov naši republiko tako nedvoumno obetale.

Daljša ali celo trajna ukinitve izvoznih olajšav bi slovensko živinorejo nepopravljivo prizadela. Izvozni prelevmani bi se povečali kar za šestkrat. Kaj to pomeni, ilustrirajmo z izvozom mesa v Italijo, ki je bila dolga leta največji in najboljši kupec našega mesa. Pred uvedbo rimskih ukrepov so naši izvozniki plačevali za kilogram govejega mesa po 900 lir prelevmana, zdaj pa bi morali kar 5.500 lir. Kaj to pomeni ob prodajni ceni 2.400 lir, ni težko izračunati. Da bi se izvoz živine izvoznikom še izplačal, bi morali zdaj dobiti za kilogram mesa okrog 7.000 lir, na kaj tega pa ni vredno niti pol.

misli, saj dobijo Italijani po običajni tržni ceni v vzhodnoevropskih deželah, ki tudi krvavo potrebujejo devize, mesa, kolikor hočejo.

Pretrganim blagovnim tokovom z drugimi republikami se je tako pridružila še blokada iz zahodne strani, kar smo najmanj pričakovali. Zato stavljam toliko upanja na ponedeljek, 2. decembra, ki naj bi preprečil grozečo agonijo. Ob vsem tem pa obstaja tudi vprašanje, kdaj bo slovenska država izbrala podpis novih sporazumov z Evropsko skupnostjo, če so (za nas ugodni) sporazumi z Jugoslavijo preklicani. Ali politiki ni dolžnost misliti tudi na take »malenkosti«?

M. LEGAN

VELIK VPRAŠAJ NAD GNOJILI

Slovenski kmetovalci so dobivali doslej skoraj devet desetih vseh porablenih mineralnih gnojil iz hrvaške veletovarne INA Kutina. Kako bo z oskrbo v prihodnje, ko je Hrvaška v vojni in nas od nje ločuje tudi nova državna meja, se mnogi zaskrbljeno sprašujejo in opozarjajo, da za presmeritev nabav do spomladanske setve ni več dosti časa. Obeta se, da bo zadrego z oskrbo vsaj delno odpravila Tovarna dušika Ruše, ki je proizvodnja mineralnih gnojil zaradi nedonosti pred leti zelo omejila, zdaj pa se z avstrijsko tvrdko Agrolinz dogovarja za posredovanje uvoza iz Avstrije. Kutina seveda še ni odpisana, saj vendarle lahko pričakujemo, da bo Slovenija obnovila gospodarske tokove z drugimi republikami, ki so v obojestransko korist. Eno pa je gotovo: nezanesljiva oskrba in za mnoge nesprijemljivo visoke cene mineralnih gnojil bodo zmanjšale porabo in nas še bolj porinile na rep evropskih dežel.

Sejmišča

BREŽICE — Na sobotni redni tedenski sejem prašičev so prodajalci tokrat pripeljali 258 do treh mesecev starih in 64 starejših prašičev. Prvih so prodali 172 po 150 tolarjev, drugih pa 52 po 100 do 110 tolarjev kilogram žive teže.

Kmetijski nasveti

Do biohrane po evropsko

Niti prislovična natančna in dosledna (zahodno) nemška inšpekcija v preteklih letih ni bila kos špekulantom, ki so se začeli na vse verjetne in neverjetne načine okoriščati na račun biološko pridelane hrane in človeške lahkovernosti. Zato so zahodnoevropske države (EGS) morale ukrepati in so tudi ukrenile. Sprejele so skupno odredbo, ki ima zakonsko moč in ki v 16 členih ter prilogah določa temeljna pravila biološke pridelovanja hrane in vse, kar je povezano z njo. Odredbo imamo zdaj tudi v slovenskem prevodu, kot posebno prilogo s komentarji jo je po naročilu slovenskega ministrstva za kmetijstvo izdal Kmečki glas 20. novembra.

Na pomen tega dokumenta opozarjamo zato, ker ima Slovenija velike možnosti prav v biološkem pridelovanju hrane, saj njena narava v celoti še ni tako onesnažena kot so nekatera druga območja v Evropi, manjša intenzivnost pridelovanja, ki se v ekonomskem pogledu kaže kot hiba, pa ji pride celo prav. Biološka pridelava namreč pomni kar najmanjšo uporabo kemičnih pripravkov, zato pa temeljito izbrano naravnih zakonitosti in možnosti, ki v končni posledici dajejo bolj zdravo, četudi dražjo hrano.

Da bi tovrstno pridelavo primerno zaščitili in preprečili goljufije na njen račun, je bilo potrebno izdelati sistem celovite zaščite, ki ga bo moralo tudi naše kmetijstvo dosledno spoštovati, če se bo hotelo vključiti v evropski trg. V nekem smislu bi lahko rekli, da se bo treba vrniti na kmetovanje naših očetov in dedov, ki je bilo neprimerno bolj prijazno do narave. To seveda ne pomeni, da bi se zdaj odrekli mnogim znanstvenim in tehnološkim pridobitvam, tudi tistim, ki narave in živih bitij ekološko ne prizadenejo.

Je pa po drugi strani potrebno upoštevati, da biološko kmetijstvo pomeni občutne omejitve pri uporabi gnojil in sredstev za varstvo rastlin, ki sko-

• Kmetovalci, ki se zanimajo za biološko pridelovanje, se morajo podrobneje seznaniti z odredbo, sicer se utegne zgoditi, da pri natančni kontroli, ki je predvidena, njihov pridelek ne bo uvrščen v biohrano in ne bo dobil ustreznih oznak ter dovoljenja za prodajo po višjih cenah. Kolikor poznamo Evropo, v tem pogledu ne bo poznala šale. Zaradi močnega subvencioniranja ima hrane več kot dovolj in bo s svojim strogim nadzornim sistemom zdaj, ko ima ustrezen predpis in strokovno razlago, lahko preprečila špekulacije, na katere morda kdo še računa.

dujejo okolju in puščajo ostanke v pridelkih ali prireji. Evropska odredba določa celo, koliko sme biti v kmetijskih tleh škodljivih snovi, zlasti težkih kovin, prepovedani so sintetični herbicidi, gojenje rastlin v bližini zelo prometnih avtomobilskih cest, reja živine v nenaravnih okoliščinah itd., kar vse naj bi preprečilo, da bi se škodljive snovi znašle v hrani in z njo prešle v človeški ali živalski organizem.

Inž. M. LEGAN

KOČEVSKA KMETIJSKA POLITIKA?

KOČEVJE — Program revitalizacije občine Kočevje, ki so ga začeli izdelovati leta 1986, končan pa je bil leta 1989, že doživlja spremembe glede na spremenjeno zakonodajo. Trenutno najaktualnejša pa je sprememba programa razvoja kmetijstva, ki jo pripravlja Mercator-Kmetijsko gospodarstvo Kočevje. V ta program naj bi bila vključena nekdanja zaprta območja Kočevske Reke in Gotenice in tudi zasebni sektor. Ob pripravi občinske kmetijske politike pa se že zastavlja vprašanje smiselnosti takega početja, saj nova zakonodaja predvideva, da bodo vsa zemljišča, ki so v družbeni lasti, prešla v last in upravljanje republike.

Z NOVOMEŠKE TRŽNICE

V ponedeljek je veliko gospodinj na tržnici kupovalo mandarinar. Trgovci jih je ponujal toliko, kot da gre za pravo razprodajo. Vendar je to bila le spretna poteza trgovca. Cena za kilogram je bila pri njem le 10 stotinov tolarja nižja kot pri Deladiniju, ki to dopolndne ni prodal niti kilograma. Na ostalih nekaj stojnicah so branjevke ponujale domača jabolka za oziromno po 25 do 40 tolarjev za kilogram, zelje je bilo 10, hruške po 40, jajca po 12, fižol 100 tolarjev, enako ceno je bilo potrebno odšteti za kilogram sirčka, kozarec smetane pa je veljal 80 tolarjev. Ocvirkov ni mogoče kupiti v nobeni od novomeških trgovin, na tržnici pa je za kilogram potrebno odšteti 150 tolarjev. Česen je 260 tolarjev, suhe hruške po 100, slivovka 160 tolarjev. Pod pokritima stojnicama Sadja in zelenjave in pri Deladiniju so v ponedeljek veljale naslednje cene: banane 95 (80), limone 93 (90), pomaranče 119 (90), solata (endivija) 70, radič 205, mandarinar 95 (80), cvetača 170 (150), kivi, jabolka 45 (60) in kaki 66 (60) tolarjev.

gospodinjski kotiček

Drobovina namesto mesa

Drobovina je v naših vsakodnevnih jedilnikih manj zastopana kot meso in kljub svoji visoki hranilni vrednosti je manj cenjena. Če bi resnično hoteli zdravo prehranjevanje, bi morala biti drobovina na mizi vsaj dvakrat na teden. Bogata je predvsem z rudninami in vitamini. In kaj vse prištevamo k drobovini? To so možgani, jetra, vranica, ledvice, vampi, srce, pljuča, priželjc, rajželjc, jezik, svinjska mrežica ali pečica, črevo in kri. Iz vsega naštetega lahko pripravimo pikantne in dietne jedi. Mnoge zahtevajo zelo kratek čas priprave in največkrat so tudi cenejše od mesnih.

MOŽGANI so najboljšji telečji. Iz njih pripravljamo okusne juhe, žličnike, cmoke, uporabljamo jih za nadeve in paštete. Lahko jih pripravimo ocvrte ali pražene. JETRA vsebujejo največ železa in vitaminov. Najmekkejša so telečja, odvisno pa je tudi od načina priprave. Ta mora biti hiter, da jetra zakrnejo samo na površini, v notranjosti pa ostanejo mehka. Jetra solimo, tik preden jih postavimo na mizo. Pogosto jih ponudimo kot dietno jed za slabokrvne in telesno izčrpane. VRANICO uporabljamo za jušne zakuhe in nadeve. LEDVICE zaradi svojevrstnega vonja najprej drobno zrezane pražimo, da izhlapi sok. Pred uporabo jih lahko za nekaj ča-

sa potopimo v mešanico vode in mleka, da vonj omilimo. Pripravljamo jih v omaki z dodatkom mleka in kisle smetane.

VAMPE najprej kuhamo z dišavami in začimbami, da izgube vonj, nato jih tanko narežemo in pripravimo v pikantni omaki ali zelenjavni juhi. Vampi so zelo primerni za zamrzovanje. SRCE je trda in pusta mišica, ki zahteva daljšo toplotno obdelavo. Pred pripravo ga pretaknemo s slanino in dolgo časa dušimo. PLJUČA so manj vredna drobovina, ki jih dodajamo klobasam, kuhamo v obarah in omakah. Potrebujejo več dišav in začimb.

JEZIK je delikatesa, če ga pretaknemo s slanino, ga prekadimo in skuhamo. Na tanko ga narežemo in ponudimo kot začetno jed ali v solati. V SVINJSKO MREŽICO ALI PEČICO zavijemo pečenko v celem kosu ali sesekljano meso. Vso površino mesa obdamo z zelenjavo, dišavami in začimbami ter zavijemo v mrežico. ČREVA uporabimo kot ovoj za klobase. Včasih so jih zelo dobro očistili z grobo soljo in naribano repo, ki odvzame tudi neprijeten vonj. KRI, zlasti svinjska, vsebuje veliko železa in fosforja. Uporabljamo jo kot polnilo za klobase, lahko pa tudi za juhe in samsostojne jedi.

HELENA MRZLIKAR

Čas, ko reka Krka vrača udarce

Razprava o reki, ki umira — Stanje Krke že ogroža nekatere razvojne usmeritve občine Novo mesto — Rešitve čez noč ni mogoče pričakovati

DOLENJSKE TOPLICE — Prejšnji četrtek so na pobudo Zelenih Novega mesta v Dolenjskih Toplicah pripravili pogovor na temo Ljudje ob Krki: razprava o reki, ki umira. Pogovor je vodil mag. Marjan Ravbar, udeležili pa so se ga član Predsedstva Republike Slovenije in predsednik Zelenih Slovenije dr. Dušan Plut, minister za varstvo okolja in urejanje prostora Miha Jazbinšek, predstavniki stroke, občini ter redki ljubitelji Krke, ki jih stanje te reke in njene okolja prizadeva.

»Stanje Krke se slabša in postaja alarmantno,« je začel mag. Ravbar in navedel podatke iz analize, ki kažejo na veliko prerasidnost Krke s kisikom, povečano vsebnost hranilnih snovi, ki pospešujejo divjo rast alg in s tem »cvetenje« reke, vse več je v vodi težkih kovin, pesticidov, ki se že na izviru pojavljajo v visokih koncentracijah, svoje naredijo povečane komunalne odplake. Novo mesto kot velik porabnik vode je tudi velik onesnaževalec Krke, kanalizacijskega omrežja v občini je 10-krat manj kot vodovodnega. V kratkem času ob Krki, ob približno 4 km njenega toka, živi 95 odst. prebivalstva in tu je kar 99 odst. vseh delovnih mest. Od 10 milijonov kubičnih metrov vode je kar 9 milijonov porabi industrija. Vse to seveda odteče v Krko, čiščenje pa je premalo učinkovito. Skratka: Krka je resno in zaskrblyujoče ogrožena in njena samočistilna sposobnost hudo načeta.

Resda zadnja leta v novomeški občini namenjajo več pozornosti in skrbi varstvu okolja nasploh, vendar smo okolje v prejšnjih časih tako zasvinjali in zastrupili, da se bo to zlasti na Krki poznalo še dolgo dolgo, tudi če bi v tem trenutku ukiniteli vse sedanje vire onesnaževanja. »Težke kovine in toksične

snovi v Krki so samo odraz tega, kar ni (bilo) narejeno na drugih področjih,« je dejal inž. Janez Kržan, ki je kot poznavalec opozoril, da tega vprašanja ni mogoče rešiti čez noč in zgolj z grožnjami — take so tudi izkušnje v razvitem svetu — pač pa je za to potrebna potrpežljivost, strpnost, predvsem pa tesno sodelovanje stroke, prebivalcev in oblasti. »Ter strogi zakoni in sankcije!« ga je dopolnil dr. Plut, ki je dejal, da Krka sedaj samo vrača udarce, ki jih je toliko časa dobivala. Stanje Krke že ogroža nekatere

• **Žal se razprave v Dolenjskih Toplicah ni udeležil niti en predstavnik njenih največjih onesnaževalcev, in tako je že ves čas zadnjih 10 let, tako da taki razgovori vedno znova izzhvajo kot preprečevanje preprečenih.**

razvojne usmeritve novomeške občine. Dr. Plut je predstavil svoj pogled na reševanje Krke, zanj je poglavitna stvar urejeno in razvejeno kanalizacijsko omrežje ob hkratni gradnji čistilnih naprav, nasploh za varstvo okolje pa bistveno zmanjševanje energetskih tokov ter s tem povezano zmanjševanje vseh

vrst odpadkov. Seveda bi bilo treba za učinkovito reševanje Krke uvesti strog varstveni režim ne samo neposredno ob Krki, ampak na vsem njenem vodobirnem območju, ki pa obsega okoli 2000 kvadratnih kilometrov. Tu bi moralo priti tudi do tesnega sodelovanja med občinami, zlasti z grospejsko in kočevsko, od koder po podzemnih tokovih močno onesnažujejo Krko in to od njenega izvira naprej.

A. B.

KAKO POSLOVATI Z DRUGIMI REPUBLIKAMI?

OTOČEC — Združenje zasebnih podjetnikov Dolenjske in Bele krajine organizira v ponedeljek, 2. decembra, ob 15. uri v Viteški dvorani hotela Grad Otočec v okviru Podjetniškega kluba pogovor na temo Kako poslovati z ostalimi republikami. Sodelovala bosta Igor Omerza, generalni direktor Službe družbenega knjigovodstva Slovenije, in Stanko Brodnjak, pomočnik generalnega direktorja za plačilni promet. Ob 17. uri pa se bo temi Kaj mora vlada storiti za oživitve gospodarstva in razvoj podjetništva pridružil minister Igor Bavčar. Podjetniki, obrtniki, direktorji in ostali zainteresirani, vabljeni!

ZASKRBLJENO O KRKI — Stanje Krke je zaskrblyujoče in narediti je treba vse, da se to popravi. Tako je sporočilo iz zadnjega razgovora o Krki in življenju ob njej, ki je bil prejšnji četrtek v Dolenjskih Toplicah. (Foto: A. B.)

Ko je pacientov ravno prav

Pogovor s šentjernejskim zobozdravnikom

ŠENTJERNEJ — Mlade novinarje so včasih učili, da za časopis ni novica, če pes ugrizne človeka, ampak če človek ugrizne psa. Če v današnjih časih kdo koga pohvali in mu da priznanje za njegovo delo, je to skoraj tako, kot če bi človek ugriznil psa. No, do takega »ugriza« je prišlo pred kratkim, ko sta dežurnemu novinarju oba šentjernejska, ki sta se oglasila po telefonu, pohvalila šentjernejskega zobozdravnika dr. Krešimirja Ursiča.

Dr. Krešimir Ursič

Šentjernejski in okoliščani dr. Ursiča že dolgo poznajo in on nje. Prvič je začel delati v zobozdravstveni ambulanti v tem kraju leta 1974, ko je kot mlad zobozdravnik prišel v novomeški zdravstveni dom iz Karlovca. Potem so ga sicer prestavili v ambulanto v novomeški Ločni, kasneje je za nekaj let odšel celo v Nemčijo, ko pa se je pred skoraj petimi leti vrnil, je spet dobil delo v Šentjerneju, kamor se vsak dan vozi iz Novega mesta. »V Novo mesto me je pripeljala služba,« pove ta nekdanji zagrebški študent, sicer doma z Brača. »V Karlovcu žena, ki je ravno končala stomatologijo, ni mogla dobiti zaposlitve pa tudi stanovanja nisva imela. V Novem mestu je bilo to takoj urejeno in počutili sva se, kot bi prišla v Švico. Pa še to: več mesecev me je bilo sram, da bi tistu, specialistu in šefu zobozdravstvene službe v Karlovcu, povedal, da imam kot začetnik večjo plačo kot on,« se spominja. No, sedaj so se stvari v slovenskem zdravstvu močno spremenile, in to na slabše, žalostno ugotavlja dr. Ursič.

Dr. Ursič ne taji, da mu pohvala kot vsakemu človeku godi in da je je vesel, vendar se zaveda, da je prav tako hitro lahko deležen graje. Tako je pač, če delaš z ljudmi in povrh vsega še na tako občutljivem področju, kot je zobozdravstvo in zdravstvo nasploh. »V Šentjerneju pravzaprav samo delam, pripeljem se iz Novega mesta in po končanem delu grem domov. Pacienti pa so povsod pacienti, glede tega ne sme biti razlike. Res pa je, da mi je v Šentjerneju všeč naš kolektiv in da je okolje tu zelo prijetno. Za paciente pravi, da jih je toliko, kolikor hoče človek delati. »Pri meni jih je ravno prav!« se odreže. V njegovi ambulanti se vsak dan vrsti od 12 do 15 pacientov, kar se morda na prvi pogled ne vidi veliko, vendar pacienta ne na-

ročijo samo za eno plombo, ampak mu takrat, ko pride na vrsto, naredijo čim več. »Najhuje je pri protetiki, tu imamo paciente zapisane za leto naprej. Hudo je, ker tehnično ni možno v razumnem času opraviti protetičnih del. Vendar so naši pacienti izredno potrpežljivi in razumevajoči. Zaradi sistematičnega dela in načrtovanja je njihova čakalnica tako rekoč zmeraj prazna. Nesmiselno je naročati veliko ljudi, ki potem, ker dela ne zmore, ure dolgo čakajo in izgubljajo čas. Dr. Ursič trdi, da je zobozdravstvena služba v okviru novomeškega zdravstvenega doma zelo dobro organizirana in prazne čakalnice so posledica tega. Po njegovem ta služba glede na materialne možnosti daje veliko več, kot bi od nje lahko pričakovali.

Ljudje to očitno vidijo in cenijo. Vidijo, da dr. Ursič vsak dan pride v službo ob 7. uri, da začne delati ob pol osmih, da ne hodi na malico in da neredko »potegne« svoje delo krepko čez delovni čas. »Veste, zelo malo je treba narediti, da so ljudje zadovoljni. In zadovoljstvo ljudi vzpostavlja in krepi stabilne odnose med njimi in našo službo. Kar se tega tiče, je tudi dr. Ursič zadovoljen. Nikakor pa nisem zadovoljen s statusom zdravstva v naši državi. Tu ne gre samo za naše plače, ki so samo posledica takega ali drugačnega statusa zdravstva. Čeprav tega ne gre zanemarjati, saj je plača tudi odraz tega, koliko družba ceni tvoje delo. Stvari segajo globlje, in če jih ne bomo kmalu ustrezno rešili, se bodo odnosi v zdravstvu lahko zelo poslabšali in zaostriili,« je prepričan dr. Ursič.

A. BARTEJL

ZA NOVOLETNI SEJEM V ŠENTJERNEJU

ŠENTJERNEJ — Turistično društvo Šentjerneje bo organiziralo od 21. do 31. decembra novoletni sejem v Šentjerneju, zato poziva vse zainteresirane za prodajo na prostem, da dostavijo svoje vloge z navedbo ponudbenih artiklov najkasneje do 9. decembra na naslov: TD Šentjerneje, pp 39, 68310 Šentjerneje. Informacije g. Dare, tel.: (068) 41-199.

Že za vsa zdravila iščejo nadomestke

Lekarnarji ne pomnijo tako težkih časov

NOVO MESTO — V novomeških lekarnah praktično ni zdravila, za katerega v zadnjem času ne bi bilo potrebno občasno iskati in bolniku dati paralelna zdravila drugega proizvajalca. Huje je z zdravili, za katere domačih paralel ni.

Veliki so problemi z zdravili za sladkorne bolnike, z zdravili za astmatične bolnike v sprejih, z zdravili za sirjenje koronark pa tudi hormonskih zdravil za ženske ni bilo. Pomanjkanje je bilo deloma že rešeno z zdravili iz uvoza, tako bi po prepričanju lekarnarjev moralo ministrstvo za zdravstvo urejati stvari tudi v bodoče. Ljudje na oni strani okencev, ki bolnikom posredujejo zdravila, pričakujejo tudi ureditve odnosov z drugimi republikami bivše Jugoslavije, da bi se normalizirala dostava zdravil od tamkajšnjih farmacevtskih tovarn v Slovenijo.

Direktorica Dolenjskih lekarn, mag. Janja Fortuna, pravi, da so sicer že navajeni na težave, pomanjkanje zdravil in na iskanje paralel, a da tako hudih časov ne pomnijo. Finančno pa še takrat, ko se je gradila nova novomeška lekarna, ni bilo tako težko. Mag. Fortuna pravi, da je sreča, da imajo zelo dobre odnose z dobavitelji, sicer bi bile težave s preskrbo z zdravili lahko še večje, saj so, kot zdaj nasploh vse zdravstvo, slabi plačniki računov.

Zaradi plačevanja določenih zdravil ljudje v lekarnah začuda niti ne godrnjajo. Le manjše količine zdravil jemljejo, namesto treh, ki jih bodo sicer rabili in bodo prišli ponje kasneje, le eno škaflo. Tudi pri tem se vidi, da je denarja manj, kot nekateri mislijo.

Dobro ime premaga mnoge težave

Tudi Tovarna zdravil Krka skuša veliko zmanjšanje jugoslovanskega trga nadomestiti z izvozom — Zaupanje tujih partnerjev večje od politične negotovosti

NOVO MESTO — Tovarna zdravil Krka bo letos dosegla ali za nekaj milijonov dolarjev celo preseгла letošnje poslovne načrte o izvozu, vrednem 120 milijonov dolarjev. V prihodnjem letu naj bi ga še povečali za 20 do 25 milijonov dolarjev, saj vse kaže, da se bo poslovanje na donedavnem domačem jugo trgu zmanjšalo na tretjino nekdanjega.

Na sroču si je Krka v svetu priborila tako dobro ime, da problemov s partnerji kljub političnim spremembam in negotovim razmeram pri njih (zelo pomembno tržišče so države Vzhodne Evrope) in pri nas ni. Zaradi problemov je treba na primer le nekoliko dlje čakati na plačila. Bodoče poslovanje z zahodnimi partnerji pa bo seveda odvisno tudi od tega, kako bo s priznanjem Slovenije. Na račun svojega dobrega imena upajo, da težav tudi v prihodnje ne bo. Zaupanje dobaviteljev je za Krko pomembno, saj uvaža letno za okrog 75 milijonov dolarjev surovin, na tujem pa bodo morali zdaj kupovati še marsikaj tistega, kar so doslej onstran Kolpe.

»Tudi v najbolj pesimističnih ocenah se pred nekaj meseci ni dalo predvideti sedanje stanje. Krka posluje z južnimi

• **Skupaj z Lekom Krka s svojim proizvodnim asortimanom zaenkrat lahko zadosti dobri polovici slovenskih potreb po zdravilih. Obe podjetji bosta zdaj na novo registrirali vrsto zdravil, ki jih je Slovenija doslej dobivala od proizvajalcev iz južnih republik. Na ta način bo v letu 1992, če ne bo kakšnih drugih pretresov, z asortimanom Krke in Leka pokritih okrog 70 odst. tovrstnih potreb slovenskega trga. Ostalo bo potrebno uvoziti.**

republikami nekdanje Jugoslavije v zelo okrnjenem obsegu. Ta trg je sicer treba razdeliti na dva dela. Na srbsko-črnogorskem je prišlo do popolne blokade poslovanja, o dobrih 300 milijonih dinarjih, ki nam jih dolgujejo, pa

je problem neurejenega plačilnega prometa na meddržavni ravni. S Hrvaško sicer poslujemo preko nerezidenčnih računov, a vsa prodaja tja in na druge južne trge, povezana še s transportnimi težavami, je vezana na nakupe na njih. Dokler vprašanje plačil ne bo urejeno, pride v poštev le blagovna menjava. To ni ravno v prid normalnemu delu gospodarstva, zato vložki in gospodarsko zbornico stalno opozarjamo, da se morajo o teh stvareh dogovoriti,« pravi namestnik Krkinega generalnega direktorja Slavko Plavec.

Idealna šola v najlepšem kraju

Za sedanje razmere in število učencev, ki je zadnjih 10 let stabilno, so prostori šentjernejske šole ustrezni — Od sestankov do kino predstav

ŠENTJERNEJ — Šentjernejska osnovna šola je med večjimi v novomeški občini, saj jo obiskuje 794 učencev, od tega jih je 83 iz edine podružnične šole v Orehoviči, vendar to šolsko leto tudi hodijo v šolo v Šentjerneju, kajti orehoviška šola je potrebna temeljite obnove in to naj bi opravili do začetka prihodnjega šolskega leta. Število otrok v šentjernejski šoli se zadnjih 10 let giblje med 780 in 800, v prejšnjih letih pa je imela s takrat še tremi podružnicami še celo tisoč učencev. Šolski okoliš je precej velik, saj obsega več kot 50 vasi.

»Pouk poteka le dopoldne, samo v tem šolskem letu, ko sem hodijo v šolo tudi orehoviški učenci, smo zanje uvedli popoldanski pouk,« je povedal ravnatelj Pavle Turk, ki je na šoli zaposlen že skoraj tri desetletja in je tako doživel zidavo sedanje šole, ki je bila zgrajena leta 1963, kot gradnjo prizidka, ki je bila končana leta 1981. Sedaj je na šoli 30 oddelkov; od tega so 4 v Orehoviči, poleg tega pa imajo še dva oddelka podaljšane bivanja. »Za sedanje razmere in število učencev so prostori tako rekoč idealni,« pravi ravnatelj. »Na nižji stopnji je pouk razredni, na višji kabinetni, imamo telovadnico, zunanja športna

igrišča, celo svoje avtobusno postajališče, pri ureditvi katerega je precej pomagala krajevna skupnost Šentjerneje.« Skratka, Šentjerneje, ki je za tamkajšnje prebivalce najlepši kraj, ima tudi temu primerno šolo. V njej je zaposlenih 63 ljudi, od tega 42 učiteljev, kar tudi zadostuje, in vsi imajo zahtevano strokovno izobrazbo. Zanimivo je, da je kar 17 sedanjih učiteljev prej obiskovalo to osnovno šolo in tudi sicer so v glavnem na šoli zaposleni domačini.

V pouk uvajajo tudi nove načine, čeprav to ni eksperimentalna šola. Tako v 1. in 2. razredu uvajajo tako imenovani integrirani pouk, se pravi, poenostav-

ljeno povedano, da na primer eno snov hkrati obravnavajo pri več predmetih, na višji stopnji pa poskušajo z nivojskim poukom. Pri interesnih oziroma izvenšolskih dejavnostih njihovi učenci zaradi dobrih razmer in učiteljev oz. mentorjev, dosegajo najboljše rezultate pri atletiki.

Šola je tesno povezana z življenjem kraja in krajevne skupnosti, saj tako rekoč vse prireditve, od športnih srečanj, rekreacije in proslav do pevskih vaj in kino predstav, potekajo v šolskih prostorih. »Šola je odprta vsak dan, tudi ob nedeljah, kar nam je včasih že kar malo odveč,« pravi ravnatelj Turk. Res pa je, da tudi ljudje niso gluhi za potrebe šole. Tako jeseni zberejo po 7 ton krompirja, ljudje pa bi dali še druge pridelke in tudi sami bi lahko precej več pridelali na šolski zemlji, žal nimajo primerne kleti za skladiščenje.

A. B.

Ena gospa je rekla, da ima bodoče novomeško stanovanjsko podjetje Zarja že prekrasno urejene prostore v stavbi nekdanjega Dominista, kjer je v vmesnem času gostovalo več ustanov. Zanima jo, od kod je šel gotovo ne majhen denar za prenavo.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

V času od 15. do 22. novembra so v naši porodnišnici rodile: Marinka Zagarič iz Srednjih Lakenc — Alenko, Irena Potnikvar z Dol. Gradišča — Katjo, Zdenka Mandelj iz Zagorice — Urško, Marija Andrejič iz Straže — Luka, Irena Jenič iz Gabrja — Gregorja, Marjetka Martinčič iz Vel. Vodenice — Sandija, Anđelka Klemenčič iz Metlike — Kristijana, Manja Malič iz Dučičev — Nevenko, Justi Žuržek z Vrha — Simono, Janja Gorše iz Podzemlja — Petro, Martina Papež iz Jarblana — Jaka, Zdenka Jarnevič z Drežniške — Nikolaja, Minka Kočevar iz Dragomlje vasi — Tadejo, Suzana Zurec iz Stražnjega Vrha — Kajo, Andrejka Vrčič iz Grmovelj — Nino, Marta Sitar iz Spodnjih Vodal — Robija, Zlata Puškarič iz Gor. Zvečaja — Nikolino, Karmen Cvetko iz Smolenje vasi — Davida, Andreja Košak iz Drame — Marjana, Milena Koželj iz Loke — Vesno, Marija Bašelj iz Gor. Kamenja — deklico, Marija Knez iz Tržišča — dečka, Cvetka Hrovat z Rebrji pri Žužemberku — deklico.

IZ NOVEGA MESTA: Mateja Falkner iz Kristanove 34 — Tjaša, Danica Težić iz U. Slavka Gruma 64 — Barbara, Darinka Turk iz U. Slavka Gruma 42 — Jasno. Čestitamo!

DEŽURNE TRGOVINE

V soboto, 30. novembra, bodo odprte v Novem mestu do 19. ure, drugod do 17. ure naslednje prodajalne živil:

- Novo mesto: Blagovnica KZ v Žabji vasi
- Šentjerneje: Samopostrežba Mercator
- Dolenjske Toplice: prodajalna Vrelec
- Žužemberk: Market Dolenjska
- Straža: Samopostrežba KZ
- Novo mesto: v nedeljo bo od 8. do 11. ure odprta prodajalna Pri vodnjaku na Glavnem trgu.

Sprehod po Metliki

USLUŽBENKE IZ STAVBE nekdanjih sisov na Pungartu so bile prejšnji četrtek zgrožene in pretresene. Ko so prišle zjutraj v službo, je bila na kljuki vhodnih vrat obesa mačka, in sicer za lastna črva. Kdo si je privoščil neslano šalo, bo težko ugotoviti, da gre za moteno osebnost, pa je jasno kot beli dan.

KAR DVA DNI JE BILA prejšnji teden Metlika brez pitne vode. Baje je šlo za okvaro napeljav, kar je razumljivo, manj umevno pa je, da komunalno gospodarstvo o tem ni obvestilo krajanov. V tem primeru so se odgovorni ljudje neodgovorno obnašali, kar v občini ni novost.

ZMERAJ BOLJ REDKI KUPCI, ki se zavijajo v mesnico, z mesom, vsečim na železnih kljukah, niso zadovoljni. Poznavalci trdijo, da se znajde za prodajnim pulom govedina, dobljena od zelo starih krav. Krajanje se tolažijo z dejstvom, da pa so zato cene sveže in iz tedna v teden višje. Mesarske igrice bodo zaključene šele takrat, ko se bo pojavil v mestu zasebni mesar. Konkurenca je hudo dobra reč; dokler je ni bilo, so morali Metličani pogoltniti vse, kar jim je serviralo kdo, ki je imel monopol. Tako je bilo, recimo, s kruhom. Zdaj, ko je več trgovin s tem artiklom, jedo Metličani tako dober kruh, da bi si ga zaželeli celo angeški.

PODPREDSIEDNIK IZVRŠNEGA SVETA MARJAN KONČAR je pred kratkim izjavil: »Če se kakšen dan nikomur ne zamerim, počakam v službi do večera, da se to zgodi.« S tem je hotel podčrtati, kako nevažno delo opravlja. Le nekaj trenutkov nato pa je rekel: »Kadar govorimo o lastnem delu, napihujemo stvari tako, da je na koncu videti, kako tega dela ne bi opravili trije uslužbenci, pa če bi se še tako naprezali.« S to drugo izjavo gospod Končar seveda ni mislil sebe, a tudi nikogar iz občinske uprave ne. Letelo je na nekoga tretjega.

Črnomaljski drobir

KONDEZATOR — Ko so se gostje z republike pretekli teden sprehodili tudi po semiški Iskri, je nekdo prišel ministri za delo Jožici Puhar: »Vidiš, Jožica, ko se ti bo pokrvaril pralni stroj, boš samo poklicala predsednika črnomaljskega izvršnega sveta, ki ima dobre zveze v Iskri, pa ti bo priskrbel nov kondenzator.« Kje pa! Je oporekal drugi sogovornik, »ko se Jožici pokrvari pralni stroj, ga zavriže in kuži novega.« Ministrica pa se je nasmehnila: »Ob svoji plači moram ob pokrvarjenju pralnega stroja pol leta priti na roke, da sploh lahko plačam popravilo.« Sedaj šele lahko razumemo, zakaj je zamrznila previsoke plače delavcev, njena pa je ostala nedotaknjena.

PLAČE — Očitno pa se Puharjeva ni kaj prida ozirala okrog sebe, ko je hodila po Iskri, sicer bi ji bilo takoj jasno, kako se prejemki stojijo tam zaposleni. Na enem od lističev, pritrjenem na zid, piše: »Ko je bog videl naše plače, se je obrnil vstran in zajokal.« Med visokimi obiskovalci tega kolektiva ni bilo zaznati joka, kar lahko pomeni, da med njimi ni bilo bogov ali pa ni nihče vedel, koliko tolarjev dobijo delavci v kuvertah.

REGIJA — Član predsedstva Republike Slovenije dr. Dušan Plut je ob obisku v Črnomlju zatrdil, da se bo Belokranjec uresničila želja in da bo Bela krajina čisto zagotovo regija. »Hvala bogu,« je pripomnil predsednik vlade Lojze Peterle, »potem se vsaj nam Dolenjcem ne bo potrebno bati, da nas bodo neprestano »zmerjali«, da živimo v najjužnejši regiji.«

Trebanjske iveri

GRB — Ker mesto Trebnje nima svojega grba, se Trebanjci bolj ogrevajo, da bi na nove avtomobilске registrske tablice vnesli grb Republike Slovenije, kakor da bi imeli grb mesta sedeža registracijskega območja. V tem primeru bi Trebanjcem »pripopali« novomeški grb. Dobro obveščeni vedo, da tako stališče trebanjske vlade do vprašanja republiškega notarnega ministrstva oz. njegovega podsekretarja mag. Slavka Debelaka, naj se v občinih vendarle opredelijo glede uporabe grbov na novih registrskih tablicah, nima nobene zveze s podporo njihovega rojaku Lojzetu Peterletu in njegovi vladi, ki se zavzema za večjo centralizacijo in se je zadnje čase znašla na tako močnem preprihu, da se celo zastavlja vprašanje njene zaupnosti. Bolj gre za kljubovanje Trebanjcev, ker ne marajo novomeškega protektorata.

REZERVA — Trebanjcem se ni treba bati pomanjkanja naftnih derivatov. V Ciganski dolini pri Mokronogu jim je vojska pustila še okrog dva milijona litrov goriva, to je približno četrtnina količin iz Grurivčevih čišnov. Za vse hudo, kar so morali za voljo tega skladišča med junijsko vojno prenesti tamkajšnji prebivalci, bi jim lahko bencin razdelili zastonj. Vsekakor pa so ljudje proti temu, da bi v teh skladiščih, ki jih je močno načel zob časa, še hranili okolju tako nevarne snovi.

POMOČ — Pregovor pravi, da kdor z majhnim ni zadovoljen, tudi velikega ne zasluži. Nanj smo se spomnili, ko smo od predsednice trebanjske občinske organizacije Rdečega križa, Pavline Hrovat, zvedeli, da neka gospa ni hotela 3.000 tolarjev pomoči po ujmi na Mirni, temveč je kar zahtevala 15.000 do 20.000 tolarjev.

IZ NAŠIH OBČIN IZ NAŠIH OBČIN

Ne bodo vsa stanovanja naprodaj

Od sedanjih občinskih stanovanj naj bi ostalo nekaj službenih za strokovne kadre — Kdor ima hišo, ne more biti kupec — Bojazen pred špekulacijami

METLIKA — V metliški občini se v podjetjih različno odločajo, ali bodo odprodali vsa stanovanja, ki bi jih imetniki stanovanjske pravice želeli odkupiti ali ne. Pretekli teden pa so v izvršnem svetu pretresali, kako naj ravnajo z 230 občinskimi stanovanji, torej socialnimi, tistimi od občinske uprave in vseh zavodov. 69 jih namreč želijo stanovalci odkupiti, od tega pa jih kar 17 sploh še nima slovenskega državljanstva.

Člani izvršnega sveta so bili v veliki negotovosti, kaj storiti, da bi bilo najbolj prav tako za sedanjega lastnika kot za nosilce stanovanjske pravice, zlasti pa, da jim ne bi bilo pozneje žal, če bodo storiili kakšno napako. Predvsem so se sukali okrog vprašanja, ali prodati vsa stanovanja ali jih nekaj pustiti za službena stanovanja. Zlasti je šlo za stanovanja, ki jih niso dolžni prodati, torej tista, v katerih sedaj bivajo prosilci, ki

gradijo hiše. Vsi so se strinjali, da nekaj službenih stanovanj morajo obdržati, saj izobrazencem, ki bi jih želeli dobiti v Metliki, ne bi imeli kaj ponuditi, še sta-

• Metliški izvršni svet se je med kratkoročno in dolgoročno rešitvijo, torej med tem, ali odprodajo vsa stanovanja ali pustijo nekaj službenih, odločil za drugo možnost. Tista občinska stanovanja, ki jih niso dolžni prodati, bodo obdržali. Tako bodo tiste nosilce stanovanjske pravice, ki imajo hišo ali jo gradijo, obvestili, da stanovanj ne morejo odkupiti. Prosilci za odkup pa se imajo možnost pritožiti na sodišče.

novanja ne. Gre predvsem za kader v zdravstvu, kladstvu, pa tudi siceršnji strokovni kader. Ker pa v Metliki naj-

brž ne bodo tako kmalu gradili novih družbenih stanovanj, bi fond službenih stanovanj morali obdržati. Vendar je bilo slišati v izvršnem svetu bojazen, da ti kadri morda ne bodo imeli denarja za plačilo ekonomskih najemnin in bodo stanovanja ostala prazna. V tem primeru bi jih še vedno lahko prodali, in to po višji ceni kot sedaj.

Slišati je bilo tudi pomisleke, češ da bi se morda tisti, ki bi želeli stanovanja odkupiti, a jih ne bodo mogli, čutili prikrajšane v primerjavi z drugimi. Pa je takoj padla pripomba, kako prikrajšani in v neenakem položaju se morajo počutiti šele tisti, ki so bili pridni ter z varčevanjem in odrekanjem zgradili hišo, v primerjavi s tistimi, ki so se vselili v družbena stanovanja, sedaj pa jih bodo odkupili pod ceno. Ker pa na občino že prihajajo ljudje z denarjem v žepu, ki niso nosilci stanovanjske pravice in tudi nimajo pravice do nakupa, a želijo kupiti stanovanja in zanja plačati celotno ceno, se v Metliki boje, da bo pri prodaji prihajalo do špekulacij.

M. BEZEK — JAKŠE

PRISTOP K AGENCIJI — Predstavniki enih od prvih družbenikov črnomaljske agencije za razvoj, direktor novomeške enote zavarovalnice Triglav Boris Šepetave (levo) in vodja črnomaljske enote Ljubljanske banke d.d. Novo mesto Jože Mrzljak (desno) podpisujeta pogodbo o pristopu k agenciji. (Foto: M. B.—J.)

Agencija odpira pot v razvoj

K črnomaljski agenciji za razvoj je pristopilo prvih sedem družbenikov — Pomoč podjetnikom — Ne občinska ne bančna, ampak biti mora samostojna

ČRNO MELJ — Pretekli teden je prvih sedem družbenikov podpisalo pogodbo o pristopu k agenciji občine Črnomelj za razvoj. To javno podjetje naj bi izdatno pripomoglo k razvoju malega gospodarstva, seveda pa se bo, če bo hotelo biti uspešno, moralo povezovati tudi z ministrstvom za malo gospodarstvo, gospodarsko zbornico, ministrstvom za znanost in raziskovalno dejavnost. Ne nazadnje pa bo po besedah predsednika občinskega izvršnega sveta Toneta Horvata potrebno dobro sodelovanje z občinskimi upravnimi organi.

Poleg občinskega izvršnega sveta, ki ima s 530.000 SLT največji delež pri agenciji, so družbeniki še Novoline iz Novega mesta, Štajerska banka obrti in podjetništva iz Celja, Ljubljanska banka, d.d., Novo mesto, Art iz Metlike, zavarovalnica Triglav in Tilia. Glede na to, da bo v začetku v agenciji zaposlen le direktor, bodo morali kaj kmalu pripraviti seznam strokovnjakov v občini, ki bi lahko v strokovnih skupinah pomagali pri ureditvi projektov,

občini že zgodilo. Da pa tokrat najbrž ne bo tako, pričajo tudi velike potrebe, ki jih imajo po tovrstni agenciji podjetniki. Joža Miklič iz novomeške SDK je pripomnil, naj bi agencija reševala predvsem probleme marketinga v zasebnih podjetjih ter ovrednotila ideje, ki jih imajo podjetniki. Vodja črnomaljske enote Ljubljanske banke Jože Mrzljak je menil, da agencijo verjetno čaka lepa prihodnost, toda le pod pogojem, da ni ne preveč občinska ne bančna, ampak predvsem samostojna. Iz Novoline pa je bilo slišati, da bo v agenciji moč združiti tako znanje kot denar in potem zagotovo tudi uspeh ne bo izostal.

M. BEZEK — JAKŠE

Bodo ljudje sami naredili red?

V trebanjski občini ogorčenje ljudi, ki jim Romi kradejo in jih življenjsko ogrožajo — Peticije KS Račje selo in Veliki Gaber, naj oblast kaj ukrene

TREBNJE — Nomadski način življenja Romov tudi oblastem in ljudem v trebanjski občini povzroča nemalo težav. Če drugega ne, se že podatki o Romih tako naglo spreminjajo, da teh sprememb uradniki niti ne morejo spremljati. V zadnjih 20 letih je družba razmeroma malo naredila za Rome, meni trebanjski notranji minister Niko Vranesič, denar je pa moral biti za nerazvite druge.

Več kot polovica Romov v trebanjski občini živi pod šotori, izobraževanje ne steče, visok je delež Romov v kriminaliteti. Vse to so grozljive stvari, posebej še za ljudi, ki morajo z Romi živeti, prenašati njihove kraje, izsiljevanja in škodo. Svet krajevne skupnosti Račje selo je prek svojega odbornika na četrtkovi seji trebanjske občinske skupščine zahteval, da se v roku enega meseca iz Hudej odselijo vsi Romi, ki niso tam prijavljeni. Romom naj bi takoj odvzeli tudi okrog 20 konj, ki povročajo kmetom veliko škodo. Postaja milice naj poostri kontrolo, veterinarska služba pa naj ugotovi, koliko romskih psov je cepljenih, tiste, ki niso, pa naj pobije.

KAJ JE S PARTIZANSKO MAGISTRALO?

TREBNJE — Odbornik Anton Kastelic iz krajevne skupnosti Sela — Šumberk na zasedanjih trebanjske občinske skupščine vztrajno postavlja vprašanja, kaj je s posodobitvijo tako imenovane partizanske magistrale oziroma lokalne ceste 772 na odseku od odcepa Babna Gora do meje z novomeško občino v dolžini okrog štirih kilometrov. Kastelic bi rad končno dočkal kakršenkoli odgovor, da ga bo sporočil svoji »bazi« v Suhi krajini. Skoraj stavimo lahko, da bo odgovor zelo kratek — da denarja pač ni!

Kakšna bo usoda delavcev iz Hrvaške?

Problem bi morali rešiti na republiški ravni

METLIKA, ČRNO MELJ — Že ob obisku Lojzeta Peterleta in ostalih predstavnikov slovenske oblasti pretekli teden v črnomaljski občini so Belokranjci opozorili na probleme, ki jih imajo zaradi hrvaških državljanov, zaposlenih v Beli krajini, ki so jih vpoklicali v gardo. Delodajalcem namreč nihče ne povrne stroškov, ki jih imajo, ko je delavec odsoten z dela, zato so ponekod že začeli razmišljati o odpuščenju, čeprav se zavedajo, da bi bile s tem družine na Hrvaškem, ki že tako in tako prestajajo veliko gorja, socialno še bolj ogrožene. Po drugi strani pa se nekateri tudi že sprašujejo, kako to, da so Slovenci v svoji lastni domovini brezposelni, medtem ko imajo državljani druge države v Sloveniji zaposlitve. Zaradi vsega tega se ruši tudi sožitje med dvema sosednjima državama, so opozorili Belokranjci.

Glede na to, da se v metliško občino vozi na delo iz Hrvaške 700 ljudi, v črnomaljsko pa 650, sta se v obeh občinah pretekli teden oglasila tudi predsednik skupščine in izvršnega sveta ozaljske občine. Prosila sta, naj bi v Sloveniji za zdaj še ne odpustili delavcev iz Hrvaške, hrvaški izvršni svet pa da je dal trdna zagotovila, da bo povrnil stroške. Zato so tako v metliški kot v črnomaljski občini poslali vsem, ki zaposlujejo delavce iz sosednje republike, priporočilo, naj z odpuščanjem še nekoliko počakajo. Prav tako je dopis prejela tudi ministrica za delo Jožica Puhar s prošnjo, naj ta problem razrešita Slovenija in Hrvaška na republiški ravni. Razumljivo je namreč, da belokranjska podjetja ne bodo mogla več dolgo vzdržati brez odpuščenja hrvaških delavcev, če ne bo povračil. M.B.—J.

Drago Muže

Delno v ilegali

ČRNO MELJ — V začetku letošnjega septembra je bila ustanovljena konfederacija novih sindikatov Slovenije — Neodvisnost za Belo krajino, hkrati pa tudi v obeh največjih črnomaljskih podjetjih, v Beltu in Iskri. Delavci iz teh dveh kolektivov, seveda ne vsi, so se takoj priključili tudi regijskemu neodvisnemu sindikatu, medtem ko so pozneje bolj množično pristopili še iz viniškega Novoteksa, iz nekaterih drugih podjetij pa je le po nekaj članov. Danes je v tem regijskem sindikatu okrog 700 članov.

»Razmišljali smo, zakaj ne bi imeli svobodnemu sindikatu konkurenčnega sindikata. Svobodni sindikat je namreč preveč iskal le napake na republiki, doma so stvari uhajale mimo sindikata, pripomb delavcev pa ni hotel slišati,« pove o razlogih za ustanovitev Neodvisnosti predsednik regijskega in Beltovega sindikata Drago Muže. »Delavcem ob ustanovitvi nisimo obljubljali gradov v oblakih, pač pa smo jim odkrito povedali, da jim ne moremo veliko ponuditi, da pa se bomo zavzemali za boljše delovne pogoje, da bo dela dovolj in da bodo zanj dobili pravično plačilo. Sedaj nam iz svobodnega sindikata očita, da smo ljudem lagali,« pravi Muže.

Sicer pa imajo v neodvisnem sindikatu še številne začetne težave. »Z vodstvom Belta naš sindikat v podjetju še vedno ni podpisal pogodbe o sindikalnem delu, tako da smo še vedno na pol v ilegali. Probleme imamo tudi s članarino, ki jo našim članom sicer odtegujejo od plače, a nakazujejo v blagajno svobodnega sindikata. Želimo si, da bi sodelovali s svobodnim sindikatom, temu pa včasih je do skupnega dela, drugič ne. Sicer pa bi morali sindikati, kakšni koli pač so, zastopati interese delavcev. Slednjim so malo mar spori med vodstvi sindikatov, kar se je pokazalo tudi ob stavki v Beltu, ko so stavkali vsi delavci ne glede na sindikalno pripadnost, razen članov vodstva svobodnih sindikatov,« ponazarja Muže. M.B.—J.

300.000 TOLARJEV POMOČI

TREBNJE — Tukajšnji izvršni svet je sklenil, da bo zaradi suše, ki je letos prizadela kmetijstvo v Suhi krajini, dodelil živinorejcem v krajevnih skupnostih Knežja vas, Sela — Šumberk, Svetenje in iz vala krajevne skupnosti Dobrič 300.000 tolarjev pomoči v obliki krme in krmil za živino.

Mlatili so prazno slamo

TREBNJE — Odborniki trebanjske občinske skupščine so med približno peturnim četrtkovim zasedanjem omlatili kar precej prazne slame. To velja predvsem za »nategovanje« po načelu »kdo bo koga« ob obravnavi kadrovskih zadev. Prišlo je do razkola znotraj skupščine in Demosa, ki je poskusil spodeniti Štefana Kamina, o katerem bi morali dati le soglasje k imenovanju za vršilca dolžnosti ravnatelja trebanjske osnovne šole. O tej točki dnevnega reda — o razrešitvi v.d. ravnateljice OŠ Trebnje, Ivanke Lazar, o imenovanju v.d. direktorja novomeške bolnišnice in o imenovanju članov ustanovitelja v svetih osnovnih šol v občini — je namreč župan Pungartnik predlagal glasovanje »v paketu«. Dolgo listo imen so odborniki potrdili, le dva sta bila proti in trije vzdržani. Na to je protestiral Marijan Dolenšek (SKD), češ da je bil prepričan, da je glasovanje potekalo le o 4.a točki — imenovanju članov sveta OŠ Trebnje, nasprotovala sta mu Nace Škoda in predsednik zbora združe-

nega dela Franc Jevnikar, ki sta bila prepričana, da je dal župan na glasovanje celo listo, tako kot je zatrjeval tudi sam Pungartnik. Jevnikar je zahteval, da naj odborniki poslušajo magnetofonski posnetek tistega dela seje in zagrozil, da njegov zbor ne bo glasoval še enkrat. Posnetek je dal prav županu, Jevnikar je v še nekaterim, saj je Pungartnik dobesedno izjavil: »Jaz dam predlog komisije v celoti na glasovanje!«

Župan je bil navkljub temu pripravljen dati ponovno na glasovanje posamezne točke o kadrovskih zadevah, a s tem niso soglašali številni odborniki. Po prekinitvi zasedanja je zbor združenega dela sprejel stališče, da ostaja pri svojem in da ne misli ponovno glasovati o že potrjenem. Po ponovni prekinitvi se je enako stališče zavzel še zbor krajevnih skupnosti. Medtem pa je postal družbenopolitični zbor ne-sklepčen, saj je bilo od 16 navzočih le še 7 odbornikov in ni bilo možno niti usklajevanje.

P. PERC

S tožbo do najemnine od socialistov?

Spor v »Rdeči hiši«

KOČEVJE — V stavbi na Ljubljanski 7 v Kočevju, kjer so včasih združno živeli vse družbenopolitične organizacije, so se ustanovile nove stranke in sprejemom nove stanovanjske zakonodaje razmere spreminile. Z zmanjšanjem števila zaposlenih v novoustanovljenih strankah in izselitvijo LSD in Zavarovalnice Triglav kot začasnih najemnikov se je v stavbi izpraznilo več prostorov. Prenovitelji so kot upravljavci stavbe začeli izpraznjene prostore oddajati podjetjem, podnajemnikom pa zaračunavati bolj ekonomske stanarine.

Socialisti se s takšnim načinom »sofinanciranja konkurenčne stranke« niso strinjali. Najemnine so enostavno nehali plačevati, od občine pa zahtevali, da prenese stavbo v upravljanje posebni strokovni službi IS za stanovanjsko gospodarstvo. Ta pred leti ni bila navdušena za prevzem upravljanja, zato je v vzdrževanje stavbe vlagala predvsem bivša ZKS iz lastnih sredstev. Sedanji SDP, ki sicer nima nič proti prenosu upravljanja na občino oz. stanovanjsko službo, pa zahteva, naj se izračun vseh njenih dosedanjih vlaganj upošteva pri bodočem plačevanju najemnine. Ker ji nova zakonodaja ne preprečuje izterjave zaostalih obveznosti, pa je SDP pripravljen celo s tožbo izterjati najemnine od socialistov.

M. L.-S.

Zaščito poiskali drugje

V Opremi so se odločili za Tomšičev sindikat

KOČEVJE — Na ustanovnem zboru Neodvisnega sindikata se je zbrala skoraj tretjina vseh zaposlenih v podjetju Oprema. Pristopno izjavo je podpisalo 64 delavcev. V času, ko je Svobodni sindikat v razsulu, je logično, da iščejo zaposleni zaščito v novi organizaciji. France Tomšič, predsednik Neodvisnega sindikata, je poudaril, da so zaposleni pokazali pogum, ko so kljub nasprotovanju vodstva vztrajali pri ustanovitvi Neodvisnega sindikata v njihovem podjetju.

Na zboru je več delavcev izrazilo bojazan, da jih bo lahko nova sindi-

V OPREMI USTANOVILI NEODVISEN SINDIKAT — France Tomšič čestita izbranimu vodstvu. (Foto: M. Glavonjič)

kalna organiziranost mnogo stala. Član Neodvisnega sindikata Tone Frantar jih je potolažil, da ima pač njihov sindikat nalogo ugotovljati nepravilnosti v podjetju in jih razčistiti.

Do ustanovitve prvega Neodvisnega sindikata na Kočevskem je prišlo zaradi diktature, ki jo je vodila struktura izvajala nad zaposlenimi. To stanje je trajalo več kot dve leti. Na vse načine so hoteli preprečiti tudi ustanovitev tovrsnega sindikata, vendar se to ni posrečilo. Delavci so ga vseeno ustanovili. Izvršni odbor sindikata vodi Vesna Brelih, njen namestnik je Franc Mihič. Ustanovili so tudi nadzorni odbor, člani pa so Zdenko Robert, Mojca Šipka in Sonja Mesojedec.

M. GLAVONJIČ

»Oprema« s trdo roko do uspehov

Ob velikih naročilih za obrambno ministrstvo poslovni rezultati so, vprašljivi pa so notranji odnosi, kar dokazuje primer nesojene funkcionarke sindikata

KOČEVJE — Podjetje Oprema, ki združuje Plasteks, Laboles in Gostinko-uslužnostno dejavnost kot poslovne enote, želi prerasti v inženiring podjetje. Je na dobri poti, saj je v kočevski občini eno redkih podjetij, ki v času naraščanja zadolženosti podjetij svojo zadolženost zmanjšuje. Sposobnemu in iznajdljivemu vodstvu je uspelo v zadnjih dveh letih močno zmanjšati zadolženost in investirati za 6 milijonov mark. Trda roka, ki jo uporabljajo pri vodenju podjetja, pa je tisto, kar stanja znotraj Opreme ne dela idealnega.

Opremo vodi kolegij osmih direktorjev na čelu z Božidarjem Zajcem, ki je v ta 220-članski kolektiv prišel leta 1989

• Oprema ima večino nove programe, na mesec ima povprečno 4 do 5 novih izdelkov. V tujini organizira mešana podjetja v Nemčiji in na Cipru, doma pa veliko pozornost posveča znanju. Z višjo in visoko izobrazbo imajo pogodbeno zaposlenih že skoraj petino ljudi. Stipendistov imajo toliko kot celotna kočevska regija skupaj. Oprema in torej vse možnosti, da prerese v uspešno podjetje, če bodo poleg ugodnejših zunanjih razmer tudi notranje razmere v samem podjetju stabilne in če za njihovo poslovno uspešnost ne stoji predvsem podpora republiškega političnega vrha. Oprema namreč veliko dela za republiško obrambno ministrstvo.

kot stečajni upravitelj. Še istega leta je prišel v spor z občinskim sindikatom, saj je stavko Opreminih delavcev hitro

in energično zadušil; delavci so se namreč iz strahu, da bi jih postavil na cesto, raje vrnili na delo.

Danes imajo v Opremi določilo, da mora biti vsaka stavka vsaj nekaj dni prej napovedana, drugače velja za višjo kršitev delovne obveznosti. Kljub temu direktor Zajc pravi, da si ne dela utvar, da bi s stavkajočimi tudi danes tako zlahka opravil, čeprav Oprema trenutno nima sindikata in ga po njegovih besedah tudi ne potrebuje. Opremin sistem nagrajevanja naj bi bil namreč

boljši, kot ga delavcem nudijo kolektivne pogodbe. Zaposleni so razporejeni v 9 kadrovskih razredov, po katerih je razmerje v plačah 1:11, povprečna mesečna plača pa je 15.000,00 tolarjev.

Vendar pa ravno sedaj Opremini delavci razmišljajo o ustanovitvi sindikata. Inicijativni odbor za ustanovitev sindikata Neodvisnost, ki se je izoblikoval v začetku tega meseca pod duhovnim vodstvom Vesne Brelih, je ocenil, da je nastopila potreba po njegovi ustanovitvi. Vendar je Brelihova že dobila odločbo, da je tenološki presežek in je tako čez noč ostala na cesti. Kot sindikalna zaupnica je od sindikata dobila navodilo, naj ostane na delovnem mestu, moč sindikata pa se je tako že na samem začetku znašla na preizkušnji.

M. LESKOŠEK-SVETE

Naprej z avstrijsko pomočjo

Priprava skupnih energetskih projektov obeta

KOČEVJE — V Kočevju trenutno ni pomanjkanja energije, vendar pa menijo, da je potrebno iskati cenejše vire ogrevanja. Bori se, da bo načrtovani plinovod kočevsko občino obšel, saj so se v vzpostavitvi državne meje s sosednjo Hrvaško razmere močno spreminile. Zato se je kočevski izvršni svet na svoji zadnji seji odločil za sodelova-

nje na natečaju za izbor dveh slovenskih mest, ki bosta obravnavani v projektih Energetski koncepti mest in Koriščenje biomase v toplarništvu.

Projekta sta sad skupne slovensko-štajerske energetske iniciative, izdelana pa bosta v sodelovanju priznanih svetovnih organizacij iz Avstrije in Slovenije. Njun cilj je izboljšanje energetskih sistemov, zlasti glede ekologije, ter vzpostavljanje stikov med avstrijskimi in slovenskimi kraji.

V projektu Energetski koncepti mest bosta obravnavani dve mesti — eno avstrijsko in eno slovensko — z okoli 5 do 10 tisoč prebivalci. Za sodelovanje v tem projektu kandidira tudi mesto Kočevje. Dva manjša kraja pa bosta obravnavana v projektu Koriščenje biomase v toplarništvu. Zaradi velikih gozdnih površin v kočevski občini bi takšen kraj lahko bila Drača ali Podpreska.

Če bo Kočevje izbrano, bo moralo zagotoviti četrtino od celotne vsote, potrebne za pripravo vsakega projekta. Polovico bodo zagotovili Avstrijci, za preostalo četrtino pa se predvideva kandidiranje na natečaju za sofinanciranje energetskega prestrukturiranja Slovenije, ki ga je razpisalo republiško ministrstvo za energetiko junija letos.

M. L.-S.

NEZASEDNA STANOVANJA NA JAVNI DRAŽBI

KOČEVJE — Občinski izvršni svet je za 9. december razpisal javno dražbo za prodajo šestih stanovanj v središču mesta. Izključna cena za kvadratni meter površine 57.600 tolarjev. Gre za prodajo tistih stanovanj, ki so bila posameznikom dodeljena kot kadrovska stanovanja. Stanovanja so bila podeljena zaposlenim v občinski upravi, zdravstvenem domu, Hidrovodu in SSTD Kočevje. Sklepov niso izvedli. O tej problematiki so razpravljali poslanci občinske skupščine, politične organizacije, komisije za družbeni nadzor in statutarne komisije občinske skupščine. Pričakujemo, da bo to vprašanje rešeno, ko bodo našli interesente za nakup teh stanovanj.

V. D.

NEZAPOSLENOST NARAŠČA

RIBNICA — V ribniški občini številno nezaposlenih narašča, kljub temu da se je val velikih odpustov delavcev unesel. 77. delavcem, ki so ostali brez zaposlitve zaradi stečaja podjetij že prej, se v oktobru niso pridružili novi stečajniki. Pojavili pa so se drugi ljudje brez dela, med katerimi je največ žensk in mladih.

Konec preteklega meseca je bilo pri ribniškem zavodu za zaposlovanje prijavljenih 445 iskalcev zaposlitve, kar pomeni 26 nezaposlenih več kot v septembru. Med nezaposlenimi je 263 mlajših od 26 let, kar je več kot polovica vseh. Med njimi prevladujejo tisti s srednješolsko izobrazbo. Samo 5 jih ima končano višjo in 3 visoko šolo, kar 25 pa jih je brez poklica.

RIBNICA — Skupščina občine Ribnica je z republiškim ministrstvom za obrambo dosegla prvi konkretni dogovor. Ministrstvo bo občini povrnilo stroške za minimalno vzdrževanje zapuščenih vojaških stanovanj. V to so všteti tudi stroški za okoli 25.000 l kurilnega olja.

PESEM POSAVJA 91

SEVNICA — Slovenska pevsko zveza, Posavsko pevsko združenje ter Zveze kulturnih organizacij Brežice, Krško in Sevnica vabijo v petek, 29. novembra, ob 19. uri v kulturno dvorano GD Sevnica na pevsko revijo »Pesem Posavja 91.« Nastopili bodo: oktet Boštanjski fantje pod vodstvom Jožeta Pfeiferja, mešani pevski zbor Lisca iz Sevnice (zbiorvodja Stane Peček), moški pevski zbor »Planina« iz Cerklj ob Krki (zbiorvodkinja Marjeta Podgoršek), moški pevski zbor PD Kapele (zbiorvodja Miha Haler), mešani pevski zbor bratov Milavcev iz Brežic (zbiorvodji Elizabeta in Drago Križanič) ter mešani pevski zbor Primož Trubar iz Loke pri Zidanem mostu (zbiorvodkinja Tatjana Balog).

• Vsak posameznik se v hierarhiji nagiba k temu, da bi se povzpел do ravni svoje nesposobnosti.

• Nikdar v slovenski zgodovini ni bila kultura tako izločena iz slovenske družbe kot danes. Celo leta 1945 ne. (Kermauner)

TRGOVINA Z MODO ZA MLADE

KOČEVJE — Na Trgu zbora odposlancev Kočevje potekajo prenovitvena dela trgovine Tkanina. Po prenovljenih trgovinah Hrana, Prehrana in Tehnika je to že četrta Trgoprometova trgovina v samem mestu, ki se prenavlja na osnovi programa, sprejetega leta 1987. Tudi svoji trgovini v Stalcerjih in Stari Cerkvi so že prenovili, vse to z namenom, da bi polepšali videz svojih trgovin in izboljšali ponudbo. V prenovljenih prostorih Tkanine, ki bo kupcem svoja vrata odprla že v prvi polovici decembra, bodo lahko mladi kupovali modna oblačila domačih in tujih proizvajalcev po cenah, ki bodo, vsaj po zdajšnjih izračunih, mlademu človeku dostopne. V ločenih prostorih, vendar pod isto streho, bo potekala tudi komisijska prodaja, in prvi vrsti tekstila, če pa se bo izkazala potreba, pa tudi ostalega blaga.

Dve tretjini občine sta ogroženi

Kaj šteje v ribniški občini za demografsko ogroženo območje in kdo po zakonu lahko dobi republiško pomoč — Najprej je potreben občinski program

RIBNICA — Z republiškim odlokom o območjih, ki se štejejo za demografsko ogrožena, so bila za ribniško občino določena kot ogrožena vsa naselja krajevne skupnosti Loški Potok in območja naselij Jelenov Zleb, Dane, Kot pri Ribnici in Zadolje, ki ležijo v 10-kilometerskem obsejnem pasu, vsa območja krajevnih skupnosti Sodražica, Sv. Gregor in Velike Poljane ter naselja Gorenji Laz, Grčarske Ravne in Jelendol, ki štejejo kot gorsko višinska območja. To predstavlja kar dve tretjini površin celotne občine, na njih pa živi tretjina celotnega prebivalstva občine. Izvzeti sta le krajevni skupnosti Ribnica in Dolenja vas.

Tudi v omenjenih dveh krajevnih skupnostih so naselja z majhnim številom predvsem ostarelega prebivalstva,

stiči izpolnjujejo določene zahteve. Za ribniško občino sta to predvsem dve, in sicer: da rast stalnega prebivalstva ne presega 25% povprečnosti prebivalstva v Sloveniji od leta 1981 dalje, in da je indeks staranja stalnega prebivalstva za 25% manj ugoden kot je povprečje Slovenije.

Zakon o spodbujanju razvoja demografsko ogroženih območij v Sloveniji, sprejet ob koncu lanskega decembra, predvideva denarno pomoč republike. Gre za dodeljevanje nepovratnih sredstev ali raznih posojil, ki jih lahko dobi krajevne skupnosti, podjetja in posamezniki z demografsko ogroženih območij oz. vsi tisti, ki nameravajo v ta območja vlagati. Predno zaprosijo za republiški denar, pa morajo biti njihovi investicijski programi vključeni v občinski razvojni program za ta območja. Občinski program, ki bo usklajeval vse dejavnosti na demografsko ogroženih območjih, se trenutno še pripravlja, dokončan pa naj bi bil do konca letošnjega leta.

V letošnjem letu so na natečaju republiškega sekretariata za družbeno planiranje za dodelitev sredstev za investiranje na demografsko ogrožena območja, ki je bil zaključen konec julija, iz ribniške občine sodelovali Hidrovod, Elektro, Inles in 3 km-tov. Republiškega denarja zaenkrat še niso prejeli.

M. L.-S.

Gredice so končno dobile vodo

Vaščani 18 gospodinjstev največ prispevali sami — Pomoč občine in KS Tržišče

GREDEC — Na Gredicah, zaselku na slernu in prisojnem bregu na jugovzhodnem delu Spodnjih Vodav, se je 18 gospodinjstev po več letih tarnanja, da postaja življenje zaradi pomanjkanja vode že kar neznosno, vendarle poenotilo in s skupnimi močmi zgradilo vodovod. Vodo so potegnili iz doline, iz okoli 2000 metrov oddaljenih Šteng. Iz tega zajetja so si pred kakšnim letom zagotovili dodaten vir pitne vode Malkovčani. Žal pa takrat vaščani Gredic še niso našli skupnega jezika za to nalozbo.

»Že celih 10 let sem priganjal, da bi stopyli skupaj zaradi izgradnje vodovoda, pa ni bilo nič iz tega. Pred kakšnimi petimi leti je to naokoli hodil nek bioenergetik iz Bele krajine in se čudil, kako to, da nimamo vodovoda, ko pa je na tem območju vse polno izvirkov vode. Toda zaman smo po njegovih napotkih skopali jamo, iz katere naj bi pridrla voda.« pravi predsednik gradbenega odbora za vodovod Marjan Gorenc. 29-letni Gorenc dela na železnici, na Gredicah se je priženil k Zoretovim. Njegova žena Marjeta pravi, da se je že njen pokojni oče Janez precej za zemal za vodovod. Zore je še spjeljal akcijo za elektrifikacijo vasi, potem pa mu je leta 1963 smrt prekržala nadaljnje načrte.

»Tod živimo pretežno polkmetje in precej je mladih družin. Samo v najini

denca zjutraj znositi skupaj dovolj vode za pranje perila in kuho? Dostikrat sem nosila po tri vedra hkrati, v vsaki roki, na svitek na glavi pa sem postavila največje, 30-litrsko vedro. Ko sem končala, so se mi od napora tresle noge. Z vodo smo skrajno varčevali. Vodo, ki je

• Ob lanski in predlanski suši so sevnški gasilci zvozili Gredičanom v sezoni od štiri do pet cistern vode. To seveda ni poceni, breme pa bi bilo za vaščane še težje, če ne bi pomagala sevnška občina. S 170.000 tolarji so občinarji pomagali tudi pri naložbi za nov vodovod. Vsako gospodinjstvo je v obrokih prispevalo še skupaj 23.500 tolarjev in opravilo okrog 250 delovnih ur pri gradnji. Vaščani zelo hvalijo tudi pomoč krajevne skupnosti Tržišče in Franca Povšeta.

pritekla iz pralnega stroja z rezervoarjem, sem po pranju belega perila zjemala, da sem z njo oprala še pisano perilo, potem pa še za pomivanje po tleh in spiranje stranišča.« pripoveduje Marjeta.

P. PERC

Marjan in Marjeta Gorenc

Ribniški zobotrebci

ODPRTO PISMO — Že vse od junjske vnoje se v Ribnici, tako kot verjetno še po mnogih drugih slovenskih krajih, sprušujejo, kako in kaj je z zaklonišči. Ker smo še vedno in ves čas v nevarnosti pred napadom, ta tema ni zastarela. Zaradi tega in ker je dolgotrajni dež grozil, da bo prišlo do poplav tudi v ribniški občini, so se ljudje začeli spraševati, kako je pravzaprav občinski štab za civilno zaščito pripravljen v primeru izrednih razmer. V zvezi s tem je bilo objavljeno odprto pismo Stanke Hitji-Hočevar v Novih novicah, ki poveljnika štaba za civilno zaščito naproša, naj skupščini in občanom javno poroča o urejenosti in pripravljenosti ter organizaciji te za občane pomembne dejavnosti.

PREVIDNOST — Tudi v Ribnici so vse pogostejši vlomi v avtomobile in kraje le-teh. Čeprav storilce delavci UJV večinoma odkrijejo, večja previdnost ni odveč. Postaja milice Ribnica tudi sporoča, da ni odveč previdnost in prilagoditev hitrosti vožnje poslabšanim voznim razmeram na mokrih in spolzkih cestah, saj je bilo v zadnjem času ravno zaradi tega precej nesreč.

Sevniški paberki

»GUČANJE« — Ne pride predsednik države v vsak kraj Slovenije in še manj vsak dan. Zato se tudi v sevniški občini radi spominjajo obiska predsednika Milana Kučana ob nedavnem občinskem prazniku. Kučan je ob pričetku srečanja s posavskimi gospodarstveniki duhovito opozoril, da sta oba s predsednikom Gospodarske zbornice Slovenije, Ferijem Horvatom, Prekmurca, zato bosta na vprašanja, na katera ne bi znala dobro odgovoriti, rajše odgovarjala kar v —prekmurščini. Kučanu in Horvatu grožnje ni bilo treba uresničiti tudi zato, ker je bil njun zaveznik čas. Tega je za daljši pogovor zmanjkalo, čeprav je bilo druženje z gospodarstveniki in podjetniki za debelo uro podaljšano.

ŠOPEK — Prikupna deklica je na Studentcu poskrbela za prisrčno krohotaenje navzočih na slavnostni seji sevniške občinske skupščine, ko se je s šopkom cvetja, namenjenim Milanu Kučanu v prvi vrsti, napolila v peto vrsto k Marjano Šiftarju, šefu kabineta predsednika slovenskega predsedstva. Seveda je Šiftar deklico preusmeril k svojem šefu. Po slovesnosti smo deklico vprašali, ali ne pozna predsednika Kučana, pa je odvrnila, da ga ni opazila, ker je tako majhen.

SUŠMARJI — Nekateri obrtniki so kot sršeni, kadar besedujejo o sušmarstvu. Jezijo se, da odgovorni nič ne ukredujejo, da bi država dobila, »kar je cesarjevega«, pri tem pa se oblastniki obnašajo, kot da ne bi ničesar videli in bi najraje za dokaz dobili v roke še kakšno sliko sušmarja. Morda bi jih potem bolj pekla vest. Sušmarje namreč in tiste, ki jim dajejo potuho.

STILLES NA SEJMU »POHIŠTVO 91«

LJUBLJANA — Sevnški Stilles je na 2. ljubljanskem sejmu Pohoštvo 91 od 19. do 23. novembra predstavil dva programa serijske proizvodnje. Precejšnje zanimanje je bilo za program barok, a tudi za izpopolnjen program Styling, ki so ga pod tem imenom predstavili novembra lani na prvem tovrstnem pohištvenem sejmu v Ljubljani. Na razstavnem prostoru pa so sevniški mizarji predstavili tudi del dejavnosti podjetja po naročilu. Inženiring Stillesa ponuja opremo za hotele, restavracije, upravne postore, kabinete in drugo.

SRŽI — Na prvi strani zadnje številke Srži je Silvo Mavsar zaupal javnosti, da je uredniški konzilij Srži plesal pač eno samo poletje, potem pa je bil pod težo dolgov in prestižnega boja mnenj prisiljen podpisati Srži mrlški list. Plesna vaja tega krškega časopisa, ki ni imel priložnosti, vsekakor traja dlje, kakor so rekli ob slovesu. V teh dneh Srž namreč še prodajajo. No, grenkoba redakciji ostaja kljub temu zadoščena. Časopis je naprodaj v — Brežicah.

UVODOMA STRANIŠČE — Na lanskem otroškem parlamentu v Krškem so navzoči osnovnošolci zahtevali od predsednikov, tajnikov, ministrov ter drugih ljudi, ki jim je usojeno sprejemati javne želje, naj vendarle kdo prebri krško osnovno šolo. Letos so šolarji povedali, da je hiša učenosti doživela pozdrav z beležem. Menda pa so pleskarji polepsali v letu dni en prostor, in sicer stranišče. Če se šolarji, ki so to povedali, niso zmotili v šestju prostorov, bo beljenje cele stavbe trajalo vsaj toliko časa, da bodo sedanjim otroškim parlamentarcem že nekoliko posivele brade.

VEČ KOT DOBRA — Krški otroci bi radi imeli tako imenovano stezo za BMX, ki je menda slaba, če nima na petih kvadratnih metrih vsaj sedemnajst izboklin ali jam ter nekaj nepričakovanih vzponov in podobnih presenečenj. Steze kje v Krškem doslej še niso naredili, zato se bodo junaki BMX verjetno podali na cesto Brestanica—Senovo. Cesta povsem ustreza gornjim zahtevam in je celo možno, da bo prezahtevna za najbolj spretno voznike.

Novo v Brežicah

ANONIMNI — Ivan Oman, član predsedstva republike Slovenije, je v Cerkljah vabil po prapor na slavnostni oder poveljnike posameznih odst teritorialne obrambe. Pri tem se ni spomnil vseh imen in priimkov, natančneje, imenoval je samo štajerskega poveljnika Miloševića. Ivan Oman ima smolo, da ni Peterletov strankarski kolega ali da ne pozna kaklega japonskega izumitelja ali da se ni rodil pred našim štetjem. V prvem primeru bi si kot krškanski demokrat lahko po duhovniško omislili priložnostjo za listek z imeni, v drugem bi si kakih osem imen poveljnikov lahko zapisal na podarjeni žepni računalnik, v tretjem primeru bi si imena novodobnih vojščakov za cerkljski slavnostni nastop ohranil s klinopisom. Gre za to, kaj od tega bi mu najbolj pristajalo.

TRADICIJA — Eden od brežičkih domačinov je prepričan, da nam še dobro služijo Hitlerjevi telefonski kabli, tisti, ki so bili položeni pozneje, pa odpuvedujejo. Haiderjeve skomine po Hitlerju torej niso nikogar izučile. Sicer pa: zakaj bi razpravljali o kabelskem prenosu informacij? Sma pred tem, da za potrebe pošte osedlamo medplanetarna plovila ali pa znova osle. Verjetneje je slednje.

TURIZEM — Na čateškem pogovoru o turizmu so se dokaj močno jezili na občino, da ji niso dosti mar težave turističnih delavcev. Ampak na ljubljanske hiše, kamor bi se morda splačalo iti prepirat, so čisto pozabili. Mogoče bi se nanje spomnil Vlado Deržič, a delegata v republiško turistično zvezo ni bilo na tem pogovoru. Menda ga niso povabili.

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

V času od 15. do 23. novembra so v brežički porodnišnici rodile: Cvetka Volk iz Sobenje vasi — Marino, Bernarda Arh iz Mrtvic — Nino, Renata Stupar iz Obrežja — Denisa, Elvira Obrankovič iz Dobove — Mirka, Mojca Močivnik iz Krškega — Petro, Dragica Srpič iz Brežic — Alena, Darinka Pirnar iz Viher — Jožeta, Neža Levičar iz Krškega — Petro in Simono, Martina Kerin iz Krškega — dečka. Čestitamo!

Povsod je preveč teme

Brebus Brežice vztraja pri meddržavnih vožnjah — Težave zgrebske agencije

BREŽICE — Tukajšnje avtobusno prevozniško podjetje Brebus še vozi potnike med Nemčijo in Bosno in Hercegovino, potem ko je po izbruhu vojne na Hrvaškem že postalo vprašljivo, če bodo potovanja na tej Brebusovi utečeni progji sploh še mogoča. V Srbijo se z vozili in šoferji ne poda več, dokončno se je za to odločil po tamkajšnjih grožnjah o mobilizaciji voznikov. Brebus si s tem, da ni uknil redne tedenske nemško—bosenske linije, ohranja možnosti za delo v normalnih političnih in gospodarskih razmerah. Toda zaradi vztrajnosti ima dodatne stroške, ker se vozniki s praznimi avtobusi vračajo iz Bosne v Slovenijo. V Brebusu ocenjujejo, da na ta način delajo pametneje, kot če bi avtobus pustili ob koncu tedna za nekaj časa zunaj Slovenije, na primer v Cazinu, kjer bi vozilo lahko pokončal jugoslovanski kipeči politični lonec.

Poleg stroškov pomenijo težavo tudi dogodki na poti skozi Hrvaško.

IZ NAŠIH OBČIN IZ NAŠIH OBČIN

V sindikat po nasvet in štruco

Ob pravni pomoči razvijajo posavski sindikati še nekatere druge dejavnosti — Ljudska potrošnja, interna banka in rekreacijsko podjetje

KRŠKO — Območna organizacija sindikatov Posavja je že nekoliko popisala prazen list političnega delovanja, ki ji ga je kot večini partnerjev na nastajočem političnem prizorišču pred časom ponudila večstrankarska in interesno razpravna Slovenija. Brez slabšalnega prizvoka bi lahko rekli, da sindikalna dejavnost v Posavju pomeni skrb za delavčovo dušo in telo.

V vseh treh svojih pisarnah, tj. v Krškem, Brežicah in Sevnici, posavski sindikati nudijo pravniško pomoč. Trije odvetniki in dva diplomirana pravnikar imajo dosti dela, saj so v prvi polovici letošnjega leta prejeli 488 vlog iz vrst sindikalnega članstva. Ljudje pišejo v sindikalno pisarno pravniku, ker imajo pripombe na izpolnjevanje kolektivnih pogodb, ker dvomijo o pravičnosti določanja odvečnih delavcev, ker se boje lastninjenja in disciplinskih postopkov, in zaradi podobnih reči. »Sindikati seveda ne more določiti, koliko delavcev je kje preveč, to naj storijo poslovodstva. Toda skrbimo, da so postopki zakoniti,« je stvaren v zvezi z vsebino delavskih pritožb Marjan Urbanč iz posavske območne sindikalne organizacije.

Delavsko soupravljanje, stoddostno zagotovljena zaposlitev in uporaben mesečni osebni dohodek so preveč deficitarno blago, da bi posavski sindikat ostajal samo pri besedah, čeravno pomenijo pravno pomoč. »Osnovno načelo mora biti, da sindikat ustvari svoj kapital. Nastopati moraš z njim, ne samo z lepo besedo,« pravi Marjan Urbanč in Ladislav Rožič iz posavskih sindikatov.

Zaradi tega so posavski sindikati ustanovili »Ljudsko potrošnjo«, trgovino, ki ima v Brežicah že tri prodajalne in ki se dogovarja o odprtju podobnih lokalov v Krškem in v začetku prihodnjega leta v Sevnici. Ljudska potrošnja je

nastala ob podpori Kmečke zadruge in nudi ugodnejše nakupe. Izdaja vrednostne bone, ki jih člani sindikata lahko dobijo v vrednosti do tretjine svoje mesečne plače, kar dejansko pomeni brezobrestno posojilo delavcu. V okviru Hranilno—kreditne službe so sindikati ustanovili svojo hranilnico, ki članom sindikata nudi šestmesečne kredite po 6 tisoč tolarjev z 11—odstotno obrestno mero. Mesečno razdeli okrog 100 takih posojil.

Najbrž po znanem gestu o zdravju je

POPLAVLJENA KOSTANJEVICA

KOSTANJEVICA — V Posavju je narasla voda poplavlila velike površine in ponovila se je podobna slika, kot so se je ustrašili prebivalci ob zadnji veliki povodnji. Narasla savska voda je poškodovala nasip pri Čateških Termah. Sava in Krka sta marsikje zalili cele predele naselij, zaradi narasle vode je bil prekinjen promet na nekaterih cestah. Vseh posledic vodne ujme ne bo mogoče ugotoviti, dokler se voda ne umakne v struge. To se ne bo zgodilo prav kmalu, saj je na primer Krke v spodnjem toku zdaj veliko preveč za njeno strugo.

L. M.

nastal v Posavju »Dren«. To sindikalno podjetje vodi uspešno akcijo »Šola zdravega življenja«, strokovno podprt programiran medicinski oddih. V nekaterih primerih so s to rekreacijsko in zdravstveno dejavnostjo tudi za 40 odst. zmanjšali število delavskih bolniških.

• Trenutna glavna dejavnost posavskih sindikatov je iskanje jamstev, kot bi morda lahko skupno imenovali vrsto administrativnih in političnih operacij, povezanih z delavskimi zaslugi. Sindikati zahtevajo, da firme ob izplačilu osebnih dohodkov uradno priznajo delavcu morebitno razliko med izplačanim zneskom in vsoto iz kolektivne pogodbe. Sindikat zahteva, da se taka razlika pozneje izplača delavcu kot vrednostni papir ali se mu prizna kot solastništvo premožnja firme.

terih primerih so s to rekreacijsko in zdravstveno dejavnostjo tudi za 40 odst. zmanjšali število delavskih bolniških. M. LUZAR

OKOPU POTEKEL ROK TRAJANJA

KRŠKO — V krški občini so pred dnevi imeli na uradnem seznamu 121 pribežnikov s statusom beguncev. Do 11. novembra se je zateklo v občino 295 ljudi, vendar so se potem nekateri odjavili. Točno števیلčno stanje je težko navesti, ker se vsak dan spreminja. V občini organizirajo različne oblike pomoči beguncem. Sem sodi delovanje breštanskega Okopa ljubezni, vendar pa nekateri menijo, da pomoč zbira brez uradnega dovoljenja, ker je temu že potekla veljavnost.

da drugačna je samo barva, medtem ko se druge razlike dajo opaziti, branijo strokovnjaki novi papir, s katerim se Videm poteguje za evropsko kakovostno značko Modri angel.

L. M.

Vera Cerle

ZANIMANJE ZA BREŽICE

BREŽICE — V Brežicah pospešeno pripravljajo vse potrebno, da bi ob meji s Hrvaško čim bolj razvili različne gospodarske dejavnosti. Ko bodo opravili omegnene potrebne postopke, bodo o tem obvestili tiste, ki so z oddano vlogo pokazali zanimanje za poslovanje v obmejnem območju. »Prosilcev« je precej. Med drugim ima občina ponudbe za gradnjo bencinske črpalke, dve od zasebnih firm in Petrolovo. Kako bo prostor tik ob meji dejansko zapolnjen, najbrže še ni jasno, saj menda še ni dokončno določen položaj vseh prehodov med Slovenijo in Hrvaško. Tako naj bi Obrežje 1, tj. mednarodni prehod na magistralski cesti Ljubljana—Zagreb, po neuradnih napovedih namenili samo za meddržavni potniški promet. Tovorna vozila naj bi po teh napovedih prestopala mejo na Obrežju 2, ki je blizu Tehničnega remontnega zavoda. Na ta način bi smotrno izrabili tudi precejšnjo površino zapuščene vojaške tovarne. Vse v zvezi z gospodarskimi dejavnostmi ob meji ureja v Brežicah delniška družba Center za razvoj Posavja s sedežem v Brežicah.

Vse manj je res dobrih gostiln

Čateški posvet o turizmu, gostinstvu in trgovini — Graja brežičkemu vodstvu — Zanemarjanje dobrega imena — Naj bo minister za turizem

ČATEŽ — V brežički občini se je zadnje čase že nekajkrat vnela debata o tem, s čim se lahko to območje postavi pred drugimi in kako lahko zasluži. Turistični delavci postavljajo za brežičko primerjalno prednost turizem. Enako so storili na nedavnem posvetu v čateških Termah o razmerah v turizmu, gostinstvu in trgovini.

Sedanje stanje je slabo, so ocenili navzoči. Direktno ali posredno ustvari turizem velik delež brežičkega narodnega dohodka, med drugim tudi zategadelj, ker v času turistične sezone bolje zasluži tudi brežičko gostinstvo in trgovina. Zato slaba ocena velja za koga drugega. Brežičko občinsko vodstvo nima turizma za prednostno panogo v občini, pogovarjati se pa o tem s turističnimi delavci noče, so menili in grajali to.

ZANIMANJE ZA DRŽAVLJANSTVO

BREŽICE — Tu so prejeli 1.100 vlog za pridobitev državljanstva. Ker se posamezna vloga nanaša v povprečju približno na dve osebi, to pomeni, da je za slovensko državljanstvo v Brežicah zaprosilo okrog 2.000 ljudi. Doslej so obravnavali kakih 200 prošelj, od katerih so zavrnili tri, to pa zato, ker prosilci niso imeli potrjenega bivališča. Posebno veliko omenjenih vlog je na občino prispelo zadnja dva meseca.

Nemška številka lahko skrbi tudi nas

Odpadki v Brežice

Potem ko so Brežičani enkrat že imeli na svojem ozemlju posebne industrijske odpadke, jih v drugo za zdaj še niso dobili. V sode tesno zaprte kemikalije bo Slovenija po vsej verjetnosti odpeljala v Jesenic v predelavo k sosedom in če bo tako tudi naslednjič, ko bo kdo spet zbral na kupu toliko vsem neljubega tovara, bo najbrž propadla brežička zamisel očasnem skladiščenju posebnih odpadkov in incineraciji.

Če se bo to dejansko zgodilo, bo izzvalo aplavz odobravanja pri ljudeh, ki vidijo možnost brežičkega preživetja v turizmu. Zlasti turistične delavce je namreč šokirala odločitev brežičke vlade, da od drugod sprejme material, ki ga ni marala niti Bosna, za nekatere sinonim ekološkega srednjega veka. Na političnem prizorišču bi tak konec brežičke vladne zamisli zagotovil občutno zadoščenje stranki Zelenih. Če v brežičko občino ne bo odpadkov, bo slavilo zmago tudi ljudstvo blizu načrtovane predelovalnice posebnih odpadkov. Eden redkih poražencev bo ob takem izidu izidu videti brežički izvršni svet.

Toda brežički odpor začasnemu skladiščju in predelovalnici ne zagotavlja veselja zmagovalca. V zvezi s posebnimi odpadki smo vsi poraženci, in sicer toliko, kolikor se gremo ekologe s smetmi pod preprogo. Nemcem je to postalo jasno takoj, ko so ugotovili, da so si z 80 tisoč neustreznimi deponijami industrijskih odpadkov praktično natočili strupa v sleherni vodovodno pipo. Gotovo s tako številko o naših črnih smetiščih zastajamo za Nemci, toda koliko smo zato še pred njimi? Kje je v tem mesto Brežic?

M. LUZAR

OBVESTILO

Uporabnike ptt storitev obveščamo, da bodo z 2. 12. 1991 veljale nove telefonske številke za precejšnje število telefonskih naročnikov, ki so vključeni v avtomatsko telefonsko centralo Brežice. Informacije o spremenjenih klicnih številkah bo mogoče dobiti na Službi informacij telefon 988. Telefonski imenik kraja Brežice bo na razpolago na vseh poštah občine Brežice, pravočasno pa ga bodo prejeli tudi vsi večji naročniki. V dneh od 29. 11. do 1. 12. 1991 se bodo v Brežicah pojavljale motnje pri vzpostavljanju telefonskih zvez zaradi zamenjave stare centrale z novo. Naročnike prosimo za razumevanje. PTT podjetje Novo mesto

M. L.

Mejni prehod je tudi odhod

Nedavno tega sem na radiu slišal cvetko, ki se je glasila nekako takole: »Zaradi nižjega statusa obmejnega prehoda na Vinici je že čutili upad turističnega in drugega prometa v črnomaljski občini in njegovo preusmerjanje na druga področja.« Kdorkoli je za avtor te ugotovitve, bodisi novinar sam ali so mu jo podtaknili užaljeni črnomaljski politiki, je vredna, da jo z nekaj strani analiziramo in tako pokažemo, kako nam turizem dostikrat služi le kot fraza in izgovor za dosego nekkih drugih ciljev, njegova prava vsebina pa nam je malo mar ali je ne poznamo. Čemu sicer sprenevanje o upadanju turizma zaradi statusa mejnega prehoda v času, ko je vendar celemu svetu jasno, da divja na oni strani mostu vojna, tisti, ki živijo v bližini meje, pa jo tudi lahko razločno slišijo. Turisti, ki bi se podajali čez tak mejni prehod, bi res morali biti posebne vrste. Z modrimi čeladami, morda! No, denimo, da vojne ne bi bilo. Še vedno je tu globoka jesen, ko turističnega prometa, če odštejemo tistih nekaj zdomec, ki se ob koncu tedna vračajo iz sosednjih dežel, tako ali tako ni, zato o njegovem upadanju ni moč govoriti.

in tretja stvar: promet na mejnem prehodu je za nas res turistični problem, vendar zato, ker nam tam gostje pravzaprav uhajajo, mi pa bi morali biti zainteresirani za to, da jih čimdlje zadržimo. Da pa jih bomo, jih moramo najprej privabiti in motivirati. Računati na tistih nekaj kokakol in brizgancov, ki jih potrebuje turisti v tranzitu, je neumnost, kakor tudi to, da bomo uste, ki so izbrali najkrajšo pot na morje, pripravili kar tako do tega, da si bodo premislili, in se ustavili za kak dan, če ne bodo s celovito ponudbo neke pokrajine že prej seznanjeni. Tranzitni turisti nerad skrene s ture, ki jo ima začrtano na avto karti, ali spremeni urnik potovanja, ki ga ima zapisanega v koledarju. Če bi hoteli takega turista zadržati dlje, bi se morali potruditi, da bi ga že doma o naših možnostih tako informirali, da bi si za bivanje pri nas vzel čas. Tu pravzaprav tiči problem belokranjskega in slovenskega turizma: spriznanjenost s tranzitno vlogo. Pri tem ima osrednja in južna Slovenija, če odštejemo nekaj zdravilišč, žal vodilno vlogo.

Govoriti o turizmu v teh vsestransko neprijaznih časih se zdi morda nekoliko utopično, vendar le na prvi pogled. Sedaj je namreč čas, ko slovenski turistični delavci in gostinci preštevajo in ocenjujejo vse negativne učinke letošnje porazne sezone in iščejo možnosti, da bi nekako preživeli še prihodnjo. Že sedaj je namreč jasno, da bo tudi ta, ne glede na to, kako dolgo bo še trajala vojna v sosesčini, prav tako slaba ali le za malenkost boljša. Iz nje bo treba potegniti seveda največ, kolikor bo mogoče, za letošnje rane in morda tudi tiste v prihodnjem letu pa bo morala najti rešilni obličje tudi vlada, saj nikakor ne sme dopustiti, da se bo tako pomembna gospodarska veja posušila. Že sedaj pa se načrti turističnih profesionalcev in entuziastov usmerjajo v leto 1993, ki naj bi postalo leto turizma v Sloveniji.

Zakaj šele leto 1993? Predvsem zato, ker je slovenski turizem z dejansko in gospodarsko vojno letos toliko utrpel, da se bo do prihodnje sezone težko pobral. Slovenije skorajda ni moč najti v evropskih in svetovnih turističnih koledarjih za prihodnjo sezono. Jugosistem je razpadel. Slovenski, z vsemi potrebnimi mednarodnimi navezami, bo zgrajen, vendar bo dal prave rezultate šele naslednjo sezono. Tudi v turizmu, tako kot drugje, velja, da je moč porušiti na mah, gradnja pa je dolgotrajna in mukotrpna stvar.

Ne gre pa seveda samo za izgradnjo informativnega in promocijskega sistema. Gre tudi za notranjo konsolidacijo, v kateri naj bi se Slovenija bolj zadržala vase, vendar v pozitivnem pogledu, tako da bi ji postale očite tudi tiste skrite lepote, ki jih doma nismo znali

dovolj ceniti, so pa v tujini že zdavnaj dobro trženo turistično blago. Najbližji zgled nam je lahko sosednja Koroška. Turistična zveza Slovenije ima v pripravi vrsto projektov, v katere se Dolenjska vklaplja predvsem v naslednjih treh projektih: Valvasorjeva transverzala po slovanskih gradovih in zdraviliščih, Turizem v gozdovih ter Jamarstvo in turizem. Po mojem bi se morali vsi, ki živimo v tem prostoru, bolj angažirati, da bomo za te in druge projekte ponudili čimveč svojega ter da bomo dobili investitorje za izgradnjo in obnovo potrebnih objektov. Nad mejnimi prehodi bomo že javkali takrat, ko bodo za turistično propustnost zares postali breme.

T. JAKŠE

Vsi bi želeli biti prvi na seznamu

Ali niso s tem, ko so v Črnomlju pripravili seznam naložb v osnovne šole zasejali seme spora med krajanje in šolnike v tistih krajih, kjer so omenjene šole, bo sicer pokazal šele čas, že sedaj pa je jasno, da denarja za vse naložbe zagotovo ne bo ter da bodo na tisto šolo, ki bo po bogve kakšnem pravilu prišla na prvo mesto, z ostalih šol gledali še kako postrani. Tega so se zavedali tudi tisti, ki so zbrali potrebe šol po dodatnih prostorih in adaptacijah, in zato, ker so vedeli, da je interesov veliko, vsak pa najprej vidi le sebe, namenoma niso naredili nikakršne prednostne lestvice.

Prav seznam šol, od katerih vsaj doslej še nobena nima prednosti, je povzročilo veržno reakcijo med tistimi, ki so se na seznamu sicer znašli. In vsi ti so vsaj toliko tolerantni, da priznavajo, da bi bilo potrebno pomagati tudi drugim iz seznama, ampak... V osnovni šoli v Loki na primer popolnoma razumejo, da bi morali zgraditi, dograditi in obnoviti vse, kar je zapisano v obsežnem gradivu, ker pa se zavedajo, da vsega ne bo moč uresničiti, naj bi se najprej lotili obeh mestnih osnovnih šol, »Mirana Jarca« in Loke, kjer so prostorski problemi ostali, medtem ko so jih po vseh pretežno rešili. Nasprotno so v Adlešičih prepričani, da bi morala prva njihova šola, ki je bila nekdanja osemletka — sedaj ima štiri razrede, kmalu pa jo bodo morali bodisi podreti ali zapreti — zasesti prvo mesto, čeprav ne zanikajo, da tudi druge niso potrebne popravil. V Semiču prav tako soglašajo s problemi drugih šol, vendar bi njihova, ki nima tolvadnice, morala imeti prednost. Poleg tega so tudi v Vinici — njihove šole sploh ni na seznamu — prepričani, da ne bi smeli pozabiti na probleme njihove šole.

Razumevanja med prizadetimi je torej veliko, tisti, ki bi pristal na prvem mestu, bi drugim odmeril tudi precej moralne podpore, toda z vsem tem ni moč kupiti gradbenega materiala. In če vemo, da bi za dela v štirih šolskih postopkih v črnomaljski občini potrebovali okrog 8 milijonov DEM, potem je razumljivo, da gradbenega materiala še dolgo tudi ne bodo kupovali. Po merilih, ki so sedaj v veljavi, za tovrstna dela ni denarja ne v občinskem ne v republiškem proračunu. Morda se komu že motajo po glavi misli o tem, kako bi prišlo kaj denarja na račun demografsko ogroženih in obmejnih področij, nekdo bi morda priaknil še zeleno mejo in še kaj, od koder bi bilo moč iztisniti kakšen tolar. Toda to so žal računski brez krčmarja. Četudi bo kaj cvenka kapnilo od drugod, ga bodo morali vsaj dve tretjini Črnomaljši zbrati najprej sami. Zato ne čudi, da je zopet slišati predloge o krajevem samoprispevku, za katerega so potem, ko se je pred časom iztekel, nekateri menili, da ni več primeren, ker gre za preživelo ostanke iz prejšnjega sistema. To morda res drži, toda če otroci nimajo kje telovaditi, če jim nevarno visi nad glavo strop, če so premajhne učilnice v nekdanjih sobah dijaškega doma, potem bo morda zopet prišel prav kakšen samoprispevek.

M. BEZEK—JAKŠE

Dolgotrajna in mučna kočevska afera

Kaj je kočevski izvršni svet pravzaprav skušal doseči s pravilnikom o dodeljevanju občinskih kadrovskih stanovanj, je vprašanje, na katero tisti, ki pravilniku oporekajo za zakonitost, ne najdejo pravega odgovora. Nekateri poslanci občinske skupščine so izvršnemu svetu očitali celo zle namene, ki naj bi jih imel pri pripravi pravilnika. Ta je obtožbe zanikal in zahteval opravičilo skupščine, na kar so nekateri poslanci reagirali celo užaljeno in jezno.

Afera okoli dodeljevanja občinskih kadrovskih stanovanj na podlagi spornega pravilnika in sam obstoj pravilnika sta pred zad-

njo sejo občinske skupščine v začetku tega meseca napovedovala celo možnost padca občinske vlade, vendar se ni zgodilo nič tako resnega, čeprav je res, da s tem zadeva še ni pozabljena. Dejstvo pa je, da je sporni pravilnik glede na novi stanovanjski zakon, ki je začel veljati 19. oktobra, torej 8 dni po objavi v uradnem listu, nepotreben, nepotreben že zato, ker novi zakon kategorije kadrovskih stanovanj sploh ne pozna več — stanovanja so le lastna in najemna, ta pa profinita, neprofinita, socialna in službena. Slednja so še najbližje kategoriji bivših kadrovskih stanovanj.

Kdaj se je vse skupaj začelo, kje in zakaj je prišlo do zapletov? Osnutek pravilnika je nastal že v marcu. Izdelala ga je posebna strokovna služba izvršnega sveta za stanovanjsko gospodarstvo na lastno pobudo zaradi spremembe določene zakonodaje. Osnutek je pregledala s strani kolegija načelnikov imenovana komisija, ki je iz njega črtala kot upravičence za dodelitev družbenih kadrovskih stanovanj gospodarska podjetja, češ da gospodarstvo gradnje oz. nakupa teh stanovanj direktno ne financira več. Tu pa je že pr-

Bolje senovski v peči kot ameriški v ZDA

SENOVO — Senovski rudnik, ki posluje kot delovna enota Rudnikov rjavega premoga Slovenije Trbovlje, nakopuje dnevno okrog 440 ton premoga. To pomeni, da za približno petino presega planirani dnevni izkop. Toda z 20—odstojnim preseganjem norme ne more ustreči vsem, ki bi radi letošnjo zimo kurili s premogom. 70 odstotkov izkopanega senovskega fosilnega goriva konča kot i. i. energetski premog v toplarnah in TGA Kidričevu. Tako imenovanega komercialnega premoga, ki ga rudnik pošilja v slovenske kraje v prodaji na drobno, ostane daleč premalo, saj bi gospodinjstva pokupila vseh 440 ton in več.

Če premog torej naročajo mnogi, dobijo pa ga samo pekatari, tako povpraševanje v prazno lahko pomeni svojevrstno nezaupnico rudarstvu. Rudarjem tudi, vendar menda ne samo njim. Kajti »vse je v rokah države. Ta bo morala imeti dolgoročno energetsko politiko,« vztraja na pravični delitvi odgovornosti Jože Kržan, vodja delovne enote Rudnik rjavega premoga Senovo.

Takih načrtov država menda še ni naredila. Do njih si pomaga prek sezonskih izračunov o sestavi tega ali onega premoga. Kot je ugotovljeno, je v slovenskem premogu zelo velik delež škodljivih sestavin, kar so premerjali tudi na nedavnem krškem pogovoru o slovenski energetski strategiji. V ameriškem premogu je strupenih sestavin, tako govorijo izračuni, menda dosti manj. Toda te v trano črtno zavite kalorije in strupeni balast imajo ZDA, menda je tam še tudi tisti premog, ki se ga je namenila zase kupiti devizno slabo založena Slovenija. Blizu nekoličan prezeblu Slovincu je zato tisti izpod domačih holmov, na primer senovski.

Država, ki bo povedala, če je to domače blago še uporabno, se odloča med odstotki žvepla v premogu in drugim, kar lahko zmanjša ali dvigne narodov ekološki in siceršnji blagor. Strokovnjaki ji svetujejo, tako je storil na nedavnem krškem pogovoru o energetiki dr. Peter Novak, naj domače rudnike izkoristi, dokler je to smotno z narodnogospodarskega vidika. Senovskemu rudniku, kjer je od 380 zaposlenih — 200 od teh je knapov — zdaj 13 delavcev na prisilnem dopustu, zgolj tak nasvet ne pove dosti o njihovi prihodnosti. Smotnost z narodnogospodarskega vidika namreč zajema vse, od cene grama premoga do odstotka zasenčenosti posameznikovih pljuč. Revna država z vplivno stranko zelenih je ujetnik take definicije.

M. LUZAR

Bo leto 1992 srečnejše za bienale?

Javnost je bila že zgodaj spomladi in potem še nekajkrat obveščena, da je drugi Bienale slovenske grafike Otočec prestavljen in da ga bodo namesto letos, po dveh letih od prvega, izvedli šele prihodnje leto. Kasneje je prišlo na dan, da so se za to odločili iz povsem objektivnih razlogov, od katerih poslabšane finančne razmere niso bile urejene statusne zadeve bienala, saj je bila ta likovna prireditev tako rekoč nikogaršnja. Poleg tega se je izkazalo, da prestavit ni samo upravičena, temveč je tudi dobrodošla, tako da slovenski bienale poslej ne bo nič več neposredno pred mednarodnim v Ljubljani, kakor je bilo prvič. Takrat je namreč zaporednost obeh prireditev ustvarjala vtis, da so dogajanja na Otočcu in v Novem mestu le nekakšna podeželjska, obrobna predhodnica veledogajanja v beli prestolnici, ne pa nekaj samostojnega in avtonomnega. Seveda pa v resnici ni šlo za nikakršno podrejenost.

Ker letos slovenskega bienala, kot rečeno, ni bilo, so si snovalci lahko vzeli več časa za priprave na izvedbo prihodnje leto. V teh pripravah, ki so po malem tekle že lani, letos pa so se iz meseca v mesec še stopnjevale, je bilo potrebno najprej urediti status bienala, mu določiti »skrbnika« in sedež. Bienale je vzela pod svojo stiroho novomeška občinska skupščina in to potrdila s tem, da je na svoji seji sredi maja imenovala organe za izvedbo drugega Bienala slovenske grafike Otočec: predsednika in 18-članski upravni ter 12-članski organizacijski odbor. Za predsednika drugega Bienala je bil imenovan akademski slikar in grafik Branko Suhy, sicer idejni oče te prireditev, predsednik upravnega odbora je postal župan Marjan Dvornik, predsednik organizacijskega odbora pa Boris Dular iz Krke, tovarne zadržal.

Neka mera in red pa le morata biti

Kljub vsej poplavi besed in najrazličnejših mnenj v naših medijih o najrazličnejših stvareh, ko je človek tako rekoč vajen že vsega in skorajda neobčutljiv, pa te le zbode ponižujoče mnenje o vrednosti slovenskega državljanstva, češ, kaj zdaj bomo pa še preprečevali komurkoli, da bo dobil slovensko državljanstvo, kot ga je nedavno izustil znan slovenski liberalni politik. Človek si ne more kaj, da se ne bi spomnil tistih verzov: »Kdor zaničuje se sam, podlaga je tujejevi peti!«

Prav kdorkoli pa res nima pravice do slovenskega državljanstva in če bi bilo tako, bi bile vse besede o človekovih pravicah in demokraciji le puhlice. S tako liberalizacijo bi bile poieptane demokratične pravice tistih, ki so to državo s trudom in odrekanjem ustvarili in se zanjo živivali. Sklicevanje na demokracijo pa še samo po sebi vodi tudi k primerjavi, kako je to urejeno v državah, ki jih vsi priznavamo za vzor demokracije. Nikjer ni tako, da državljanstvo dobi kdorkoli, ampak je za to treba izpolnjevati določene pogoje: kar precejšnje število let bivanja v državi ali pa zelo tesne sorodstvene vezi z nekom, ki je že državljan, zagotovljeno prebivališče in način preživljanja ter poznavanje jezika in kulture dežele. Ponekod je potreben celo državljanski izpit.

Nekateri vznemirjajo tudi vrste, ki so nastale takrat, ko so vsi naenkrat planili po svoja potrdila o državljanstvu. Kako za človeka ponižujoče, pravijo. Jaz pa iz

V dosedanjih pripravah sta levi deleži opravila predsednik drugega Bienala in organizacijski odbor. Dela ni bilo malo, kar potjuje dejstvo, da so pred kratkim že razposlali vabila likovnim umetnikom za sodelovanje, in to okoli 600 vabil vsem članom Zveze društev slovenskih likovnih umetnikov, slovenske ustvarjalce, ki živijo po svetu, pa so povabili prek Slovenske izseljenke matice. Računajo na še večji odziv kot na prvi Bienale, saj bo drugi vsebinsko še mikavnejši, poleg tega pa bodo mnogim bržkone po godu tudi spremembe v samem poteku prireditev. Prva novost je v tem, da bo drugi Bienale slovenske grafike Otočec potekal od 20. maja do 15. septembra, kar pomeni, da se bo začel prej, kot je bilo sprva določeno. Prav gotovo najpomembnejša novost pa je ta, da bo glavno dogajanje v Novem mestu, od osrednje razstave (s podelitvijo nagrad), ki bo v Dolenjski galeriji, od vseh drugih razstav in spremljajočih prireditev v vseh razstaviščih in dvoranah, kar jih premore mesto. Sam bienale, v okviru katerega bo na ogled okoli 300 grafičnih listov, bo nedvomno najkvalitetnejša likovna prireditev v Sloveniji v letu 1992.

Kako pa je drugi Bienale slovenske grafike Otočec videti skozi naočnike finančnikov, zadolženih za denarno pokritje prireditev? Za zdaj bi lahko rekli le to, da so stroški za bienale v glavnem pokriti le na papirju. Samo za načrtovanih dvanajst razstav in katalogov bo treba odšteti okoli 140.000 DEM v tolarški protivrednosti, kar nikakor ni malo denarja, še posebej glede na gospodarske razmere, ki so vse prej kot znosne. Organizatorji so kljub temu optimisti in o tem, da bi morali bienale spet prestavljati ali ga vsebinsko in strokovno še bolj oklestiti, zaenkrat ne razmišljajo. Računajo na naklonjenost sponzorjev iz novomeške občine, ki so se že izkazali pri prvem Bienalu. Tokrat naj bi prispevali za pokritje polovice vseh stroškov, medtem ko računajo drugo polovico vsote, dobiti z republike, ob naklonjenosti ministra za kulturo, dr. Andreja Capudra. Ali je pričakovanje novomeške in republiške pomoči pri izpeljavi drugega Bienala tudi ostvarljivo ali samo utopija, pa se bo šele videlo in najbrž že prav kmalu.

I. ZORAN

lastnih izkušenj vem, da sem po večletnem bivanju v eni, vsaj tako pravijo, najbolj demokratičnih deželah na svetu bil vsake toliko časa tudi prisiljen drenjati se na oddelku za tuje pri državni policiji, da sem dobil podaljšan delovni vizum. Bili so tam šudenje in delavci različnih narodnosti in barv in nad čakanjem se niso kaj dosti pritoževali. Bolj jih je skrbelo, ali bodo vizume sploh dobili ali ne.

Ko pa smo že pri čakanju in vrstah, bi se človek vprašal, zakaj se tisti, ki so imeli o tem toliko povedati, ne spravijo tudi nad vrste v zdravniških ambulantah in po bolnišnicah, kjer gre zares za ljudi v težkih stiskah in kjer jim je čakanje zares muka. Ali se ne bi dalo tam stvari tako organizirati, da bi človek vsaj približno vedel, kdaj bo na vrsti? Ali pa po uradih, kjer ljudje tudi sicer izgubljajo precej časa, in ne samo takrat, ko prosijo za državljanstvo ali iščejo potrdilo o državljanstvu. Tudi tu bi se dalo enostavno znebiti gneče z uvedbo vrstnih števil. Tak sistem imajo skoraj povsod po svetu že uvedeni, po uradih in po trgovinah, kjer je potrebna posebna postrzežba. Ve se, katera številka je na vrsti, več, katero ima v roki, ve se, koliko časa približno traja en postopek, torej tudi približno več, kdaj boš prišel na vrsto.

Zakaj pravzaprav mešam več stvari skupaj? Zato, ker je pri vseh stvareh potrebna doslednost. Če ni reda na začetku, nastajajo vse večji problemi. Če ni vrstnih lističev, prihaja do prerivanja in zlorab, če ni zadostnih meril pri pridobivanju državljanstva, lahko pride do diskriminacije in rasizma. Kaj iz tega sledi, imamo v bližnji in daljni evropski sosesčini dovolj primerov.

T. JAKŠE

pravilnika in tudi morebitne zle namene, ki naj bi jih imeli posamezniki ali skupine pri pripravi in sprejemu pravilnika, od IS pa so zahtevali, naj pripravi nov pravilnik. Komisija naj bi tudi preverila, ali je možna odprava spornih stanovanj.

Komisija za družbeni nadzor je po preverjanju lahko ugotovila, da ni bilo nikakršnih posebnih zlih namenov, statutarna pravna pa, da lahko dokončno ugotovi, ali je sporni pravilnik v skladu z ustavo in zakoni, le Ustavno sodišče RS. Poglavitno sporno vprašanje o tem, kdo je pravzaprav pristojen odločati o kriterijih in o samem sprejemu pravilnika, je tako ostalo nerešeno. Zato je tudi razumljiv izid te dolgotrajne in mučne afera, do katerega je prišlo na novembrski skupščini. Ker so nekateri poslanci predlagali rešitev problema z odprodajo vseh stanovanj, drugi pa so spet zahtevali, da se vsa stanovanja zadržijo, so končno sprejeli predlog predsednika IS Alojza Petka, da se ti dvo- sobna stanovanja dodelijo upravičencem z že opravljenega natečaja, ostala pa se prodajo.

M. LESKOVŠEK-SVETIČ

»Črno-beli« Stiplovšek

V Krkini galeriji v Novem mestu razstavljen izbor risb in grafik umetnika Franja Stiplovška

NOVO MESTO — Po utemeljitvah likovnih kritikov predstavlja Franja Stiplovška (1898 — 1963) vrednejši in za slovensko likovno umetnost pomembnejši del ustvarjalnosti tega umetnika. Nekatere grafične cikle iz Stiplovškovega medvojne obdobja je po mnenju strokovnjakov mogoče brez zadržkov postaviti ob bok najboljšemu, kar je ustvaril slovenski ekspresionizem s svojimi značilnimi predstavniki — Božidarjem Jakcem, Venom Pilonom ter Francetom in Tonetom Krajcem.

Dokaj obsežno likovno zapuščino Franja Stiplovška hrani Posavski muzej v Brežicah, kjer je bil Stiplovšek ravnatelj deset let, od leta 1953 do smrti. Iz te zapuščine, ki je seveda urejena in pod skrbnim varstvom, je narejen izbor Stiplovškove risbe in grafike za razstavo, ki so jo v sredo, 20. novembra, ob kulturnem programu z nastopom glasbenih izvajalcev iz Glasbene šole Matije Vrtičnik-Lorber iz Posavskega muzeja, ki je izbrala dela za to razstavo, je v zloženku zapisala, da ji je izotčeno za izbor dala misel Franceta Mesesnela, ki jo je ta zapisal ob Jesenski razstavi v Ljubljani leta 1939, da je grafika v Stiplovškovem

delu tak element, da se čuti kot podlaga vsega njegovega slikarskega ustvarjanja.

V Krki razstavljeni (do 19. decembra) izbor je premišljen prikaz Stiplovškove ustvarjalnosti v črno-beli tehniki. Začenja se z listi iz leta 1923, ki se odražajo realistično prikazovanje stvari, že naslednji, iz leta 1924, pa kažejo umetnikov izraziti zaspek v ekspresionizmu. Najhujši izraz Stiplovškovega ekspresionizma predstavlja po mnenju Jožice Vrtačnik-Lorber lesorez Križ iz tistega časa. V že omenjenem letu 1924 so nastali tudi številni lesorezi in cikli, ki poustvarjajo dramatični izraz duhovne napetosti in groze (Onstran življenja) ali z ostrimi prepleti senc vzpostavljajo skrivnostno atmosfero.

Kvalitetni motivi iz Krškega, Boštjanja in drugih krajev, z vaškimi in mestnimi hišami, nastali kasneje, so na razstavi predstavljeni v realistično interpretiranih risbah. Nazadnje so tu še Stiplovškovi avtoportreti v risbi, od najzgodnejšega iz leta 1921, pa v lesorezu, do tistega iz leta 1960, na katerem nagubani obraz jasno izraža umetnikovo prepričanje, da je naloga umetnosti dvigati človeka iz njegove vsakdanjosti k lepoti.

I. ZORAN

Renesančno gledališče

LJUBLJANA — Zveza kulturnih organizacij Slovenije vsako leto pripravi tradicionalni seminar, na katerem se udeleženci seznanijo s posameznimi gledališkimi obdobji in šolami ter poskušajo njihovega duha umestiti v svoj prostor in čas. Letos bo to tematski seminar z naslovom Renesančno gledališče in bo potekal od 14. do 21. decembra v Ljubljani. Teoretični del bodo vodili profesorica z AGRFT Meta Hočvar, umetnostni zgodovinar Ferdo Šerbelj in dramaturg Vili Ravnjak, praktični del — gledališko delavnico — pa režiserka Janine Wunsche iz Londona (v MGL bo režirala Nedolžno ljubico) in glasbenik Dimitrij Beuermann.

Janine Wunsche napoveduje praktično delo tako: »glavna tema delavnice bo, kako igrati, ne pa, kako recitirati. Mene zanima ustvarjanje dramatičnih akcij, negotovosti, napetosti — govoreča mesmerična poezija. Raziskovali bomo tudi magijo s pomočjo ritualov in cerkvenega petja. Z vajami in improvizacijami bomo študirali značaje in sceno. Delavnico bomo zaključili s predstavitvijo nekaterih odlomkov iz Shakespeareove Macbethe«.

Gledališko delavnico bo spremljala glasbena delavnica, ki jo bo vodil Mitja Beuermann. V tej delavnici bodo glasbeniki oživljali duha renesanse z današnjimi instrumenti.

I. Z.

Kot risbe z barvno potezo

Danes ob 18. uri v Dolenjski galeriji otvoritev slikarske razstave Jožeta Marinča iz Kostanjevice

NOVO MESTO — Čim bolj se leto 1991 nagiba h koncu, tem zanimivejše postaja ob programih, ki jih pripravljajo novomeška likovna razstavišča. To velja še posebej za dogajanje v Dolenjskem muzeju in njegovi galeriji, kjer znajo poskrbeti tudi za prava presenečenja. Eno takih predstavlja še vedno

Marinča iz Kostanjevice v Dolenjski galeriji, tretje pa malo pred iztekom leta, ko bodo v tej galeriji pripravili razstavo sevnškega slikarja Alojza Konca.

Razstavo v zadnjih dveh letih ustvarjenih slik akademskega slikarja Jožeta Marinča bodo torej odprli danes, 28. novembra, ob 18. uri v veliki dvorani Dolenjske galerije. Ob otvoritvi bo kulturni program, in sicer bo nastopila novomeška plesna skupina Terpsihora. Umetnostni zgodovinar in likovni kritik dr. Jure Mikuž med drugim označuje Marinčeve slike s stališča definiranja form in pravi, da je slednje pri Marinču včasih tako močno, kot da bi forme hotele ponazarjati konkretne ali domišljajske postavbe oziroma prostore, da pa ob njih lahko govorimo ne le kot o barvnih ploskvah, temveč tudi kot o risbah z barvno potezo.

Razstavo, ki bo na ogled kak mesec, je Dolenjski muzej pripravil v celoti v sodelovanju s sponzori, od katerih je novomeška Zavarovalnica Triglav generalna pokroviteljica.

I. Z.

Že enajsti Šentjernejski knjižni sejem

Bo v šentjernejski OŠ — Gost pisatelj Miha Matè

ŠENTJERNEJ — V kulturni dvorani tukajšnje osnovne šole bo od ponedeljka, 2., do četrta, 5. decembra, krajevni Šentjernejski knjižni sejem, tradicionalna prireditev, ki jo prizadevni domači organizatorji skupaj s knjižarno Mladinske knjige iz Novega mesta pripravljajo že enajstič.

Vse dni bo na ogled prodajna razstava okoli 500 knjig, razmešanih po 20 panojih, najrazličnejša literatura, ki jo je v zadnjem času izdala založba Mladinska knjiga, večje število del pa tudi druge slovenske založbe, bo tako za mladino kot za odrasle. Novomeška knjižarna bo v Šentjernej pripeljala tudi slikanice in še kaj za najmlajše, primerne tudi za Miklavževno darilo. Vse razstavljene knjige bodo naprodaj z običajnimi ugodnostmi, ki jih daje takšna prireditev.

Kakor vsako leto bodo imeli na Šentjernejskem knjižnem sejmu tudi letos gosti — literata. Tokrat bo to priljubljeni mladinski pisatelj Miha Matè, ribniški rojak. Srečanje z njim bodo pripravili v sredo, 4. decembra, ob 11. uri. Kulturni program za to srečanje bodo pripravili šentjernejski šolarji.

kultura in izobraževanje

Jutri v Metliki: slovesno odprtje glasbene šole

Po otvoritvi koncert v Domu počitka za stanovalce

METLIKA — Kot je že bilo napisano, so v Metliki še pred začetkom zdajnjega šolskega leta uknili tu delujoče oddelke črnomaljske in novomeške glasbene šole ter namesto teh ustanovili samostojno enoto črnomaljske glasbene šole. Enota je dobila prostore v stari metliški šoli, ki so jih prenovili in jih bodo slovesno odprli jutri, v petek, 29. novembra, ob 18. uri. Otvoritev prostorov pomeni tudi uradno odprtje metliške glasbene šole oziroma enote črnomaljske glasbene šole v tem belokranjskem mestu. Učenci in učitelji glasbene šole bodo ob tej priložnosti izvedli koncert v metliškem Domu počitka za tam bivajoče starejše občane.

RAZSTAVA KNJIG

ČRNOMELJ — V črnomaljski ljudski knjižnici bodo danes, v četrtek, 28. novembra, odprli razstavo literature o znanstveni fantastiki. Razstavljena bodo novejša dela domačin in tujih pisateljev. Vse gradivo je last Ljudske knjižnice. Zanimanje za tovrsto literaturo je posebno veliko pri mladini, zato je tudi pričakovati, da bo iz njenih vrst največ obiskovalcev, predvsem šolarjev. Razstava bo odprta do 14. decembra.

RAZSTAVA O ŠALIJU ZDAJ V ŠENTJERNEJU

ŠENTJERNEJ — Knjižna razstava o pesniku, prevajalcu in uredniku Severinu Šaliju, ki jo je Študijska knjižnica Mirana Jarca pripravila oktobra ob Šalijevi 80-letnici, je že nekaj časa na ogled tudi v šentjernejski osnovni šoli. Razstavo dopolnjuje izvirne ilustracije Lucijana Reščiča k zadnji Šalijevi pesniški zbirki, letos izšli knjigi Pesnik na večerni poti.

Bienalna dogajanja bodo v Novem mestu

Na 2. Bienale slovenske grafike Otočec, ki bo od 20. maja do 15. septembra 1992, že povabili več kot 600 ustvarjalcev, tudi slovenske umetnike v tujini

NOVO MESTO — Drugi Bienale slovenske grafike Otočec bo leta 1992, in to od 20. maja do 15. septembra. Prireditelji so že povabili k sodelovanju okoli 600 ustvarjalcev, članov Zveze društev slovenskih likovnih umetnikov, vabila pa so prek Slovenske izseljenke matice poslali tudi tistim slovenskim umetnikom, ki živijo in ustvarjajo v tujini. Od povabljenih želijo dobiti po tri grafike, nastale v zadnjih dveh letih, in sicer jih morajo zainteresirani poslati Dolenjskemu muzeju oziroma Dolenjski galeriji najkasneje do 10. februarja 1992. Do tega dne prispela dela bo pregledala in ocenila mednarodna žirija ter podelila šest nagrad: nagrado Grand Prix Otočec v višini 48.000 SLT in pet nagrad Novega mesta, vsako po 22.400 SLT.

Nagrajene in druge grafike, prispele na natečaj, bodo na ogled v okviru osrednje razstave drugega Bienala, ki bo postavljena v veliki dvorani Dolenjske galerije. Računajo, da bo na tej razstavi sodelovalo okoli 50 slovenskih grafikov s približno 150 grafičnimi listi. V mali dvorani galerije bo hkrati razstava del 12 do 15 hrvaških grafikov, in sicer po izboru Igorja Zidiča, direktorja Moderne galerije v Zagrebu.

Ob omenjenih dveh bo še pet bienalnih razstav. V Dolenjskem muzeju bosta razstavi del dveh častnih gostov iz tujine (Pariza in New Yorka), na vsaki pa bo po 20 do 30 grafik. Manjše samostojne razstave bodo imeli tudi domači gostje bienala, in sicer bodo s po 20 grafikami predstavljeni: Gabrijel Stupica v avli Dolenjske galerije, Štefan Galič, dobitnik prvega Grand Prix, v prostori hotela Grad Otočec in Jožef Muho- vič v študijski knjižnici Mirana Jarca.

Kot je razvidno iz navedenega, bo vse dogajanje drugega Bienala slovenske grafike Otočec, razen ene razstave, v Novem mestu, kjer se bo izvršilo tudi pet spremljajočih razstav: v razstavišču SDK bodo na ogled otroške risbe, v avli

Zavarovalnice Tilia bo fotografska, v razstavišču Krke oblikovalska in v avli GIP Pionir razstava arhitekture, medtem ko bo v Jakčevem domu na ogled izbor del Božidarja Jakca. Dogajanje, ki bo trajalo skoraj štiri mesece, bo popostrano z glasbenimi, pevskimi, literarnimi in drugimi prireditvami, pri čemer bodo dobili možnost tudi novomeški ustvarjalci in poustvarjalci, da se izkažejo.

Boris Dular, predsednik organizacijskega odbora 2. Bienala slovenske grafike Otočec, je bil že v pripravi na prvi Bienale med najbolj navdušenimi organizatorji te likovne manifestacije in je tudi zdaj prepričan, da lahko bienale veliko prispeva ne le k ugledu, ampak tudi k splošnemu kulturnemu in še posebej k turističnemu napredku Novega mesta in okolice.

»Bele površine«

V novomeški Fotogaleriji razstavlja Barry Perlus

NOVO MESTO — V Togogaleriji je od petka, 22. novembra, odprta razstava fotografij ameriškega fotografa Barryja Perlusa. Avtor je predstavljen s ciklom Bele površine, ki ga spremlja tako pojasnilo: »Fotografije v tej seriji se ukvarjajo z osnovnim vprašanjem zaznavanja in realnosti, uporabljajo svetlobo, senco in projekcijo. Morda vas bo to spomnilo na Platonovo analogijo jame, v kateri sedi človek in opazuje sence iz zunanega sveta, projicirane na steno.«

Razstava bo na ogled do srede, 11. decembra. Naslednji avtor, ki se bo predstavil v Fotogaleriji s samostojno razstavo, bo novomeški fotograf Saša Fuis.

V okviru drugega Bienala razstavljene dela bodo publicirana v katalogu, ki bo spremljal tudi izbere grafik tega bienala za predstavitev in popularizacijo slovenske kulture in umetnosti v tistih državah, kjer živi slovenska skupnost (npr. v Kanadi, ZDA, Argentini, Avstraliji itd.).

I. ZORAN

Večni posebnej in iskalec

V razstavišču SDK danes zvečer otvoritev razstave kiparja Petra Černeta in baročna glasba

NOVO MESTO — V razstavišču SDK (v Kandiji), ki se zadnja leta pomembno vključuje v novomeška likovna in splošno kulturna dogajanja, in to z razstavami in drugimi prireditvami, ki jih načrtuje in v glavnem tudi sama izpeljuje na SDK zaposlena Marinka Krasko, se obeta danes zanimiv kulturno-umetniški dogodek. Ob 19. uri bodo namreč v tem razstavišču odprli razstavo keramičnih kipov ljubljanskega akademskega kiparja Petra Černeta, letošnjega 60-letnika, obiskovalci pa bodo poleg strokovne obrazlage Černetovega kiparstva prislušali še lutnji in tenorju, in sicer bosta prireditve z baročno glasbo obarvala tenorist Marjan Trček in Boris Šinigoj, ki bo pevca spremljal na lutnji.

Kritik dr. Ivan Sedej, ki je v tem razstavišču že predstavljal razstavljalce in

PRIJAVE ZA TEČAJA

METLIKA — Tukajšnja matična knjižnica zbira prijave za tečaj za elektronsko klaviruro (synthesizer) in kitaro, ki ju organizira črnomaljska Glasbena šola. Namenjena sta kandidatom vseh starosti, prijave pa zbira v metliški knjižnici od 7. do 15. ure ali na tel. 58-370 do konca novembra. Tečaj bosta v Metliki, če bo dovolj prijav.

Skupnost katoliških pedagogov

Enota tudi v Novem mestu

DRAVLJE — Pedagoška sekcija pri Medškofijskem odboru za izobraževanje, ki je tri leta zapored pripravljala pogovore o pedagoških vprašanjih našega časa, je prerasla v Skupnost slovenskih katoliških pedagogov. Ustanovno srečanje je bilo pred kratkim v Dravljah, na njem pa so poudarili, da bo skupnost včlanjena v Mednarodni sekretariat katoliških srednješkolskih učiteljev za Evropo, poleg tega pa se želi povezati z vsemi pedagogi dobre volje in z njihovimi združenji doma in po svetu.

Člani Skupnosti slovenskih katoliških pedagogov so vzgojitelji in učitelji vseh stopenj in stopenj. Enoto te skupnosti so že v več krajih, ustanovljena je tudi v Novem mestu. Med glavnimi smotri, ki so zapisani v pravilih, je oblikovanje pedagogov v osebnosti, ki bodo voljne in sposobne opravljati pedagoško delo na načelih krščanske etike, pravice in resnice, ljubezni do domovine ter resnične demokracije.

I. Z.

RAZSTAVA O EKOLOGIJI

NOVO MESTO — V študijski knjižnici Mirana Jarca je že več dni in bo še do konca decembra odprta razstava literature o ekologiji pod naslovom Pustimo otrokom naravo vsaj takšno, kot smo jo podedovali od naših dedov. Razstava je tematsko razdeljena na devet sklopov, od katerih je vsak zaključena tema. Ti sklopi oziroma teme so: ekologija in izobraževanje; ekologija in urbanizacija; varstvo zraka, vode in tal; splošna dela o ekologiji; ekologija in pravo; varstvo in zaščita rastlin in živali; ekologija in Novo mesto; nekaj tujejezične literature o ekologiji; ekologija in Slovenija. Razstava je postavljena v knjižnični avli in si jo je moč ogledati vsak dan med 7. in 19. uro.

PEVSKI ZBOR SLAVI

GLOBOKO — Tukajšnji Lovski pevski zbor slavi letos 20-letnico neprekinjenega delovanja. Ta jubilej bo zbor počastil s slavnostnim koncertom, ki bo v soboto, 30. novembra, ob 18. uri v globokem kulturnem oz. prosvetnem domu. Slavljenecem se bodo pridružili še pevci Lovskega pevškega zbora iz Trbovelj. Program koncerta bo vseboval pesmi, ki so vsebinsko povezane z lovom in naravo.

NA 20. SREČANJU TUDI SLOVENCI IZ PORABJA

TRST — V Proseku — Kontovelu na Tržaškem je bilo v soboto, 23. novembra, že 19. zaporedno srečanje pobratenih zborov iz Železne Kaple na avstrijskem Koroškem, Stražišča pri Kranju, Brežic in iz Proseka — Kontovela. Koncertni program se je končal s skupnim nastopom sodelujočih moških zborov. Prihodnje leto bo na Koroškem 20., jubilejno srečanje, na katerem bodo bržkone nastopili tudi slovenski pevci iz Madžarske. Pobudo, da bi pritegnili k sodelovanju tudi porabske Slovence, so dali na omenjenem sobotnem srečanju pobratenih zborov na Tržaškem.

NOCOJ V KRŠKEM »KRČMARICA MIRANDOLINA«

KRŠKO — V tukajšnjem Kulturnem domu bo danes, v četrtek, 28. novembra, gostovalo Šentjakobsko gledališče iz Ljubljane z Goldonijevim komedijo Krčmarica Mirandolina. Predstava bo za abonma in izven, začela pa se bo ob 19. uri.

Do zadnjega je častil Trubarja

Umrli Walter Döttling, 29. naslednik Primoža Trubarja na fari v Derendingenu

Pred kratkim je iz Tübingena, slikovitega starega univerzitetnega mesta ob Neckarju, prišla žalostna novica, da je tam že prejšnji mesec, 20. oktobra, nenadoma preminil Walter Döttling, dolgoletni evangeličanski župnik v Derendingenu. Življenje se mu je izteklo potem, ko je le nekaj več kot mesec dni prej dopolnil devetinsedemdeset let.

Döttling je izšel iz Stuttgarta ter po študiju bogoslovja v Tübingenu in Erlangenu opravljal dušnopastirsko delo v raznih krajih. Ko je prišel leta 1964 za župnika v Derendingen pri Tübingenu, je začel službovati kot pred tem na vsaki fari in seveda še slutiti ni, da ga bo usoda tako zblizala s Slovenci in Slovenijo.

Na derendiški fari je bil Walter Döttling devetindvajseti dušnopastirski naslednik našega Primoža Trubarja. Kot je znano, je moral Trubar kot krivoverec večkrat zbežati na Nemško, kjer je pisal in izdal slovenske knjige. Derendingen je bil njegova zadnja postaja, tam je župnikoval, tam leta 1586 umrl in bil na pokopališču poleg derendingenske cerkve pokopan.

Slovenci se že dolgo zavedamo, kaj

nam pomeni Trubar. To med drugim potrjujejo tudi pogostni obiski iz Slovenije v tiste kraje v Nemčiji, kjer je Primož Trubar deloval kot protestantski duhovnik, pisal in tiskal slovenske knjige ter skrbel, da so te knjige prišle do njegovih rojakov, protestantskih vernikov, v domovini.

Na številne obiske iz Slovenije je kmalu postal pozoren tudi Walter Döttling. Lahko bi celo rekli, da mu je to preusmerilo življenje in delo. Poleg tega, da je redno opravljal dušno pastirstvo, se je namreč čedalje bolj zanimal za Trubarja in za vse, kar je povezano z njim. Ko je dobil spoznal, kdo je bil ta za nas tako pomembni in čašteni mož, je začel se sam voditi farane iz Derendingena po Trubarjevih življenjskih postajah, in sicer v Sloveniji. Predvsem jih je popeljal na Dolenjsko, v Trubarjevo rojstno vas Račičo, in v Ljubljano.

Slovenci smo bili v Derendingenu vedno dobrodošli, župnik Döttling pa zmeraj pripravljen na pomenek z nami o Trubarju. Svojo brezmejno gostoljubnost in veselje je izpričal že s pozdravom: »Spoštovani gostje iz Trubar-

Walter Döttling, mož, ki je prvi pokazal Nemcem Trubarjev rojstni kraj

jeve domovine! Izredno rad je odgovarjal na vprašanja in se kar naprej opravičeval, da ne zna slovenski.

Podpisani sem imel enkrat samkrat priložnost pogovarjati se z njim. To je bilo v začetku sedemdesetih let, ko sem bil v Derendingenu s slovenskimi knjižničarji. Vprašal me je, od kod sem, pa sem odvrnil, da z Dolenjskega. Jaz pa sem ga vprašal nekako takole: »Ali se Trubar na Nemškem ni zatekel drugam kot prav sem zaradi tega, ker je ta pokrajina okrog Tübingena oziroma Derendingena tako podobna njegovi rojstni, se pravi naši dolenjski pokrajini?« Döttling je malo pogledal okrog, se nasmehnil, a odgovoril ni. Šele čez čas, ko smo se že odpravljali v Tübingen, je rekel: »Tisto o pokrajini... Najbrž kar prav mislite.«

Ko so nekaj let po našem obisku v Derendingenu zgradili farni dom, je bila povezava s Slovenijo že tako močna, da so dom poimenovali po Primožu Trubarju. Döttling je bil navdušen in je v cerkveni zakristiji uredil majhen Trubarjev muzej in arhiv, poskušal pa je tudi doseči, da bi se Tübingen in Ljubljana pobratila. Beograd za to ni imel razumevanja, pač pa je za pobratenje predlagal Mostar (?!). Döttling je bil zelo razočaran. Kasneje se je zavzemal za tesnejšo povezavo med tūbinsko in ljubljansko univerzo, a tudi v tem ga niso uslišali.

Leta 1977 se je upokojil in se preselil v Tübingen, njegove vezi s Trubarjem pa so ostale. Še več, Trubar je bil pri njem že tako v časteh, da mu je ob 400-letnici smrti napisal dolgo pesnitev v naslovom Življenje in delo Primoža Trubarja. Za nas pa je zanimivo tudi to, da je Döttlingovo delo uspešno nadaljeval njegov naslednik na fari, Dieter Roser, vendar je lani umrl, od letošnjega junija pa gre po Döttlingovi poti tudi novi župnik v Derendingenu, Volker Teich. Tudi on je hotel k nam pripeljati derendingenske farane, in to poleti, pa mu je to potovanje preprečila vojna pri nas.

Döttlingova smrt pomeni izgubo tudi za nas, Slovence. Izgubo blaži misel, da bodo vezi, ki jih je utrdil on, ostale.

I. ZORAN

Pomoč ob rojstvu otroka

Firma Fips organizira akcijo, ki pomaga mladim

LJUBLJANA — V sredo se je na tiskovni konferenci v Ljubljani predstavila komercialna firma, ki se ukvarja z organiziranjem pomoči za bodoče družine, ki pričakujejo naraščaj. Podjetje Fips, ki ga vodi Breda Vatovec, si je zamislilo planirano akcijo olajšav in ugodnosti, ki bi jih ob rojstvu otroka materam ponudila različna podjetja, proizvajalke otroške hrane, obleke, obutve, zavarovalnice in založbe. Akcija Ob rojstvu otroka se je pričela letos julija. Matere prejmejo ob rojstvu otroka darilna pisma podjetij v porodnišnici. Do sedaj sta se tej akciji odzvali dve organizaciji, Adriatic zavarovalna družba iz Kopra, ki nudi popust pri zavarovanju novorojenca do njegovega drugega leta starosti, in Domus založba iz Ljubljane, ki nudi popust pri nakupu knjig Otrok od rojstva do šole in Prehrana zdravega dojenčka.

Akcijo je z navdušenjem pozdravila tudi ministrica dr. Katja Boh, ki je sicer menila, da akcija ne bo povečala števila rojstev, bo pa pomagala tistem, ki so se za otroka že odločili. Saj rojstvo otroka ni le sreča za starša, ampak tudi za narod. Narod, ki je brez naraščaja, ni zdrav narod in lahko odmrje. Bohova meni, da ima akcija tudi širši humanitarni pomen, saj hoče novorojenčka zavarovati, ponuditi ugodnosti pri nakupu hrane, oblačil in opreme ter naučiti starše varčevati.

Breda Vatovec pravi, da so se za ta projekt odločili zaradi padca živ-

ljenjske ravni in naraščanja konfliktnih in napetostnih stanj predvsem pri mladih družinah. Akcija se je komaj pričela, zato upa, da se ji bo v prihodnosti pridružilo še več podjetij, trenutno pa o pristopu k

• KO SONČEK NI LE SONČEK

— Ministrica dr. Katja Boh je akcijo resda pohvalila, žal pa od nje nismo slišali, kaj namerava vlada konkretno storiti glede mladih družin in rojstva otrok. Potem ko je izjavila, da bi morali mlade družine naučiti varčevati, ravno ne moremo pričakovati veliko. Kajti varčuješ lahko le takrat, ko imaš kaj varčevati, večina mladih družin pa ima ponavadi otroka in kup finančnih težav, le denarja nima, da bi lahko varčevala. Tega problema bi se morala zavedati tudi vlada. Vendar še nedolgo tega ni hotela niti slišati o ukinitvi prometnega davka na otroško blago. Poudarja le, da postajamo Slovenci star narod in da bi ženske morale rojevati več otrok. Nekateri grejo celo tako daleč, da hočejo problem premajhnega števila rojstev rešiti kar z ukinitvijo pravice žensk do prekinitve nosečnosti. Toda otrok ni le sonček, ki postaje ob rojstvu, je tudi bitje, za katero je potrebno dostojno skrbeti.

akciji aktivneje razmišljajo tudi v Kolinski in Stanovanjsko-komunalni banki.

J. DORNIŽ

Bo za Semič le kaj curnilo?

Dr. Dušan Plut in Matija Malešič sta se seznanila s ptembi šole v Semiču — Dograditev bi stala 2 milijona DEM — Upanje za republiški denar je

SEMIČ — Tukaj so obisk vladnih predstavnikov prejšnji torek izkoristili tudi za predstavitev svojih problemov z dograditvijo osnovne šole. Medtem ko se je glavna obiska s predsednikom vlade Lojzeto Peterletom na čelu v Iskri ukvarjala predvsem z gospodarskimi zadevami, sta se član republiškega predsedstva dr. Dušan Plut in podpredsednik republiškega izvršnega sveta Matija Malešič v prostorih osnovne šole sešla s podpredsednikom občinskega izvršnega sveta Jožetom Strmcem, podpredsednikom občinske skupščine Borisom Mužarjem, članom občinskega IS Zdravkom Kuničem, predsednikom krajevne skupnosti Jožetom Cesarjem in ravnateljico osnovne šole Semič Barbaro Fir.

Podpredsednik izvršnega sveta Jože Strmec je gostoma očrtal težave družbenih dejavnosti v črnomaljski občini, zlasti šolstva, pri tem pa poudaril, da bi želeli na semiški šoli zagotoviti prostor za kakih 600 otrok (sedaj jih ima 436),

in to z dodatno investicijo v obsegu 1800 m². Postavili bi štiri posebne učilnice — sedaj šola nima nobene — vezni hodnik in telovadnico s površino 800 m². Projekti so že narejeni in potrjeni. Investicija bi znašala 2 milijona ne-

mških mark, upanja, da bi bila preprotna izvedena, četudi po fazah, pa je malo, saj do sedaj v republiki ni bilo razumevanja, lastnih možnosti pa tudi ni, kljub temu da imata prednost dograditev OŠ Semič in vzdrževanje OŠ Adlešiči.

Ravnateljica Firova je povedala, da otroci kljub temu, da so možnosti zelo omejene — vsi se še spomnimo, da se je v telovadnici zrušil strop, a k sreči hujših posledic ni bilo — redno telovadijo, po zasluzgi posebnih programov, ki jih pripravljajo učitelji. Seveda pa to v nedogled ne more trajati.

Podpredsednik Malešič je povedal, da mu je primer že dalj časa poznan, pri tem pa je povedal, da je načelna delitev financiranja po novem taku, da so in ostajajo osnovne šole, kar se tiče investicij, vzdrževanja in materialnih stroškov v domeni občin, osebni dohodki pa republike. Kaj bi torej lahko osnovni šoli Semič konkretno ponudil ali svestoval? Po njegovem je žarek nade dočilo, da tam, kjer občine naložb ne zmorejo, sodeluje republika. To seveda ne bi bilo možno v celoti, temveč v dogovoru z občino. Dodaten razlog za republiško pomoč pa je tudi to, da je bila v Semiču na delu višja sila, torej nesreča, in da šolo obiskujejo predvsem učenci demografsko ogroženega območja. Obljubil je, da bo zadevo preučil, čeprav se je treba zavedati, da obilice denarja tudi v prihodnjem letu ne bo.

T. J.

SO JU PREPRIČALI? — Člana republiškega predsedstva dr. Dušana Pluta in podpredsednika vlade Matijo Malešiča — stojita vsak na eni strani ravnateljice Barbare Fir — so člani črnomaljskega izvršnega sveta in skupščine seznanili s problemi šole v Semiču. (Foto: T. Jakše)

TELEVIZIJSKI SPORED

ČETRTEK, 28. XI.

SLOVENIJA 1

- 8.35 — 13.40 in 14.55 — 23.50 TELETEKST
- 8.50 VIDEO STRANI
- 9.00 MOZAIK, ponovitev
- 9.00 MOJA DRUŽINA IN OSTALE ŽIVALI, angl. nadalj., 10/10
- 9.30 TOK TOK, kontaktna oddaja za mladostnike
- ŠOLSKA TV: 10.20 RAZVOJ MEHANIKE 10.35 RAZLIČNI NAČINI GIBANJA ŽIVALI 10.50 NEKOČ JE BIL... ŽIVLJENJE: TOVARNA V JETRIH 11.20 ALPE - JADRAN 11.50 ZGODBE STIGA TRENTERJA, švedska naniz., 3/6
- 12.40 VIDEO STRANI
- 13.30 DNEVNIK 1
- 15.20 MOZAIK ALPE - JADRAN, ponovitev
- 15.50 SOVA, ponovitev
- 16.40 EP VIDEO STRANI
- 16.45 POSLOVNE INFORMACIJE
- 16.50 POROČILA
- 16.55 SLOVENSKA KRONIKA
- 17.05 MOZAIK BOJ ZA OBSTANEK 19.20 TV OKNO 19.30 DNEVNIK 2 19.55 VREME 20.05 EVITA PERON, amer. nadalj., 2/4
- 20.45 TEDNIK 21.50 DNEVNIK 3, VREME 22.10 POSLOVNA BORZA 22.20 SOVA TAKSI, amer. naniz., 6/12 FILM OŽIVI, franc. nadalj., 7/8 JAZZ, BLUES...

SLOVENIJA 2

- 17.10 Euroritem (14. oddaja) — 17.30 Studio Ljubljana — 19.30 Dnevnik HTV — 20.00 Žarišče — 20.30 Klasični dosežki v oblikovanju (angl. dok. serija, 5/6) — 20.55 Mali koncert — 21.05 Večerni gost: Tone Hočevar — 21.55 Retrospektiva: Iz slovenske dramatik: F. Škofič: Gospod s Preseka (predstava SLG Celje) — 23.15 Program HTV 1 — 23.45 Yutel

PETEK, 29. XI.

SLOVENIJA 1

- 8.35 — 11.35 in 13.15 — 1.50 TELETEKST
- 8.50 VIDEO STRANI
- 9.00 TV MOZAIK KLUB KLOBUK 19.20 TV MOZAIK EVITA PERON, amer. nadalj., 1/4
- EURORITEM, 14. oddaja
- 13.30 DNEVNIK 1
- 15.10 VIDEO STRANI
- 15.20 SOVA, ponovitev
- 16.45 POSLOVNE INFORMACIJE
- 16.50 POROČILA
- 16.55 SLOVENSKA KRONIKA
- 17.05 MOZAIK, ponovitev
- 17.05 TEDNIK, ponovitev
- 18.10 TOK TOK, kontaktna oddaja za mladostnike
- 19.00 RISANKA
- 19.30 DNEVNIK 2
- 19.55 VREME
- 20.00 FORUM
- 20.20 NAJDAJŠJE SOVRAŠTVO, angl. dok. serija, 2/3
- 21.15 ZGODBE STIGA TRENTERJA, švedska naniz., 6/6
- 22.20 DNEVNIK 3, VREME
- 22.45 SOVA: PRI HUXTABLOVIH, 18. epizoda amer. naniz. NOČ, italij.-franc. film DRAŽLJIVO, franc. erotični program

SLOVENIJA 2

- 17.10 Euroritem (ponovitev 14. oddaje) — 17.30 Studio Maribor — 19.00 40 veseljih Koširjevih let (ponovitev) — 19.30 Dnevnik HTV — 20.00 Žarišče — 20.30 Maribor: mednarodni gala operni koncert za mir (prenos) — 23.30 Program HTV 1 — 0.40 Yutel

HTV 1

- 7.10 Sporočila beguncem — 7.25 Dobro jutro, Hrvaška — 8.00 Poročila — 8.05 TV nadaljevanka — 9.00 Poročila — 9.05 TV šola — 10.00 Poročila — 10.05 Reportaže, vključitve — 11.00 Poročila — 11.05 Spored za otroke — 11.45 Mirolvne pobude — 12.00 Poročila — 12.05 Vključitve — 13.00 Poročila — 13.05 Reportaže — 13.30 TV nanizanka — 14.00 Informacije za begunce — 14.30 Poročila — 15.05 Ambasadorkin mož (franc.-kanad. nadalj.) — 16.00 Poročila — 16.20 Glasba — 16.30 Kultura — 17.00 Poročila v angleščini — 17.05 Vključitve — 18.00 Poročila — 18.10 Resnice in laži — 18.30 Airline (angl. nadalj., 3/13) — 19.30 Dnevnik 1 — 20.15 Politični magazin — 23.00 Dnevnik 2 — 23.50 Poročila v nemščini — 23.55 Poročila v angleščini — 0.00 TV izbor

SOBOTA, 30. XI.

SLOVENIJA 1

- 9.35 — 13.45 in 15.05 — 0.55 9.50 VIDEO STRANI 10.00 TV MOZAIK

- 10.00 ANGLEŠČINA - FOLLOW ME, 28. lekcija
- 10.25 RADOVEDNI TAČEK
- 10.40 LONČEK, KUHAJ
- 10.50 POTEPUH IN NOČNA LUČKA
- 11.05 ZGODBE IZ ŠKOLJKE
- 12.25 VEČERNI GOST: TONE HOČEVAR
- 12.15 MOZART NA TURNEJI
- 13.15 FORUM

- 13.30 DNEVNIK 1
- 15.30 VIDEOGODBA
- 16.15 EP VIDEO STRANI
- 16.20 SOVA, ponovitev
- 16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
- 17.00 POROČILA
- 17.05 SRČNI INFARKT, kanad.-franc. film
- 18.45 KLASIČNI DOSEŽKI V OBLIKOVANJU, angl. dok. serija, 5/6
- 19.10 RISANKA
- 19.20 TV OKNO
- 19.30 DNEVNIK 2
- 19.55 VREME
- 20.00 UTRIP
- 20.20 ŽREBANJE 3 X 3
- 20.35 KAVARNA, ponovitev
- 21.35 SOVA NA ZDRAVJE!, 40. epizoda amer. naniz.
- 22.00 DNEVNIK 3, ŠPORT, VREME
- 22.25 SOVA: FILM OŽIVI, franc. nadalj., 8/8 SREČNI ČASI, amer. film
- 0.45 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

- 9.55 Svetovni pokal v alpskem smučanju: slalom (ž), prenos 1. teka — 12.55 Slalom (ž), prenos 2. teka — 18.30 Teleski: Pripravimo se na smučanje (ponovitev) — 19.00 Garfield in prijatelji — 19.30 Dnevnik BG — 20.15 Filmske uspešnice: Vrnitev Perryja Masona (amer. film) — 21.50 Slalom (ž), posnetek — 22.35 Program HTV 1 — 23.00 Yutel

NEDELJA, 1. XII.

SLOVENIJA 1

- 7.40 — 0.40 TELETEKST
- 7.55 VIDEO STRANI
- 8.05 OTROŠKA MATINEJA: ŽIV ŽAV
- TELOVADKA, franc. nadalj., 4/10
- 9.35 GLASBA SKOZI ČAS, 4/16
- 10.35 GARFIELD IN PRIJATELJI, ponovitev
- 11.05 VIDEO MEH
- 11.35 OBZORJE DUHA
- 12.00 MURPHY BROWN, 14. epizoda amer. naniz.
- 12.30 DNEVNIK 1
- 12.40 ZELENA URA, ponovitev
- 13.40 ONA + ON, ponovitev
- 14.50 JOHANN SEBASTIAN BACH, nemška nadalj., 2/8
- 15.35 SOVA, ponovitev
- 16.50 EP VIDEO STEANI
- 16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
- 17.00 POROČILA
- 17.05 HARVEYEVA DEKLETA, amer. film
- 18.45 EP VIDEO STRANI
- 18.50 RISANKA
- 19.00 TV MERNIK
- 19.20 SLOVENSKE LOTO
- 19.30 DNEVNIK 2
- 19.55 VREME
- 19.59 ZRCALO TEDNA
- 20.20 MOJ PRIJATELJ GIONO, franc. naniz., 5/6
- 21.15 EPP
- 21.20 ZDRAVO
- 22.40 DNEVNIK 3, VREME
- 23.05 SOVA: RAZREDNIK, amer. naniz., 2/22 V OBMOČJU SOMRAKA, 1. epizoda amer. naniz.

SLOVENIJA 2

- Opomba: slalom (ž), 1. tek 9.55, 2. tek 12.55
- 14.00 Program HTV — 19.00 Da ne bi bolelo: Vpliv hrupa na zdravje — 19.30 Dnevnik HTV — 20.00 Svet narave: levinja Kali (angl. poljudnoznan. serija, 1/6) — 20.55 Drugačne zvezde: Pot v pragozd (potopisna reportaža, 3/6) — 21.25 Tara (dok. oddaja) — 21.50 Izbor filmov znanih režiserjev: Lilianna Cavani: Nočni portir (italij.-angl. film) — 23.50 Yutel

PONEDELJEK, 2. XII.

SLOVENIJA 1

- 8.35 — 12.35 in 13.15 — 0.50 TELETEKST
- 8.50 VIDEO STRANI
- 9.00 MOZAIK, ponovitev
- 12.25 VIDEO STRANI
- 13.30 DNEVNIK 1
- 14.50 OBZORJA DUHA, ponovitev
- 15.10 SOVA, ponovitev
- 16.45 POSLOVNE INFORMACIJE
- 16.50 POROČILA 1
- 16.55 SLOVENSKA KRONIKA
- 17.05 MOZAIK, ponovitev
- ZDRAVO
- 18.30 SPORED ZA OTROKE IN MLADE
- 18.55 RISANKA
- 19.15 TV OKNO
- 19.30 DNEVNIK 2
- 19.55 VREME
- 20.05 POMOTA, NOE, NOE, TV adaptacija gledal. predstave
- 21.00 OSMI DAN
- 21.50 DNEVNIK 3
- 22.10 RESNA GLASBA
- 22.50 SOVA: V OBMOČJU SOMRAKA, 2. epizoda amer. naniz.

NEDOTAKLJIVI, 14. epizoda amer. naniz.

SLOVENIJA 2

- 17.00 Teleski 90: Pripravimo se na smučanje (ponovitev) — 17.30 Studio Ljubljana — 19.30 Dnevnik KP — 20.00 Pesem je... Jerica Mrzel — 20.30 Po sledih napredka — 21.00 Sedma steza — 21.30 Made in Slovenia — 22.30 ... — 23.30 Yutel

HTV 1

- 9.15 Poročila — 9.20 TV koledar — 9.30 Otroški program — 10.00 Šolski program — 12.00 Poročila — 12.10 Video strani — 12.20 Satelitski program — 16.45 Poročila — 16.50 TV koledar, Šolski program — 17.30 Hrvaška danes — 18.15 Otroški program — 18.45 Dokumentarna oddaja — 19.15 Risanka — 19.30 Dnevnik 1 — 20.00 Domača serija — 20.50 Zunanja politika — 21.20 Dnevnik 2 — 21.45 Kinoteka — 23.15 Poročila

TOREK, 3. XII.

SLOVENIJA 1

- 8.25 — 13.40 in 14.00 — 1.35 TELETEKST
- 8.40 VIDEO STRANI
- 8.50 MOZAIK, ponovitev
- 8.50 ZGODBE IZ ŠKOLJKE
- 9.50 V ČETRTEK OB 17.30, ponovitev
- 10.50 ANGLEŠČINA - FOLLOW ME, 30. lekcija
- 11.15 SEDMA STEZA
- 11.45 OSMI DAN
- 12.30 MADE IN SLOVENIA
- 13.30 DNEVNIK 1
- 14.15 VIDEO STRANI
- 14.25 MOZAIK, ponovitev
- ANGLEŠČINA - FOLLOW ME, 30. lekcija
- 14.50 SOVA, ponovitev
- 16.45 POSLOVNE INFORMACIJE
- 16.50 POROČILA
- 16.55 SLOVENSKA KRONIKA
- 17.05 MOZAIK ŠOLSKA TV
- 18.10 SPORED ZA OTROKE IN MLADE
- 19.00 RISANKA
- 19.15 TV OKNO
- 19.30 DNEVNIK 2
- 19.55 VREME
- 20.05 OBČUTEK KRIVDE, angl. nadalj., 7/7
- 21.00 NOVOSTI ZALOŽB
- 21.10 SHOW RUDIJA CARRELLA
- 22.50 DNEVNIK 3, VREME
- 23.10 POSLOVNA BORZA
- 23.25 SOVA: DA, MINISTER, angl. naniz., 1/8 V OBMOČJU SOMRAKA, 3. epizoda amer. naniz.
- 1.25 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

- 17.10 Euroritem (15. oddaja) — 17.30 Studio 2 Koper — 19.09 revija obrtniških pevskih zborov Slovenije — 19.30 Dnevnik SA — 20.00 Žarišče — 20.30 Umetniški večer: Zelo star gospod z velikanskimi krili (kubanski film) — 21.55 ... — 23.00 Yutel

SREDA, 4. XII.

SLOVENIJA 1

- 8.35 — 12.05 in 13.15 — 0.20 TELETEKST
- 8.50 VIDEO STRANI
- 9.00 TV MOZAIK, ponovitev
- ŽIV ŽAV
- POMOTA, NOE, NOE, gledal. predstava
- OBČUTEK KRIVDE, angl. nadalj., 7/7
- EURORITEM
- 13.30 DNEVNIK 1
- 13.40 VIDEO STRANI
- 14.40 SOVA, ponovitev
- 16.45 POSLOVNE INFORMACIJE
- 16.50 POROČILA
- 16.55 SLOVENSKA KRONIKA
- 17.05 MOZAIK, ponovitev
- BOJ ZA OBSTANEK
- DOMAČE OBRTI, nizozemska izobraž. oddaja, 11/13
- 17.50 SPORED ZA OTROKE IN MLADE
- 19.00 RISANKA
- 19.30 DNEVNIK 2
- 19.55 VREME
- 20.05 FILM TEDNA IZMISLJENA ZGODBA, kanadski film
- 21.50 MARLBORO MUSIC SHOW
- 22.20 DNEVNIK 3
- 22.40 EP VIDEO STRANI
- 22.45 SOVA: ALF, amer. naniz. V OBMOČJU SOMRAKA, 4. epizoda amer. naniz.

SLOVENIJA 2

- 18.10 Euroritem (ponovitev 15. oddaje) — 18.30 Mostovi — 19.00 Studio Maribor — 19.30 Dnevnik ORF — 20.00 Žarišče — 20.30 S. Prokofjev: Zaljubljen v tri oranže (opera) — 21.50 Svet poročila

HTV 1

- 9.15 Poročila — 9.20 TV koledar — 9.30 Otroški program — 10.00 Šolski program — 12.00 Poročila — 12.10 Video strani — 12.20 Satelitski program — 16.45 Poročila — 16.50 TV koledar, Šolski program — 17.30 Hrvaška danes — 18.15 Otroški program — 18.45 Poljudnoznanstveni program — 19.15 Risanka — 19.30 Dnevnik 1 — 20.00 Filmski večer — 22.00 Dnevnik 2 — 22.25 Dokumentarni program — 23.25 Poročila

dežurni poročajo

V BOLNIŠNICI OB TORBICO — Neznani nepridiprav je 20. novembra stikal po garderobni omarici v novomeški bolnišnici in uslužbenki Mariji T. iz Dol pri Metliki zmaknil usnjeno torbico. Marija je oškodovana za 4 tisočake.

IZGINILA MOTORNA ŽAGA — 18. novembra je bil Pero Ašič v gozdu pri Komarni vasi ob motorno žago znamke Husquarna, vredno, med brati, vsaj 20 tisoč tolarjev.

VLOM V BRUNARICO — V času med 12. in 23. novembrom je nekdo na Gorenjem vrhu vlomil v brunarico Ljubljancana Zlatka Pojeta, s čimer je bil le-ta oškodovan za tisočake.

OB PODOMETNO ŽICO — Še neznani storilec je v času med 1. avgustom in 20. novembrom stikal po stanovanjski hiši Karla Grdena z Dolgih Njiv in zmaknil 30 metrov podometne žice ter Iskrin vrtni stroj. Grden je tako ob 10.000 tolarjev.

KJE JE AGREGAT? — V času med 10. in 24. novembrom je nekdo iz odklenjenega vikenda na Gorenjem vrhu odnesel električni agregat moči dveh kilovatov, s tatvino pa Ljubljancana Viljama Kreseta oškodoval za okroglih 60 tisočakov.

VLOM V KLET — Neznani storilec je v noči na 21. novembrom v klet stanovanjskega bloka v Segovi ulici v Novem mestu in Andreju Petrinčiču odnesel komplet ključev in nekaj delov za Tomosov motor. Skupne škode je za 5.000 tolarjev.

ZARADI POŽARA BREZ ELEKTRIKE

BRESTANICA — Posebne komisije se zmeraj raziskujejo vzroke požara, do katerega je prišlo 20. novembra okoli 17.15 in ki je povzročil ogromno, za sedaj še neocenjeno škodo. Najprej se je ogenj pojavil na električnem transformatorju Tovarne embalaže v Brestanici, zavoljo tega je prišlo do preobremenitve in kratkega stika na daljnovodu izven tovarne, ki se je vnel. To je spet sprožilo verižno reakcijo in okvare na transformatorskih postajah v Dorcu in termoelektrani Brestanica, tod je celo zgorel 10/20-kilovoltni transformator, z njim pa kablji in ostreže. Škoda je ogromna, med drugim je prišlo tudi do izpada električne energije v naseljih in tovarni. Obstaja sum, da je za vse krivo neurje, ki naj bi podrla drevo, ki je padlo na daljnovod.

Članom enake ugodnosti

Z državo Slovenijo je tudi AMZS postala samostojna organizacija — Kako vnovčiti ugodnosti v drugih republikah?

Za avto-moto zvezo se novo leto ne pričinja s 1. januarjem, pač pa mesec dni poprej. Ni pa to edini razlog za vrstice o tem, kako v prihodnje vnovčiti članske ugodnosti. Sistem Avto-moto zveze Jugoslavije se namreč počasi, a nezadržno trga, z drugimi besedami povedano nekatere organizacije ne izpolnjujejo več dogovorjenih obveznosti.

Biti član AMD je pomenilo imeti kar precej prednosti pred ostalimi. Za dosedanjih 680 in po novem 900 tolarjev letne članarine je član AMD upravičen do brezplačnega prevoza pokvarjenega vozila v krogu 40 kilometrov od najbližjega servisa, hkrati ima tudi pravico do brezplačnega prevoza v prometni nesreči poškodovanega vozila na območju Slovenije in držav bivše Jugoslavije, kot tudi iz krajev Italije, Avstrije in Madžarske, ki od slovenske meje niso oddaljeni več kot 100 kilometrov. Nekateri člani so se pohvalili, da jim je leto to prineslo tudi nad 25.000 tolarjev prihranka. Ob tem pa naj ne bo odveč še en nasvet: AMZ Slovenije svetuje vsem, ki potujejo v druge države Jugoslavije in želijo tam izkoristiti ugodnost brezplačnega prevoza v nesreči poškodovanega vozila, naj za to storitev najprej pokličejo

Dolg poravnal s »praznimi« naročilnicami

Z naročilnicami blokirane portoroške firme Boštjan se je Novomeščan Franc P. protipravno okoristil za 596.122,20 takratnih dinarjev — Pomoč lahkomišelnih trgovcev

NOVO MESTO — Le dobre tri mesece je Novomeščan Franc P., lastnik zasebnega podjetja, potreboval, da je s pomočjo lažnih naročilnic, za katere je zanesljivo vedel, da nimajo kritja, prišel do raznega blaga v skupni vrednosti recí in piši kar 596.122,20 takratnih dinarjev. Tako je pokazala preiskava, ki so jo opravili uslužbenci oddelka kriminalistične službe UNZ Novo mesto, potem, ko je do njih prišlo obvestilo, da so v raznih trgovskih podjetjih po Sloveniji vnovčene naročilnice z izjavami o oprostitvi prometnega davka ter priloženimi akceptnimi nalogi podjetja Boštjan iz Portoroža vse po vrsti so brez finančnega pokritja.

Zgodba o početju Franca P. pa ima zanimiv in nevsakdanji uvod. Franc je namreč potem, ko je ustanovil zasebno podjetje s trgovinsko dejavnostjo, s pomočjo časopisnih oglasov poiskal akviziterje in pričel prodajati vse mogoče izdelke, od majice in hlač do ur in tablet, skratka izbira, kot jo je bilo v najboljših časih videti na tržškem ponte rossu.

Na enega takih oglasov se je med akviziterje vključil tudi Bogdan P. iz Portoroža. S Francem P. sta se dogovorila, da bo izkupiček od prodaje v skladu z dogovorjenim rokom sproti nakazoval na račun njegovega zasebnega podjetja v Novem mestu. Tako je lanskega decembra Bogdan dvignil pri Francu za 511.329,70 din raznega akviziterskega blaga in ga pričel prodajati. 11. januarja letos pa je Bogdan s svojo ženo ustanovil tudi svoje zasebno podjetje, »Boštjan« imenovano. Bogdan je prodal kar precej blaga, navzlic temu pa v Novo mesto ni v dogovorjenem roku nakazoval denarja od plačil, zamudo je opravičeval z boja velikimi zagonskimi stroški pri ustanavljanju »Boštjana«. Franc P. se je sprva zadovoljil s tem, da je Bogdanu pač obračunal zamudne obresti, počilo pa je, ko je 6. aprila letos iz Portoroža, nazlic temu da je Bogdan prodal že celotno zalogo prevzetega blaga, od njega prejel le 123.675,90 din. Odločno je terjal preostanek svojega denarja, Bogdan mu je nato zavoljo nelikvidnosti podjetja »Boštjan« ponudil v nadomestilo še del svojega blaga, katerega vrednost je bila 143.275,90 din, za preostali dolg pa je Francu ponudil naročilnice podjetja, ki naj bi jih potem ta

sam vnovčeval.

Franc P., ki je bil v Portorožu kar nekajkrat in tudi — kot pravi vložena kazenska ovadba — točno vedel, da je SDK račun podjetja Boštjan blokirala, je pristal na predlagano ponudbo. Bojda naj bi mu bil ob tej priložnosti pokazan tudi virmanski nalog v znesku 500.000, ki naj bi šel v dobro žiro računa »Boštjana«, tako da je imela odločitev o prevzemu naročilnic še dodatno oporo. Tega, zakaj ni potemtakem raje vzal denarja, med preiskavo ni znal prepričljivo pojasniti.

23. maja letos naj bi bila Sonja P., soustanoviteljica zasebne firme »Boštjan«, izročila Novomeščanu Francu P. naročilnice »Boštjana« skupaj z izjavami o potrebi nabave blaga za nadaljnjo preprodajo in akceptnimi nalogi, hkrati pa mu izročila še pooblastilo, s katerim je lahko blago tudi dvigoval. Kriminalisti pravijo, da je Franc P. zanesljivo vedel, kako te naročilnice nimajo kritja, ne glede na to pa se je z njimi urno odpravil v trgovine. Še posebej je z vnovčitvami pohitel po 25. avgustu letos, saj je izvedel, da je Bogdan P. z družino pobegnil v tujino; to so mu telefonično potrdili tudi Sonjini starši v Portorožu, češ da se je hčerka z možem preselila nekam na tuj.

Kot pravi ovadba, se je Franc P. trgovcem predstavljal za zastopnika zasebnega podjetja »Boštjan« iz Portoroža. Prvi so ga imeli čast spoznati 27. maja letos v prodajalni Mercatorja — Gradišča v Trebnjem. Z naročilnico št. 10/91, datirano na 24. maj, je naročil in prevzel barvni televizor, z drugo naročilnico nato dva pisarniška stola, s tretjo pa še en

barvni televizor znamke Gorenje; skupna vrednost blaga je bila blizu 43.000 din. Le dan kasneje, 28. maja, je bil Franc P. v blagovnici novomeškega Mercatorja Standarda in tam naročil za 30.265,00 din raznega blaga, ki so mu ga trgovci tudi izročili. Sledil je daljši prepor. Z naročilnicami »Boštjana« se je Franc P. znova podal v trgovine 9. avgusta. V Mercatorjevi Železnini v Kočevju je »kupil« dva barvna televizorja, kasetofon in videorekorder, skupna vrednost teh aparatov je presegala 52 tisočakov; še večji znesek pa je ukradel trboveljskemu Slovenjalesu. Tam je kar telefonično naročil pohištveno opremo v vrednosti 59.100 din, naročilnico pa je izročil prevozniku šele ob prevzemu blaga.

Naivnosti in lahkomišelnosti, nepravdnosti in neverjetne zaupljivosti trgovcev pa s tem še zdaleč ni konec. Franc P. je s pomočjo lažnih naročilnic »Boštjana« dvignil v prodajalni Državne založbe Slovenije na Šubičevi ulici v Ljubljani blago v skupni vrednosti 62.026,30 din, 6. septembra pa je bil v novomeški Novotehni. Na naročilnico je prevzel barvni televizor, dve mikrovalovni pečici in telefonsko tajnico; lahkomišelnih trgovcev je prental za 54.746,00 din. Kar štirikrat je bil Franc P. z naročilnicami »Boštjana« tudi v metliški Beti. Na podlagi osebnega poznanstva z Beutinim komercialistom mu je uspelo to firmo ogoljufati za 280.650,60 din. Seveda svojemu metliškemu znanцу dejstva, da ima »Boštjan« blokirani račun, ni povedal. Na podoben način je Franc P. izkoristil tudi svoje poznanstvo s trgovko v ločenskem Potrošniškem centru Mercatorja in tako odnesel dva telefona, avtoradio, barvni televizor ter videorekorder, vse v skupni vrednosti 45.642,10 din. In nazadnje: v novogoriškem Primexu je z »Boštjanovo« naročilnico nabavljal blago v skupni vrednosti kar 221.400,00 din.

Vrednost blaga, ki ga je Novo-

meščan Franc P. v času med letošnjim majem in septembrom nabavljal zase z naročilnicami zasebnega podjetja »Boštjan« iz Portoroža, je tako kar 596.122,20 din, ta znesek pa tudi krepko presega dolg, ki ga je do Franca P. imel njegov portoroški sodelavec Bogdan P. Pregled poslovne dokumentacije, pri katerem je sodelovala tudi SDK, je namreč po trditvah kriminalistov prinesel ugotovitev, da je dolg »Boštjana« do zasebnega podjetja Franca P. le 331.944,10 din, in ne 477.002,60 din, kot je slednji trdil. Poleg tega je potrebno ta znesek zmanjšati še za 143.275,90 din, kolikoršna je bila vrednost blaga, ki ga je Bogdan kot nadomestilo dolga pred izročitvijo naročilnic predal Francu P. Dejanski dolg je tako znašal vsega 188.668,20 din, z drugimi besedami: Franc P. naj bi bil z naročilnicami »Boštjana« prekoračil poplačilo dejanskih terjatev kar za 407.454,00 din. Temu kazenska zakonodaja pravi tudi protipravno pri-

Novomeščan Franc P., lastnik zasebnega podjetja, je utemeljeno osumljen kaznivega dejanja goljufije, s pomočjo katere naj bi se bil protipravno okoristil za 596.122,20 din, Sonja P. iz Portoroža je utemeljeno osumljena pomoči pri goljufiji, njen mož Bogdan P. pa kaznivega dejanja napeljevanja h goljufiji.

dobljena premoženjska korist.

Že pred meseci umrli »Boštjan« je tako poplačal in preplačal svoj dolg do novomeškega zasebnega podjetja; levji delež zaslug za to imajo tudi trgovci, katerim je Francu uspelo brez kakršnihkoli preverjanj prodati enajst od skupno dvajsetih prejetih naročilnic. Tako kupljeno blago je spravljal v promet s pomočjo prijateljev, nekaj ga je porabil za kompenzacijo svojih dolgov, del pa kar pri poslovanju svojega podjetja, dokler ga pač niso zmotili kriminalisti.

B. BUDJA

Voznik tovornjaka podlegel ranam

Neprevidnost ter mokra cesta krivca za hudo nezgodo

SELA PRI KARTELJEVEM — Po daljšem premoru je magistralna cesta med Ljubljano in Zagrebom znova terjala smrtno žrtev. Neprevidnost in spolzko ter mokro cestišče sta zakrivila smrt 28-letnega Branka Ruperta, zasebnega avtoprevoznika z Iga.

Rupert je 21. novembra ob 13.30 peljal tovornjak s priklopnikom po magistralni cesti proti Novemu mestu, v Selih pri Karteljevem pa dohitel stoenko. S tovornjakom je naglo zavil v levo, hotel osebni avtomobil prehiteti, pri tem pa je na mokrem in spolzkem cestišču pričelo priklopnik zanašati. Po 37 metrih ga je zaneslo na nasip, po katerem je drsel še nekaj časa, nakar je obrnilo tudi tovornjak, ki se je prevrnil po nasipu. 28-letni Rupert je bil v nezgodi hudo poškodovan, prepeljali so ga v novomeško bolnišnico, kjer pa je še istega dne ob 16.30 ranam podlegel.

Materialno škodo na zviti pločevini so ocenili na 150.000 tolarjev.

UNIČEN NASAD INDIJSKE KONOPLJE

BOŠTANJ — Uslužbeni oddelka kriminalistične službe UNZ Krško so 21. novembra temeljnemu javnemu tožilu predali kazensko ovadbo zoper 18-letnega Milana R. iz Boštjana. Fant je osumljen, da je za preprodajo gojil nasad indijske konoplje, odkrit pred tedni ob Savi, koder so bojda za rast tovrstnega mamila idealni klimatski pogoji. Nasad, ki je štel 150 biljk, so seveda uničili.

OB LOVSKO PUŠKO IN ZAJCA

LESKOVEC — Lovsko začinjena je zgodba, ki jo je krškim miličnikom minulo nedeljo povedal Jožef Račič iz Krškega. Kdo ve, kako je tega dne zašel v romsko naselje Rimš pri Leskovcu, kjer pa so mu neprijazni stanovalci zmaknili lovsko puško, uplenjenega zajca in v hlačnem žepu spravljeno ročno uro. Le dan kasneje, v ponedeljek, 25. novembra, so možje postavili puško našli pri Bredi B. in jo seveda zasegli, zoper Bredo pa spisali kazensko ovadbo.

DELOVNA NEZGODA V VIDMU

KRŠKO — 19. novembra ob 7.30 je prišlo v krškem Vidmu do hude delovne nezgode, v kateri se je poškodoval 53-letni delavec Anton Kocjan. Slednji je delal kot žerjavist, med opravljanjem je došel še nepoznanega vzroka omahnil z žerjava dva metra globoko na tla. Hudo ranjenega so prepeljali na zdravljenje v brežiško bolnišnico, vzrok nezgode pa še raziskujejo.

OB GRADBENI MATERIAL

VOLOVNIK — Med 18. in 20. novembrom je nekdo vlomil v nedograjeno stanovanjsko hišo Rafaela Mlakarja v Volovniku in odnesel za kar 60.000 tolarjev raznega gradbenega materiala. Nepridiprav ni bil bil izbirčen, odnesel je tako ploščice kot kable, števce, vodne ure in še kaj.

SPOSOJENEGA AVTA ŠE NI VRNIL

NOVO MESTO — 24-letni Z. N. iz Novega mesta si je že 10. septembra letos v poslovalnici DO Emona Globtour-Rent a car budget v Novem mestu sposodil osebni avtomobil znamke Vitara Suzuki, letnik 1991. Vse lepo in prav, če bi mladenič vozilo tudi vrnil, do danes tega namreč še ni storil, čeprav je avtomobil najel za vsega en dan. Vozilce je vredno 800 tisočakov.

Ko avto poganja kurilno olje

Akcija prometnih miličnikov in tržnih inšpektorjev — Koliko vozil poganja kurilno olje? — Med ukrepi predviden tudi zaseg vozila — Opozorilo

KRŠKO, NOVO MESTO — Da kurilno olje poganja kar precej avtomobilov po naših cestah, za nameček pa še goro kmetijske in gradbene mehanizacije, je dolgoletna javna skrivnost. Poraba kurilnega olja pa se je zlasti po sprejetju zakona o začasnih ukrepih o davku od prometa proizvodov in storitev krepko povečala — prihranek v žepu je narekoval tudi te vrste tveganje — zato so prometni miličniki ter tržni in davčni inšpektorji minuli dni izvedli akcijo, ki ni ostala brez rezultatov in odmeva.

Na Dolenjskem — akcija je potekala v Trebnjem, Novem mestu in Krškem — Štajerskem in Gorenjskem je bilo ustavljenih in pregledanih 22 osebnih vozil, 56 tovornjakov (tako zasebnih kot družbenih), poleg njih pa štiri traktorji ter po en delovni stroj in avtobus. Iz vseh rezervoarjev so bili tudi odvzeti vzorci goriva ter analizirani na kraju samem. Rezultati so pokazali, da je namesto nafte kurilno olje poganjalo tri tovornjake, en osebni avto in en traktor. Verjamemo, da kršitelji tovrstnega prestopka zlepa ne bodo več ponovili; nekaj zategadelj, ker jih čakajo visoke kazni, nekaj pa zavoljo preprostejšega dejstva, da so ostali brez vozil. Zakon namreč kot zavoren predpisuje tudi zaseg vozila. Tovornjaki so bili oddani v

hrambo v Ljubljano, osebni avto in traktor pa predana pristojnim sodnikom za prekrške, ki bodo speljali nadaljnji postopek.

Takšno je bilo skopo poročilo, ki ga sta ga skupno izdala ministrstvo za informiranje in glavni republiški tržni inšpektor Roman Kladošek. Tem po-

PO DOLENJSKI DEZELI

• **Temu pravimo vlomilske koline.** Nekdo je namreč v noči na 20. november vlomil v hrambo Šaljčevih v Češki vasi in se spravil nad zamrzovalno skrinjo. Odnasel je 3 kilograme krvavic, 4 pod ničlo ohlajene kokoši in 6 kg svinjskega mesa.

• **Podoben mesni primanjkljaj so imeli isto noč Zbašnjakovi iz Grobelj.** V noč je odkodokajalo osem putkic, z njimi pa so iz sosednjega zajčnika odkakljali še trije dolgouhčci. Svojega novega naslova doslej še niso prijavili.

• **So pa tudi taki, ki jim meso ni vse.** Pred dnevi je bilo na Stražnjem Vrhu vlomljeno v zidnico Zagrebčanke Marije Djordjevič. V čast Martina je iz soda steklo 30 litrov vina.

• **Pri Jarčevih v Dolenjem Globodolu bodo poslej na vsakih vratih imeli po dve ključavnici.** Doslej pa si s ključki niso bili ravno na ta, na minulega petka not je nekdo brez vitriha odprl vrata kokošnjaka in garaže. Iz prvoga je odnesel osem živalic, medtem ko je v garaži našel zamrzovalno skrinjo, v njej pa okusno oblikovane pakete govodine. Z osmimi kokošmi in petnajstimi kilogrami govodine se da dostojno preživeti tja do novega leta.

NAMESTO V TRGOVINO NA PARKIRIŠČE

NOVO MESTO — 22. novembra popoldne se je 29-letni M. K. s Pristave pripeljal s svojim osebnim avtom znamke Škoda Favorit na parkirišče Tovarne zdravil Krka v Novem mestu in tam svoje vozilo ustavljal ob avtomobilu enake znamke. Zakaj, je bilo kmalu jasno. S tujega vozila je odmontiral prednje levo kolo in ga montiral na svoj avto, le da dela ni opravil povsem neopazno. Kakšno bo o opravlilu moral povedati tudi sodnikom.

AVSTRIJEC OB 672.000 TOLARJEV

PODTURN — V noči na 18. november je neznanec vlomil v osebni avto, ki ga je imel avstrijski državljan Rudolf Troppmair parkiranega pred gostilno Štravs v Podturnu. Rudolf je bil ob lovsko puško, fotokamero, čekovne karte, potni list in razna oblačila, skupna vrednost ukradenega blaga je kar 672.000 tolarjev.

S FIČKOM PELJAL PREHITRO — V soboto, 23. novembra, je prišlo v križišču Trdinove ulice in Partizanske ceste v Novem mestu do hude prometne nezgode, v kateri se je poškodovala 72-letna Marija Drenik iz Novega mesta. Slednja je tega večera okoli 18.50 v križišču na prehodu za pešce prečkala cestišče, takrat pa je po Partizanski cesti s fičkom pripeljal 23-letni Bojan Gimpej iz Novega mesta.

Gimpej je preveč pritiskal na pedal za plin, tako da vozila ni več utegnil pravi čas ustaviti; na prehodu za pešce je trčil v Drenikovo in jo zbil po cestišču, hudo ranjeno pešakinjo

pa so prepeljali na zdravljenje v novomeško bolnišnico.

odbojka

SUPERLIGA, moški, 5.KOLO: TOVIL OLIMPIJA—PIONIR 3:0 (2, 3, 10)

Pionir: Jovič, Babnik, Travižan, Mestnik, Družinec, Brujlec, Gotenc, Goleš, Černač, Bakonja, Žunič, Smrke. OSTALI IZIDI: Novi Graniti Kamnik—Granit Preskrba 3:2, Salonit—Fužinar 3:0, Vileda prosta.

LESTVICA: 1. Vileda Maribor 8, 2. Tovil Olimpija 6, 3. Fužinar 4, 4. Novi Graniti Kamnik 4, 5. Pionir 4, 6. Granit Preskrba 2, 7. Salonit 2. Pari prihodnjega kola: Pionir—Salonit, Granit Preskrba—Vileda, Novi Graniti Kamnik—Tovil Olimpija, Fužinar prosta.

SUPERLIGA, ženske, 4.KOLO: LIK TILIA—NOVA GORICA 3:0 (15, 11, 13)

LIK Tilia: Klun, Akrap, Ogrinc, Vidmar, Turk, Briški, Hočevar, Drobnik, Starc. LESTVICA: 1. Paloma Branik 8, 2. Bled 8, 3. Koper Cimos 6, 4. YUSTIP Celje 4, 5. Lik Tilia 2, 6. Partizan Tabor 2, 7. Nova Gorica 0.

Kočeve igrajo v naslednjem kolu v gosteh s Partizanom Tabor. I.SOL, ženske, 7.KOLO: PIONIR—MEŽICA 2:3 (-12, 3, 9, -2, -9)

rokomet

SUPERLIGA, moški, 9. KOLO: JADRAN—INLES RIKO 22:18 (9:9)

Inles Riko: Sinanović, Mohar 2, Šilec 1, Marolt 1, Tanko 1, S. Mihelič, P. Lesar 10, A. Mihelič, F. Lesar, Manček 3, Geize. LESTVICA: 1. Pivovarna Laško 18, 2. Ajdovščina 7, 10. Presad 6, 11. Inles Riko 4, 12. Preddvor 3.

V naslednjem kolu igrajo Ribničani v gosteh z Novo Opremo (prej Slovenj Gradec).

SRL, moški, 9.KOLO: KRŠKO—EMENS DOL 28:19 (11:7)

Krško: Božič, Kečič 3, Keše 4, Iskra 11, Bogovič 4, M. Urbanč 1, Martinčič 1, Verstovšek, D. Urbanč 3, Kukačič 1, Šepel, Brodnik. ČRNOMELJ—GPG GROSUPLJE 21:21 (12:13)

Črnemelj: Plut, Bohte 3, M. Papež 3, Kmetič, Čengija 2, Pezdirc 1, J. Papež 7, Lozar 5, Kuzma, Novak, Jugovič. DOBOVA—KAMNIK 22:16 (13:6)

Dobova: Kuhar, Levce 2, Voglar 5, Starc, Bratanič 1, S. Deržič 2, Večenič 1, Deržič 3, Žibert, Glaser 9, Kranjc, Žitkovič. LESTVICA: 1. Pivovarna Laško 15, 2. GPG Grosuplje 13, 3. Krško 13, 4.

Dobova 13, 5. Sešir 10, 7. Črnemelj 9 itd.

Pari prihodnjega kola: GPG Grosuplje—Krško, Krog—Črnemelj, Izola—Dobova itd.

košarka

I.SLOVENSKA KOŠARKARSKA LIGA, rdeča skupina, 9.KOLO: PODOBOČJE—ROGAŠKA DONAT Mg 68:82 (33:32)

Podbočje: Vego 2, Plevnik 7, Rozman 19, Krajcar 9, Krivokapič 12, Jurečič 3, Krošelj 11, Vaupotič 5. LESTVICA: 1. Mavrica Ilirija 17, 2. Tinex Medvode 17, 3. Rogaška Donat Mg 16, 4. Elektra 15, 5. Podbočje 13, 6. Comet 11 itd.

Pari prihodnjega kola: Comet—Podbočje, Rogaška Donat Mg—Celje, Mavrica Ilirija—Elektra itd.

II. SKL, ženske, 3.KOLO: NOVO MESTO—JESENICE 67:66 (32:27)

Novo mesto: Zupančič 12, Žagar 16, Čavlovič 17, D. Verstovšek 16, J. Verstovšek 6. LESTVICA: 1. Novo mesto 6 itd.

namizni tenis

SUPERLIGA, moški, 6.KOLO: ILIRIJA—NOVOTEHNA 4:5

Ribaličenko—Oeri 1:2, Gostiša—Miklič 2:0, Šarlah—Jamšek 0:2, Gostiša—Oeri 0:2, Ribaličenko—Jamšek 0:2, Šarlah—Miklič 2:0, Gostiša—Jamšek 0:2, Šarlah—Oeri 2:0, Ribaličenko—Retelj 2:0. LESTVICA: 1. Sobota 12, 2. Kovina 12, 3. Strojna Maribor 8, 4. Ingrad 6, 5. Novotehna 4, 6. Gornja Radgona 2, 7. Ilirija 2, 8. Merkur 2.

V zadnjem 7. kolu jesenskega dela prvenstva, ki bo na sporedu 7. decembra, igrajo: Novotehna—Gornja Radgona, Merkur—Ilirija, Kovina—Sobota, Ingrad—Strojna.

kegljanje

I. republiška liga, moški: DOMŽALE—KOČEVJE 5014:4952

II. republiška liga, moški, vzhod: KRŠKO—KOROTAN 4857:4934

II. republiška liga, ženske, zahod: KOČEVJE—KOPER 2388:2241

II. republiška liga, ženske, vzhod: KRŠKO—NOVO MESTO 2375:2306

V tej ligi vodi Krško s 4 točkami pred MTT in Novim mestom po 2 itd.

Dolenjski derbi ženske rokometne superlige po zanimivi igri pripadel Kočevkam — Inles Riko tone vse nižje — V SRL dva derbija

Malo je manjkalo, pa bi zadnje jesensko kolo v ženski rokometni superligi potreglo z največjim presenečenjem doslej: prvi polčas dolenjskega derbija med ekipama IMV Novo mesto in kočevske Opreme so gostiteljice, ki doslej še niso okusile slasti zmage, odločile v svojo korist s prednostjo kar štirih zadetkov. No, nadaljevanje je potem stvari postavilo na svoje mesto, Novomeščankam pa ostaja v tolažbo spoznanje, da so z zadnjimi igrami dokazale, kako se vendarle lahko z večino ekip te lige dokaj enakovredno kosajo.

Sobotna tekma je imela dva povsem različna polčasa. V prvem so Kočevke vodile z 9:7 in malokdo med kakimi 200 gledalci v dvorani si je upal pomisliti na kak preobrat. Toda z neverjetno serijo petih zaporednih zadetkov so Novomeščanke dvignile na noge gledalce in si z nekaj protinapadi priigrale prednost, ki je v kočevske vrste vnesla zmedo in negotovost. Gostiteljice so po zaslugi Turkove, Drčarjeve, Tomasove in Hvale razliko ne le obdržale, pač pa celo povečale, in na pomolu je bilo veliko presenečenje. Toda odmor so igralke Opreme, katerih cilj je osvojiti 4. mesto in se uvrstiti v play off najboljših štirih, ki bodo odločali o naslovu prvaka, temeljito izkoristile. Čeprav je za trener

Novomeščank Slavoljub Popadić najbolj bal sodnikov, ki so svoje zobe pokazali Novomeščankam v predzadnjem kolu v Škofljah, saj so morala dekleta že dobljeno tekmo izgubiti (le v ilustraciji: ekipa IMV je imela 22 kazenskih minut, Burja pa le 2), je tokrat vendarle odločila kvaliteta. Drugi polčas je prinesel drugačno igro Opreme, izkušeni Guštinova in Jeričeva sta stvari vzeli v svoje roke in izid je bil v pičlih petih minutah izenačen. Nadaljevanje je bilo zgolj formalnost, zmeda se je preselila v novomeško ekipo, gostje pa so to s pridom izkoristili in brez večjih naprezanj zabeležile šesto zmago, ki se jim po jesenskem delu prvenstva prinesla željeno četrto mesto. Porazen jesenski izkupiček pa bodo Novomeščanke skušale popraviti spomladi; z igro, kot so jo pokazale v soboto v prvem polčasu, jim tudi kakšna točka ne more uiti.

Vse nižje na lestvici pa tonejo igralci ribniškega Inlesa v moški superligi. V soboto so znova ostali praznih rok; v Hrpeljah jih je dokaj zanesljivo ugnal Jadran in vse manj možnosti je, da se bodo »lesarji« v preostalih dveh kolu jesenskega dela prvenstva rešili predzadnjega mesta. Še več: srečni bodo lahko, ako po zadnjem kolu ne bodo zdrsnili na zadnji klin. Nekaj nerazumljivih spodsrljajev ekipe, v prvi vrsti pa poraz doma proti Dravi, je opravilo svoje, Ribničani so daleč od igre in forme, ki naj bi po napovedih pred pričetkom prvenstva popeljali moštvo v sredino lestvice. In še nekaj: ljubitelji rokometna v Ribnici se sprašujejo, koliko je bila umestna in potrebna poteza vodstva kluba, ki je pred tako pomembnim srečanjem, kot je bilo zadnje z Jadranom, kaznovalo dva najboljša igralca, Djokiča in Jurčiča.

Nad vse zanimiv razplet jesenskih obračunov pa se obeta v I. republiški ligi. Do konca so še štiri kola, v boju za naslov pa štiri ekipe, med njimi tudi Dobova in Krško. V soboto so Dobovčani doma brez težav opravili s solidnim Kamnikom, Krčani pa z Emens Dolom. Zato pa čaka ekipa Krškega veliko težje delo tokrat, saj se bodo v derbiju kola pomerili v Grosupljem z ekipo, ki prav tako meri na vrh. Drugo najzanimivejše srečanje bo v Izoli, kjer bodo gostovali rokometiši Dobove, izida teh dveh tekem pa bosta v dobrih meri oblikovala podoba na vrhu lestvice. Črnomaljci, ki so minulo soboto doma

PIONIRJI INLESA PRESENETILI

ŠKOFJA LOKA — Mladi rokometiši Inlesa Rika so prijetno presenečenje tradicionalnega pionirskega turnirja, ki je bil pred dnevi v Škofji Loki. Med šestimi slovenskimi ekipami so namreč zmagali, v finalu pa ugnali Kolinsko Slovana s 15:13. Najboljši strelci in igralci turnirja je bil Ribničan Aleš Škaper.

M. G-č.

odščinili točko Grosuplju, potujejo k ekipi Kropa; tudi izid te tekme je skoroda nemogoče kolikor toliko zanesljivo napovedati. B. B.

JESEN ZAKLJUČILE NA ČETRTEM MESTU — Rokometarke kočevske Opreme (na posnetku s trenerjema in vodjo ekipe) so v jesenskem delu prvenstva izpolnile zastavljeni plan. Osvojile so četrto mesto, kar je njihov cilj tudi ob koncu ligaških obračunov, ta pa zagotavlja tudi vstop v play off najboljših ekip za naslov prvaka. Zadnje jesensko srečanje so Kočevke odigrale v Novem mestu, kjer so šele v drugem delu srle odpor borbenih temveščank. (Foto: B. B.)

Sedaj pa serija porazov?

Košarkarji Podbočja izgubili tretje srečanje zapored — V soboto s Cometom — Derbi II. ženske SKL Novomeščankam

Po seriji zmag serija porazov? Igralci Podbočja so v soboto izgubili tretje srečanje zapored: v 9.kolu rdeče skupine I. slovenske košarkarske lige jih je v Podbočju ugnala Rogaška Donat Mg z 82:68. Poraz resda ni tragičen, zaloga točk iz prvega dela prvenstva je takšna, da se za najhujše ni bati. Pa vendar.

Ne serbijo porazi, pač pa slaba in brezvoljna igra. Košarkarji Podbočja so bili v sobotni tekmi enakovredni nasprotnik Rogaške le v prvem polčasu, ki so ga celo dobili, zato pa so v nadaljevanju povsem popustili. Igrali so, kot da ne želijo zmage, za razliko od gostov, ki jim je uspeh veliko pomenil. Nekaj bo v igri in vedenju košarkarjev Podbočja le potrebno spremeniti, ne nazadnje tudi zavoljo ugleda, ki si ga je ta ekipa priigrala s sijajnimi nastopi v

prvem delu prvenstva. Nova priložnost za kaj takega bo že to soboto, ko potujejo v Slovenske Konjice, kjer ekipi Cometa še kako gori pod nogami, poleg tega pa si zagotovo želijo vrniti za izgubljeni točki v Podbočju.

Imenitno kaže košarkaricam Novega mesta v zahodni skupini II. republiške lige. Po treh kolu so še edina neporažena vrsta. V sobotnem derbiju so v Bršljunu po ogorčeni borbi s točko prednostjo ugnale Jeseničanke. Najzaslužnejša za uspeh Novomeščank je Čavlovičeva, ki je prispevala 17 točk, kar štirikrat pa je zadelo trojiko.

SEMINAR ZA KOLESARSKO TRENERJE

OTOČEC — Strokovni svet KZS, KD Krka in Hotel Grad Otočec so konec minulega tedna pripravili nadvse uspešen seminar za vadiatelje kolesarstva. V soboto in nedeljo so tridesetim slušateljem iz vseh slovenskih kolesarskih klubov predavali priznani strokovnjaki s tega področja: dr. Tomo Koprivnjak, dr. Radoje Milič, prof. Kamen Stančev in inž. Jože Majes. Ob tej priložnosti so imenovali tudi iniciativni odbor za ustanovitev samostojne organizacije kolesarskih trenerjev Slovenije, ki ga vodi Stane Kuret, hkrati pa zahtevali tudi sklic izrednega zasedanja skupščine Kolesarske zveze Slovenije, na kateri naj bi čimprej postavili temelje samostojne organiziranosti in dela.

J. BLAS

NOVEMBRSKI TURNIR LAZIČU

SEVNICA — Zmagovalec rednega mesečnega hitropoteznega šahovskega turnirja ŠK Milan Majcen za november je Predrag Lazič, ki je zbral 8 točk, sledijo pa: Kolman 7,5, Derstvenšek 7, Kuzmič 5,5, Šoper 5 itd. V skupnem seštevku letošnjih enajstih turnirjev je s 77 točkami na čelu lestvice Kranjec, Lazič je zbral 75 točk, Derstvenšek 61, Mesojedec 51, Kolman 50 itd. V končni seštevku so Stelo osem turnirjev, zadnji bo na vrsti 15. decembra ob 9. uri.

J. BLAS

Po desetletju na starem mestu

Prof. Alojz Hlača je znova postal trener članske ekipe Elana Studio D — »S tremi okreptivami nam prvo mesto ne bi smelo uiti«

NOVO MESTO — Tisti, ki z novomeškim nogometom živijo že vsaj desetletje, se bodo Alojza Hlača gotovo spomnili. Deset let nazaj je bil namreč prvi trener članske enajsterice novomeškega Elana, ekipa je v tisti sezoni pod njegovo taktiko zabeležila enkratni rezultat: od štirinajstih zaporednih tekem je izgubila vsega eno. Tega dejstva so se verjetno spomnili tisti, ki jim je letos naložena nadvse odgovorna in za dolenjski nogomet nemara usodna naloga — ekipa vnovič popeljati v prvo državno ligo in tako obeležiti sedemdesetletje brčanja v mestu ob Krki. Hlačo so ponovno povabili k sodelovanju; slab mesec dni je, kar je znova prevzem vodenje ekipe, tokrat Studio D Elan imenovane.

»Taktik sem klub zapustil, ker je bil brez prihodnosti, brez denarja in uprave, danes se vanj vracam, ker vidim, da so se naposled v klubu našli ljudje, ki hočejo uspeti, predvsem pa zato, ker sem prepričan, da je novomeškemu nogometu mesto v prvi državni ligi. In ta cilj je izziv tudi zame; če ne bi bil prepričan, da je dosegljiv, ga ne bi sprejel in bi to tudi odkrito priznal.«

Hlača pravi, da je jesenski izkupiček Elana Studia D, ki je prvenstvo v zahodni skupini II. republiške lige končal na vrhu z enakim izkupičkom kot jesenski prvak Triglav SPZ, celo boljši, kot je bilo po nesrečnem izpadu iz I.lige in malodušju, ki je zavladalo v klubu, moč pričakovati. Zasluge za to z 7 točkami, Sevničani so jih zbrali 5 in so 10. Krško pa s štirimi točkami 12.

ki je znala rutino dobro vnovčiti. »Ta ekipa je ob nekaj okreptivah brez dvoma sposobna doseči zastavljeni cilj. Roko bi dal za kaj takega v ogenj, če se nam bo do pomladi pridružil dober in zanesljiv vratar, če bomo našli še kakega obrambnega in kakega gol igralca. Okrepitve iščemo prav te dni, z nekaterimi se tudi pogovarjamo. Elan ima namreč danes kar 15 do 18 kvalitetnih in izenačenih igralcev, ob primernih okreptivah ter saniranem finančnem stanju v klubu ni vrag, da z roki v roki s Studiom D in ostalimi, ki so nam priskočili na pomoč, na koncu ne bi bili sami na vrhu lestvice.«

Ekipo čakajo sedaj testiranja, nato trije tedni počitka med božičnimi in novoletnimi prazniki, nakar se bo pričelo zares. Moštvo bo moralo marca biti v polni formi, že uvodno spomladansko kolo prinaša v Portovaldu derbi med ekipama Elana in Slavije SET.

»Dejstvu, zakaj Elan bolje igra zunaj kot doma, kjer je izgubil nekaj dragocenih točk, bo prek zime posvečena posebna pozornost. Doseči je potrebno, da se v Portovaldu ne bomo več tresli za izid, pač se spraševali le o razliki, s katero bomo premagali to ali ono moštvo.«

Alojz Hlača, ki je že 16 let profesor športne vzgoje na sedanji SŠTZU, ima pri svojem delu nemalo oparo tudi v Slavku Retlju, ki se je prav tako po daljšem premoru vrnil v klub na mesto strokovnega vodje. »Sodelovanje je odlično, izkušen in znanja nam

ne manjka, upanje je, da razpleta ne bo krojilo še kaj, kar z nogometom ne bi smelo imeti zveze. Delamo, kot da bomo imeli nasprotnike zgolj na zelenem polju. Med temi pa bodo najresnejši zagotovo kranjski Triglav, ki ga odlikuje odlična fizična pripravljenost, Slavija SET, Tabor Jadran in tudi kočevski Avtobum, ki po vesteh, ki jih dobivamo, počenja v tem premoru vse, da bi spomladi uresničil nalogo, ki jo je pred nogometarje zastavil pokrovitelj. Le za enega bo mesto v I. državni ligi.«

Nič ne bi imeli pravi, ako bi Hlača tudi s to ekipo spomladi ponovil tisto serijo izpred desetih let.

B. BUDJA

Alojz Hlača: »Vrnil sem se, ker so danes v klubu ljudje, ki hočejo uspeti in znajo uspeti.«

Zamajan ugled novomeške odbojke

Lanski prvligaš je v Ljubljani osvojil komaj 15 točk — Bila je igra mačke z mišjo — Prva zmag Kočevk — Nedopustni spodsrljaji igralca Pionirja

Očitno je bila dobra igra odbojkarjev novomeškega Pionirja, ki so jo pokazali v tekmi proti vrsti Granita Preskrbe, le preblisk v sicer sivi seriji letošnjega prvenstva. Da v novomeških vrstah še marsikaj škriplice, je pokazal tudi derbi 5.kola v Ljubljani, kjer je lanski drugoligaš gladko s 3:0 ugnal prvligaša, pri tem pa mu pustil pičlih 15 točk.

Kakih 300 gledalcev je v Tivoliju vide-lo igro mačke z mišjo; od napovedanega derbija so pač pričakovali veliko več. Pionirjevci enostavno niso vedeli, kako in kaj, prvi niz so izgubili po vsega petnajstih minutah, osvojili pa za ekipo takšnega ugleda nedopustni dve točki. Tudi nadaljevanje je podobno na igrišču ni spremenilo, drugi niz so Ljubljančani dobili s 15:3. Šele v tretjem so Novomeščani nudili dostojnejši

odpor, vodili z 10:9, a odpovedali, ko je ljubljanski trener znova poslal na igrišče prvo postavo. Slab sprejem servisa, slaba igra na mreži, to so glavni vzroki katastrofe Pionirja. Upajmo, da se bo ekipa do sobote pobrala, tekma s Salonitom bo zadnja v tem delu prvenstva; le zmagati je bila skromen obilj na štiri nedopustno slabe jesenske predstave.

Končno so prvo zmago svojih deklet dočakali tudi ljubitelji odbojke v Kočevju. Po treh zaporednih porazih v ženski superligi je ekipa Lika Tilia s 3:0 ugnala Novogoričanke in jim prepustila zadnje mesto na lestvici. Borba v dvorani doma telesne kulture pa je bila veliko hušja, kot kaže rezultat, kaj lahko bi se zgodilo, da bi bil izid tudi obrnjen. Vsak niz je prinesel negotovo in izenačeno borbo, še posebej prvi in tretji, ki sta se končala z najmanjšo možno razliko. Kakor koli že, Kočevke so zlezle z

dna lestvice, priložnost, da jesensko bero popravijo, imajo tudi v soboto, ko potujejo k ekipi Partizana Tabor.

Prav neverjetne spodsrljaje pa so si v zadnjih dveh kolu prvenstva I. republiške ženske odbojkarke lige privoščile igralke Pionirja. Kazalo je že, da bo tesna, a zaslužena zmaga nad Palomo Branikom, pomenila pot Pionirja po lestvici navzgor, namesto nje pa sta prišla dva nova poraza: najprej na Ravnah, kjer so Novomeščanke zapravile prednost 2:0 v nizih, še hujši spodsrljaj pa so si privoščile to soboto. Namesto gladke zmage nad poprečno vrsto Mežice — za namček je v Novo mesto pripotovala vsega sedem igralca, a še od teh sta bili dve poškodovani — so znova ostale praznih rok. Resda so izgubile prvi niz, zato pa so bile v ostalih dveh prepričljivo boljše in le vprašanje časa je bilo, kdaj bo tekme konec. Toda pionirjevke so nenadoma obstale, brez igre v polju tudi napada ni bilo; Mežičanke so nizale točko za točko in četrty niz dobile kar s 15:2, dokončno zmago pa si priti brezvoljni domači vrsti, ki je ni mogel zbuditi z menjavami in nasveti niti trener prof. Janez Mohorčič, zagotovo tretje mesto.

B. B.

USPEŠEN NASTOP

CELOVEC — Na šahovskem tekmovanju Alpe Jadran, ki je bilo pred dnevi v Celovcu, so uspešno nastopili tudi mladi šahisti Šahovske šole, ekipa pa so sestavljali igralci iz Starega trga in Ravne Gore. Sodelovalo je kar 19 ekip iz sedmih evropskih držav, vrsta Šahovske šole pa je osvojila imenitno tretje mesto.

ZMAGA ŠK MILANA MAJCNA

SEVNICA — V 5. kolu vzhodne skupine II. slovenske šahovske lige so igralci ŠK Milana Majcna doma ugnali Zagorjce s 3,5:2,5. Rezultati: Kranjec—Kolar 1:0, Mesojedec—Regancin 0:1, Šibilja—Gračan 1:0, Smerdel—Koščič remi, Kunšek—Pikel 0:1, Grilc—Vidmar 1:0. Med petnajstimi ekipami vodi na lestvici Lendava s 7 točkami, Sevničani so jih zbrali 5 in so 10. Krško pa s štirimi točkami 12.

IZGUBLJAJO ŽE DOBLJENE TEKME — Po netek je s sobotnega srečanja prve republiške odbojkarke lige, ki so ga odbojkarice novomeškega Pionirja (v temnih dresih) nenadjeano izgubile. In to potem, ko so v težavah dobile dva seta zapored in pokazale pravo razmerje v kvaliteti ekip, nato pa obstale in Mežičankam odprle pot do nepričakovanih točk. (Foto: B. B.)

Tudi g. Šter laže

Ob izjavi na televiziji

V tretjem dnevniku TV Slovenija 20. novembra je bil objavljen tudi posnetek izjave g. Štera z naslednjo vsebino: «... Ni res, da deset vodilnih iz Novolese skuša organizirati podjetje Novoline. Torej to res ni res. Ampak res je, da jih je enajst.»

Iz posnetka je bilo razvidno, da g. Šter to povezuje z izjavami dr. Pirnata o »črni privatizaciji«, kamor je vključeval tudi Novolese, in z našimi demantiji. Obveščamo javnost in poslovnje partnerje, da tudi to ni res. Gospod Šter laže ali pa razširja nepreverjene informacije. Tako ali drugače škodi posameznikom ali podjetjem. Ponovno poudarjamo, da v Novolesu izvajamo zelo uspešno sanacijo in da je danes Novolese v poslovanju zelo stabilen subjekt. Tako se poslovnim partnerjem, javnosti in delavcem v Novolesovih podjetjih na take ali podobne izjave ni treba ozirati.

G. Štera pozivamo, naj imenuje enajst vodilnih ljudi Novolese, ki naj bi po njegovih besedah skušali organizirati Novoline in ki naj bi bili smiselno vpleteni v privatizacijo Novolesovega premoženja. Upamo, da bo g. Šter to storil ažurno, tako, kot je hiter v svojih izjavah.

MILAN BAJZELJ generalni direktor NOVOLESE

»ZAHVALA«

V dneh od 21. do 23. novembra smo tudi v Kostonjčevici na Krki doživeli hudo naravno katastrofo — poplavo, ki je prizadela celotno območje Kostonjčevice na Krki, otok in okolico. Ob škodi, ki jo je napravila voda, pa smo nekateri prebivalci otoka doživljali tudi neumljeno izživljanje voznikov avtobusov, tovornjakov, traktorjev in nekaterih višjih osebnih vozil, katerim je bil prevoz skozi mesto še mogoč. Ob njihovih brezobzirnih vožnjah po cesti, ki je bila poplavljen (Ul. talcev), je voda pljuskala vse do oken in čez po pročeljih naših hiš. Kljub pozivu policiji, cestarjem in civilni zaščiti, naj promet ustavijo ali preusmerijo in opozarjajo voznike, ni bilo nič boljše. Tako je vožnja teh vozil bila podobna vožnji hidrogliserjev po morju in voda je pljuskala vse naokoli. Podobno se dogaja ob vsakem malo večjem deževju, ko voda ne odteka sproti s cest. Ob tej priliki bi se »zahvalili« za kulturo za odnos vseh voznikov do krajanov Ul. talcev v Kostonjčevici na Krki.

Krajan Ul. Talcev Kostonjčevica na Krki

• Ni računati, da si bo kateri evropski narod z vojno izboril svojo neodvisnost. (Kovačič-Peršin)

• Gospodarsko gledano, smo na najboljši poti, da dosežemo suverenost Robinzona in Petka. (Borak)

Slovenščina ne sme izginiti

Spori slabe odpornost rojakov na Koroškem

Asimilacija med rojaki na avstrijskem Koroškem je že tako napredovala, da je marsikje resno ogrožen obstoj slovenskega življa. Najbolj napreduje v krajih, kjer ni zavednih učiteljev, duhovnikov, zdravnikov in druge inteligence ter kulturnih in gospodarskih organizacij s slovenskimi voditelji.

Čim bolj se oddaljamo od meje proti Celovcu, Velikovu in Beljaku, več je krajev, kjer komajda še lahko govorimo o slovenski manjšini. Kje so politične in kulturne organizacije koroških Slovencev, ki bi morale hitro ukrepati? In končno, zakaj tu bolj aktivno ne pomagajo kulturne organizacije iz matične domovine, vsaj z nasveti, če že ne z denarjem?

Zalostno je, da koroški rojaki v Avstriji ne izkoristijo vseh možnosti, ki jim jih daje avstrijska državna pogodba.

EUREKA

V novomeški Elektrotehni, kjer se močno bojijo, da bo sedanje politično vodstvo Slovenije napravilo državno imetje, in Lojzetu Peterletu svetujejo, naj se doma igra z orglicami, poznajo recepti za pomnožitve slovenskega imetja in utrditve tolarja.

Glasi se takole: v njihovi trgovini visi stropna svetilka, ki stane približno 4000 SLT. Potem jo snamejo in nanjo nalepijo listek s ceno 8000 SLT. Ceno so najbrž izračunali po zapleteni metodologiji. Seveda so luč podražili za 100 odstotkov, da bi prispevali k imetju naše države. In ker jih težki položaj Slovencev tako boli, bodo izkupiček od podražitve gotovo poslali tistemu, ki luči proizvaja. Ali pa je morda čisto drugače in zato ni čudno, da trgovci nikoli ne stavkajo, delavci pa?

Bojkot učiteljev

Zaradi šolskih nalog

Republiški odbor sindikata vzgoje, izobraževanja in znanosti Slovenije je 19. novembra sprejel sklep, da pozove vse učitelje slovenščine, matematike in tujih jezikov, da bojkotirajo vse delo s pisnimi izdelki. Seveda je razumljivo, da brez pisnega preverjanja pri teh predmetih ni mogoče dati strokovno utemeljene ocene in bodo učenci lahko ostali neocenjeni. Bojkot bo trajal, dokler ne bo v normativih in standardih za opravljanje vzgojnoizobraževalne dejavnosti v osnovnih in srednjih šolah to delo ustrezno ovrednoteno.

Naš sindikat je najmanj osemkrat zahteval rešitev tega problema in opozarjal, da je učiteljem slovenščine, matematike in tujih jezikov v učni obvezi treba priznati vsaj delo, ki ga imajo s šolskimi nalogami, ki so predpisane. Gre za šolske naloge, ki jih pri drugih predmetih nimajo.

Predlagali smo, da se ohrani dosedanja diferencirana delovna obveza, ki je uveljavljena na osnovnih šolah ter naj se uporabi tudi v srednjih šolah. Sindikat opozarja, da pri normativih niso upoštevani tudi drugi njihovi predlogi, od ovrednotenja zaključnih izpitov pa tja do prevelikih obveznosti učiteljev.

JAN ZOLTAN predsedujoči SVIZ

NAPOVEDUJEMO STAVKO

Napovedujemo splošno stavko Sindikata cestnega prometa Slovenije, ki se bo pričela v ponedeljek, 2. decembra ob 5. uri. Kljub potrpežljivosti glede na realizacijo zahtev, ki smo jih navedli pri izvedbi opozorilne stavke, ugotavljamo, da nobena od takratnih zahtev ni realizirana oz. se problematika še bolj pogloblja in zastruje. Dnevno smo priče rasti cen, vse slabšemu gnetnemu položaju delavcev, blokiranemu delu Skupščine RS, divjim privatizacijam, poleg tega pa po petnajstih mesecih pogajanj nimamo podpisane branžne kolektivne pogodbe za dejavnost cestnega prevoza blaga. Zahtevamo čimprej sprejem Ustave RS, na njej temelječe ustrezne zakonodaje zaradi nemotenega delovanja pravne države. O konkretnih vzrokih in zahtevah ob napovedi splošne stavke bomo javnost še obvestili preko sredstev javnega obveščanja.

STANE STRUPI predsednik stavkovnega odbora SCPS

Še: Minister je polovil oficirje

H komentarju v Dolenjskem listu, ki brez pridržka pritrjuje ministru Janši

Žal sem šele z zamudo utegnil prebrati komentar z naslovom Minister je polovil oficirje, s katerim je T. Jakše pred dvema tednoma v Dolenjskem listu pospremil javno polemiko med Liberalno-demokratsko stranko in Ministrstvom za obrambo oz. g. Janezom Janšo. Razlogov, ki so govorili v prid temu, da in sporne trditve v zvezi s samim predmetom ni potrebno posebej odgovarjati, je več. Deloma zato, ker se je polemika medtem razširila in je bilo — ali pa na drugih mestih še bo — marsikaj dodatno razjasnjeno, predvsem pa zaradi v naših razmerah neobičajnega novinarskega pristopa, ki se vzdigne nad neposredno obravnavano vsebino, opredeljevanje za to ali ono stran, in pokaže na tisto bolj formalno, proceduralno plat, ki je, kot avtor ustrežno poudari, za demokracijo bistvena, a pri nas žal še vedno tako pogosto spregledana.

Kar me je zmotilo in zaradi česar se vendarle oglašam, je nekorektno predstavljena podoba LDS v tem poskusu simetrične, negativno in pozitivno uravnotežene (?) slike obeh strani. Na eni strani nastopa minister, kot sicer »bolj ali manj vljuden in slabovoljen renčič lev v kletki«, proti kateremu pa vendarle »ni nobenega dokaza, da mu ne bi smeli verjeti«, na drugi strani pa liberalni demokrati, »ki na svoje obnašanje pred in med zadnjim slovensko vojno nikakor ne morejo biti ponosni, saj nanj asociirajo primeri o tistih, ki so bili med drugo vojno do sovravnika kooperativni... Pri prvem gre torej zgolj za nervozo in slabo voljo, za katero ni težko najti vrste opravičil (saj vendar na koncu izpade, da naj bi šlo za obtoževanje po krivem!)«, pri drugih pa za najbolj zavrženo početje, ki po definiciji nima nobenega opravičila.

Gre seveda za znano Slivnikovo zgodbo, o kateri je bilo povedanega že veliko (in bo na koncu dobila tudi sodni epilog), s katero je Janša — za državne ministra na nedopustno primitiven način — skušal preusmeriti pozornost in diskreditirati svoje kritike. Toda če pustimo Janšo ob strani za drugo priložnost na drugem mestu, se lahko vprašamo, ali bi komentator, ki tako brez pridržka povzema in celo pritrjuje takšnim trditvam, lahko tudi v tem primeru napisal, da »po tem, kar je bilo izrečenega in zapisanega o zadevi, ni nobenega dokaza za to, da jim ne bi smeli verjeti« — namreč tistim (pričam), ki so pokazali lažnivost in pravo naravo Slivnikovih politikantskih špekulacij in marketinških klevet.

Znano je, da za boj proti klevetam ni pravega orožja. Z resnico prepričan je prepričan; resnico se ve, v klevete pa se bolj verjame, so bližnjica kalnega strinjavanja s svojo lastno predstavo o drugem in navadno služijo kot nadomestki in odveza za natančen in pošten premislek. Da je tako, najbolje priča dejstvo, da se tistemu, ki jih širi, običajno nikakor ne zdi potrebno, da bi jih dokazal, da bi jih vzel resno — z vsemi posledicami, ki iz njih izhajajo. Če za neko politično stranko (še posebej tako vplivno in veliko, kot je LDS) velja, kar govori ta Slivnik in Janša, potem zanesljivo zasluži še vse kaj drugega od »dobrohotnega« napotka, da naj bo zanaprej tiho, sicer lahko »pričakuje protudarec, ki mu bo poprečni Slovenec najbolj verjel in ga odobral«. Zakaj dati pothu in zavetje tako rekoč kolaborantom! Kot poslanec LDS v republiški

JUGOSLOVANSKA ZASTAVA ŠTEJE ZA TUJO

Skupščina Republike Slovenije je 21. 11. 1991 sprejela Zakon o praznikih in dela prostih dnevih v Republiki Sloveniji, po katerem 29. in 30. november nista določena kot državna praznika.

Z razglasitvijo samostojnosti Republike Slovenije in s sprejetjem osamosvojitvene zakonodaje se na območju Republike Slovenije jugoslovska zastava in zastave drugih jugoslovskih republik štejejo za tuje zastave. Izobesjanje letih ureja Zakon o prekrških zoper javni red in mir, ki določa, da se tuje zastave lahko izobešajo le z dovoljenjem za notranje zadeve pristojnega upravnega organa, občine ali na splošno povz. Za kršitev omenjenega zakona so predvidene sankcije. Hišne svete, uprave podjetij in upravljalce stavb pozivamo, da pri obeleževanju praznikov upoštevajo to navodilo. Na osnovi tega sporočamo, da ni nobenega razloga za izobesjanje zastav (tudi slovenske) v teh dneh.

SEKRETARIAT ZA NOTRANJE ZADEVE

skupščini zavracam takšna podtikanja. Nasprotno moram povedati, da ne vidim niti v času pred letošnjo vojno niti po njej prav nobenega dejanja, na katero »ne bi mogel biti ponosen« in ki bi kakorkoli spominjalo na zgornje obtožbe. Česa naj bi se sramoval(i)?! Je to Deklaracija za mir («peticija za klavnico», kot pravi Janša, in ki, mimogrede povedano, ni nastala v LDS, temveč je LDS le ena izmed sopolisnic, med desetimi slovenskimi državljankami in državljani pa so se med prvimi podpisali tudi domala vsi člani Predsedstva Slovenije...), katere namen je bil vključiti v ustavno razpravo kot enakopravno opcijo tudi projekt demilitarizacije (nikoli mišljen in predstavljen kot eno-

OBRAMBNO MINISTRSTVO SPOROČA

Ministrstvo za obrambo ponovno obvešča imetnike stanovanjske pravice na stanovanjih vojaškega sklada, da odkup teh stanovanj ne bo možen, dokler na Republiko Slovenijo ne bo prenesena tudi pravica razpolaganja s temi stanovanji. Lastništvo bo preneseno na podlagi delitvene bilance, razen če ne bo prej sprejet ustrezen republiki predpis. Zato prosimo, da do nadaljnjega imetniki stanovanjske pravice ne vlagajo na Ministrstvo za obrambo prošnje za odkup vojaških stanovanj.

MINISTRSTVO ZA OBRAMBO

Poniževalno ravnanje v Jutranjki

Značilen primer iz Sevnice, ki dokazuje, da se narodni demokrati lotevamo pravičnega boja — Tako grdo se ni delalo niti v zgodnjem kapitalizmu

Ko se je SDZ — Narodna demokratska stranka odločila, da bo na konkretnih primerih pokazala, kako vulgarnе oblike divje privatizacije trenutno potekajo v Sloveniji, je sicer pričakovala burne reakcije z različnih strani, ne pa toliko novih podatkov in pobud, kot jih dobiva v zadnjem času. Žal se naše slutnje o tem, da je divja privatizacija povezana tudi z represivnim odnosom do delavcev, ki so zaposleni v dosedanjih družbenih podjetjih, vse bolj potrjujejo. Ob tem, ko si vodilni delavci prisvajajo pretežni del družbenih podjetij, so delavci popolnoma prepušteni njihovi milosti in nemilosti glede zaposlitve, osebnih dohodkov in discipline.

Značilen primer za to je Jutranjka iz Sevnice. Na tiskovni konferenci in na okrogli mizi v Cankarjevem domu smo opozorili na ta primer zaradi banalnosti postopka, katerega je »strokovno« pravilo podjetje »prof. dr. Gobjko Stanič, d.o.o.« Enajst vodilnih delavcev (vključno s predsednikom delavskega sveta in predsednikom sindikata) je ustanovilo privatno delniško družbo z istim predmetom poslovanja, kot ga ima družbeno podjetje Jutranjka, ter svoje medsebojne odnose uredilo z Začasnimi pravili, ki so poslovna tajnost za vse druge, seveda tudi za delavce. Ko so zaposleni delavci s pomočjo naše stranke in medijev preko Ljubljane izvedeli za podrobnosti začasnih pravil, zavarovalnih s poslovno tajnostjo, so se seveda začeli spraševati, ali bo tudi zanje kaj ostalo. Pa so se opekli...

Kakšna je nenaravna povezava vodstva podjetja s sindikatom, so na lastni koži izkusili štirje delavci Jutranjke, ki so 8. 11. 1991 prišli na sindikalni sestanek, sklican na zahtevo vodstvenih delavcev, »da z njimi razjasnijo delavci vprašanja resničnosti ter trditve« (... Antona Tomažiča na sestanku SDZ — NDS). Danes so namreč VSI NA CE-S-TI, saj so dobili od direktorja Draga Milinoviča podpisane odločbe o takojšnjem suspenzu. Obtožbe pa so naslednje:

Delavka A: — »je dne 8. 11. 1991 med 9. in 11. uro v proizvodnih prostorih BABY na sestanku delavcev, sklicanem s strani vodstva sindikata podjetja, izjavila na glas, ali je imel direktor dovoljenje, da je povabil v podjetje dr. Staniča, in ali bo Stanič tu, da bo ponovno prišel v podjetje, posebej zaračunal ali pa bo to plačano iz denarja, ki ga je že sprejel, — nadalje s poslanjem in glasnim odobravanjem pospremila izjavo direktorja podjetja Draga Milinoviča, da vodstvo lahko odstopi, če bodo delavci odgovorili, da ni kaj pravo storilo,

... s čimer je sprožila med delavci večji nemir, s tem rušila avtoriteto delavcev s posebnimi pooblastili, žalila in kršila ugled predpostavljanih delavcev, jih

transka razorožitev, temveč kot dolgo-ročen in mednarodno usklajen proces...? Je to predlog LDS za prenehanje pošiljanja vojaških obveznikov iz Slovenije v JLA (ki ga je skupščina tudi sprejela)? Ali pa med vojno, ko stranke sicer nimajo in tudi ne morejo imeti posebnih velikega manevrskega prostora.

Toda kar ga je bilo, ga je LDS izkoristila v kar največji meri: z razvejenim mednarodnim angažiranjem (npr. organizacija obiska predsednika italijanskih liberalcev v Sloveniji kot prvega tuje politika med vojno...), predvsem pa s konstruktivnim sodelovanjem na političnih koordinacijah in obeh »vojni« zasedanjih slovenske skupščine (kar ni bila ravno odlika vseh sicer tako »državotvornih« strank). Ali naj se svoja medvojna početja sramujejo liberalno-demokratski župani in predsedniki občinskih izvršnih svetov (trinaest jih je po Sloveniji) ter drugi odgovorni funkcionarji takrat izpostavljenih državnih organov? Naprimer Boštjan Kovačič v Novem mestu ali pa predsednik metliške LDS Silvo Štublar, ki je vojni čas preživel pod orožjem na izjemno odgovornem mestu v belokranjski teritorialni obrambi.

Ta navidez naivna vprašanja zelo zapletejo preproste in iracionalne črno-bele sheme zgoraj omenjenih podtikanj. Predvsem pa sprožajo nasprotno vprašanje: ali ne gre pri vsej tej zgodbi nemara tudi za diskvalifikacijo drugače mislečih, zastopnikov drugih, vsekakor pa legitimnih interesov, kar navsezadnje ni toliko usodno zanje same kot za občutljiv in komaj vzpostavljen prostor javnosti, brez katerega si demokracije ni mogoče misliti. Ko se predajamo neznoznosti lahkosti klevetanja, bi veljalo imeti v mislih tudi to.

GREGOR GOLOBIČ

Ob 50-letnici smrti prvih krških borcev

Devet fantov, eno dekle

29. julija 1941 je bil za Krčane turoben dan. Tega dne so Nemci zajeli krške borce, ki so taborili v Rorah in so se nameravali umakniti preko nemško-italijanske meje. To so bili: Zdenko Kaplan, Milan Kaplan, Rado Kaplan, Tone Preskar, Franci Preskar, Rajko Kastelic, Franc Kastelic, Jože Grabar, Peter Jernejc in Ivanka Uranjek. Najprej so jih zadrževali in mučili, naslednji dan pa so si morali sami skopati grob v gozdu Dobrava pri Brežicah, kjer so jih Nemci ustrelili in zakopali. Po vojni so bili njihovi posmrtni ostanki prepeljani v skupen grob na pokopališču v Krškem. Poleg imen padlih je v spomenik vklesano naslednje posvetilo:

Sloveniji dali ste mlada življenja, trpljenja ne zabi nikdar naš rod, razstreljena prsa še kri je zavrela, ljudstvo le, narod b'la skrb je vseh, en dih še, to zadnji je bil — domovina.

Čeprav je od tega žalostnega dogodka minilo 50 let, so ostali krški fantje, ki so v cvetu svoje mladosti dali svoja življenja za lepši jutrišnji dan, v najlepšem spominu.

Na mestu, kjer so bili zajeti, je organizacija ZB NOV Krško postavila spominsko obeležje. Prav tako je postavila organizacija ZB NOV Brezice spomenik v gozdu Dobrava, lep spomenik stoji tudi na pokopališču v Krškem in končno je postavljenih deset plaket s portreti prvih krških borcev v spomin-skem parku pred osnovno šolo Jurija Dalmatina v Krškem. Plakete je mojstrsko izdelal akad. kipar in medaljer Vladimir Štoviček, stebrišče pa je zasnoval ing. arh. Frenk Filipičič.

lavecem njihovoj podjetje vzeti vlada in Demos ter da bodo izgubili delo, če se ne bodo sprijaznili z njihovo novo privatno delniško družbo. Če delavci tega ne bodo pravočasno spregledali, bodo za delodajalce dobili najslabše možne kapitaliste — bivše (kvazi) managerje. Kot piše Slovenec, »dr. Stanič uspešno nadaljuje svoj pohod po slovenskih podjetjih«, saj je že v Kranju v podjetju Ikos (pa ne samo on...).

Tudi zato je nujno čimprej sprejeti vladni predlog zakona o lastniškem preoblikovanju podjetij, po katerem bodo vsi državljani Slovenije upravičeni do dela družbene lastnine!

Narodni demokrati se bomo še vnaprej prizadevali javnosti prikazovati različne konkretne pojavnе oblike sedanje divje privatizacije, ali kot bi temu rekli Američani, kraje stoletja. Zato še naprej zbiramo vse tovrstne informacije.

ANTON TOMAŽIČ podpredsednik SDZ — Narodne demokratske stranke

Iz Ameriške domovine

Iz slovenskega časopisa Ameriška domovina, ki jo izdajajo naši izseljenci v Clevelandu, ZDA, z dne 31. oktobra letos povzemamo:

EVROPSKA SKUPNOST ZAHTEVA sprejetje načrta o konfederalni jugoslovski državi... ES grozi, da bo ukrepala zoper republiko nekdanje Jugoslavije, ki ne bo pristala na ponujeni načrt. Zanimivo je, da sta proti le Srbija in Slovenija... Srbija ne bo odobrila nobenega načrta, ki bi pustil večje število Srbov izven srbske države... Slovenijo stališče je seveda, da je Slovenija sedaj povsem neodvisna država, ki ne bo svoje neodvisnosti prekljala.

DVA NASPROTNA BLOKA — Izlega, da se politično razpoloženje v Sloveniji zadnji čas preusmerja v dva velika nasprotna bloka, eden »liberalen«, drugi »konservativen«. Komentarji (o tem) v Sloveniji so za ameriškega bralca običajno pretirani, ker pisari pripisujejo tema nastajajočima blokoma lastnosti, ki iz njih naredijo neokomunistično ali neoklerikalno-fašistično usmerjenost... kar je (po mnenju dr. Dimitrija Rupla)... za novepečeno slovensko demokracijo škodljivo, celo nevarno.

BOLJŠE ZDRAVJE — Našemu edinemu še živemu ustanovnemu članu slovenske cerkvene

ga zboru v San Franciscu iz leta 1939 Janet Nanutu se je kritično zdravstveno stanje toliko izboljšalo, da mu ni treba biti več v bolnici in je lahko doma...

OBISK SLOVENIJE SEPTEMBRA — Upoštevač, da je Slovenija v veliki krizi in so vse odločitve in poteze slovenskih politikov izredno važne, je logično, da človek prvo obišče Brezje in tam prosi Vsemogočnega, da razsvetli državne, slovenske in druge, da bodo pošteno in pametno odločili o Sloveniji... Drugi obisk velja grobiščem v Kočevskem Rogu. Našel sem jih, čeprav je kašipat za tja partizansko znamenje »Baza 20...« Grahovo, kjer sta zgorala Balatnič in France Kremžar ter njuni soborci je sedaj asfaltirano parkirišče za avtomobile...

MEDNARODNO PRIZNANJE SLOVENIJE — Preveč važnosti se posveča temu priznanju. Tajvan, ki ima približno 36.000 kv. km (45 odstotkov več kot Slovenija) ter 14 milijonov prebivalcev in izredno uspešno gospodarstvo, ni priznan skoro od nikogar (zaradi vpliva Kitajske). Vse večje države imajo tam le trgovska predstavnistva... Srbija je v drugi polovici 19. stol. čakala 20 let, da so jo priznale Zružene države...

PREDRAGA ZIMSKA SLUŽBA

METLIKA — Cestno podjetje Novo mesto je tukajšnjemu izvršnemu svetu poslalo predračun storitev zimske službe od letošnjega novembra do konca marca prihodnjega leta. Toda v izvršnem svetu so se odločili, naj bi čim več del opravila Komunala, tako da bi bilo vzdrževanje cest čim cenejše, vsekakor pa bolj poceni, kot ga ponuja Cestno podjetje. Samo za zadnja dva meseca letošnjega leta bi morali za zimsko službo za 41,5 km cest v metliški občini odšteti dobrih 1,5 milijona SLT, za prve tri mesece v letu 1992 pa skoraj 2,9 milijona SLT. To naj bi bilo na mesec približno 22.000 DEM, kar niti ne bi bilo tako veliko, če bi bila Metlika na Antarktiki, so menili Metličani, ki seveda tega denarja nimajo. Predvsem so se strinjali, da ne bodo mogli nekemu priznati plačila za čakanje na sneg, pa tudi nekatere druge postavke cestarjev so po njihovem mnenju nesramno visoke. Sicer pa so na izvršnem svetu predlagali, naj bi razpisali licitacijo za vzdrževanje cest skozi vse leto, delo pa bi dobil najugodnejši ponudnik.

NIKAR SI V METLIKI NE ZAŽELITE KMEČKEGA GLASA!

METLIKA — Ena od metliških »poldanskih« kmetič je pretekli teden želela kupiti Kmečki glas. V zasebni trafiki na Mestnem trgu so ji pojasnili, da tega časopisa sploh nimajo naročenega, v kiosku Dela pa ji je prodajalka povedala, da ga še niso pripeljali. Metličanka je prošila trgovko, naj ji prahrani dva izdoda, pa ji je slednja pojasnila, da to nikakor ne bo mogoče, saj dobi v kiosku le po en izvod. Ko je stranka prišla po metliških prodajalnih s časopisi očito zelo redko blago, ji je prodajalka vsa vesela povedala, da je tokrat za spremembo — ali morda po pomoti — dobila dva izdoda časopisa in lahko ustreže njeni želji. Nasvet: Ne želite si v Metliki preveč, nikakor pa ne kmečkega glasa! In naj to ne zveni kot reklama temu tedniku, še manj kot graja.

Malokdo je naredil v letu in pol toliko škode Cerkvi in krščanstvu kot prav minister Capuder. (Kermauner)

Izgubljammo gospodarsko suverenost

Republika Slovenija je prišla v položaj, ko lahko izgubi svojo identiteto, ker bo bankrotirala — »Vlada že zdavnaj ne uživa več našega zaupanja«

Svet Zveze svobodnih sindikatov Slovenije ocenjuje, da slovenska vlada vedno znova dokazuje, da ne obvladuje stanja na področju gospodarstva, ter zato že zdavnaj več ne uživa zaupanja slovenskih delavcev. Ta vlada ni bila sposobna s političnimi dogovori zavarovati gospodarskih interesov. Še več — v

ODREZANI OD TELEVIZIJE

KOPRIVNIK PRI KOČEVJU — Umetniki televizijskih sprejemnikov predlagajo vodstvu RTV Ljubljana, naj bi jih opustilo plačevanja televizijske naročnine, saj iz tehničnih razlogov ne morejo gledati niti enega televizijskega programa. Prošjo tudi za ustrežne meritve ter izboljšave, da ne bodo večno odrezani od sveta oz. televizije.

PSORIATIKI PROTESTIRAMO

V imenu več kot 30 tisoč bolnikov z lus'cavico smo se danes, 16. novembra, zbrali v Celju na protestnem zborovanju predstavniki Društva psoriatikov Slovenije, ki družji, išče in varuje prostor pod soncem svojim članom in nečlanom — psoriatikom. To je edinstvena vsebina delovanja društva, saj gre za številne bolnike, ki jih vsakodnevno ogroža in pesti kronična, več ali manj dedno pogojena, nenalezljiva in neozdravljiva kožna bolezen, ki bistveno posega v dnevni način življenja prizadetega. Enoglasno smo protestirali, da lukavica kot bolezen v osnutku nove zdravstvene zakonodaje ni uvrščena v skupino boleznih nacionalnega programa z določenimi ugodnostmi in oproščena plačila participacije kot doslej. Kako se bomo negovali in zdravili, saj nas veliko kmalu ne bo imelo dovolj sredstev niti za golo preživetje?

Odbor Društva psoriatikov Slovenije

Preplitka skleda za 425.000 žlic

Namesto usklajevanja vse večja neskladja med plačami in pokojninami — Zahteve upokojenskih strank, ki opozarjajo še na druge pomanjkljivosti

Osnutek zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju je končno sprejet. Po upoštevanju vseh amandmajev naj bi skupščina o predlogu zakona razpravljala in ga sprejela še letos. Vsebinska teža zakona bo vplivala na krepko čez milijon državljanov Slovenije (425.500 upokojencev, 700 tisoč še zaposlenih, 100.000 nezaposlenih).

Temeljna načela pokojninskega in invalidskega zavarovanja ostajajo vzajemnost in solidarnost zavarovancev ter odmera pokojnin glede na doseženo pokojninsko dobo in višino osebnih dohodkov. Bistvene spremembe, ki jih prinaša novi zakon, so: povišanje starosti za pridobitev pravice do starostne pokojnine, omejitve pravice do predčasne pokojnine na izjemne primere, na novo urejena organizacija in sistem financiranja zavarovanja ter možnost prostovoljnega zavarovanja. Osnutek zakona predvideva povečanje starosti za pridobitev pravice do starostne pokojnine. S polno (40-letno) pokojninsko dobo se lahko upokojijo moški pri 63 letih, ženske pa pri 58 letih.

Za vse tiste, ki ne opravljajo dejavnosti, na podlagi katere bi bili obvezno zavarovani, osnutek zakona predvideva prostovoljno vključevanje v ta sistem. Poleg tega lahko večja podjetja ali zavarovalnice organizirajo dodatne oblike pokojninskega in invalidskega zavarovanja za svoje delavce ali stranke. Predviden je tudi odkup pokojninske dobe za čas študija na fakulteti in za čas vojaškega roka. Trenutno naj bi znašala cena za odkup enega meseca 3000 tolarjev. V zvezi s predlogom, da bi morala država vojaški rok priznati v delovno dobo, pa so avtorji zakona vztrajali pri upoštevanju načela, da se pravice iz pokojninskega zavarovanja lahko priznajo le na podlagi vplačanih prispevkov.

Strmo upadanje kupne moči upokojencev

Zaradi spremembe pokojninskega zakona o usklajevanju pokojnin v letošnjem marcu so začele pokojnine znatno zaostajati za osebnimi dohodki in je avgusta letos (to so zadnji objavljeni statistični podatki) znašalo to razmerje med povprečno starostno pokojnino (nevalorizirano) in povprečnimi osebnimi dohodki le 72% oz., brez davka in varstvene dodatka celo samo 71,5%. Pa tudi celotno povprečje od januarja

do koca avgusta 1991 znaša le 74%, kar je razmerje, ki so ga upokojenci imeli ob koncu leta 1985 do povprečnega osebnega dohodka. V letu 1990 pa se je to razmerje gibalo okoli 91%.

Takšno določilo o usklajevanju pokojnin, ki rešuje trenutni gospodarski položaj SPIZ-a v škodo upokojencev, ne more biti sestavni del zakona, ki naj velja daljše obdobje. Upokojenci zahtevajo, da se ta pogoj valorizacije starostnih pokojnin na polno delovno dobo v 158. členu izpusti in naj se usklajujejo povprečne mesečne starostne pokojnine z rastjo povprečnih mesečnih osebnih dohodkov, najmanj v razmerju 85%.

In še trdijo, da bi se s to spremembo postopno vsaj deloma popravile krivice, ki se upokojencem dogajajo zdaj, saj pokojnin ne usklajujejo z osebnimi dohodki, ki prav tako niso valorizirani na 186 ur mesečnega dela, temveč gre za povprečne prejemke na zaposlenega za določen ali nedoločen delovni čas ne glede na dolgotrajnost dela. »Dovolj smo bili prikrajšani že v drugi polovici preteklega leta in v začetku tega leta — zaradi neupoštevanja vrednosti izdanih delnic in obveznic med povprečne osebne dohodke, ki so jih delavci prejeli kot del osebnega dohodka in so na te vrednosti bili plačani pri-

spevki. Te vrednostne papirje prejemniki še danes uporabljajo in jih z obrestmi vnovčujejo,« ogorčeno pravijo upokojenci. Ne brez razloga.

Zahteve upokojenskih strank

Tudi vodstvi Demokratične stranke upokojencev in stranke Sivih panterjev sta prve dni novembra protestirali proti upadanju življenjske ravni upokojencev z ugotovitvijo:

»Kdorkoli govori in deluje danes v imenu slovenskih upokojencev, ne more in ne sme dovoliti, da bi izničevali že pridobljene pravice, za katere so upokojenci dali svoj delež, da bi si s tem zagotovili varno starost. V razpravah so opozorili tudi na vse te in še druge pomanjkljivosti nove pokojninske (in zdravstvene) zakonodaje. Stranki sta tudi soglašali, da je treba odločno Ustavnega sodišča Slovenije o neustavnosti predpisov o usklajevanju pokojnin po 1. januarju 1991 uresničiti in upokojencem takoj izplačati pripadajoči del pokojnine. Hkrati podpirata reševanje vojaških pokojnin in zahtevata, naj vlada Republike Slovenije dodeli potrebna sredstva SPIZ-u za njihovo takojšnje izplačilo, z akontacijo pa v tridesetih dneh izplača pokojnine vsem tistim, ki so doslej prejeli pokojnine iz drugih republik.«

V. BLATNIK

Štejejo naj le rezultati

Odziv na Ribičičevo kritiko vladne politike

Dr. Ciril Ribičič, v Dolenjskem listu (14. novembra) pišete, da je predsednik vlade g. Lojze Peterle nagnil slovensko ladjo na desno. Že mogoče, vendar ne smemo pozabiti, da so jo vaši predhodniki in tudi vi z njimi tako nagnili na levo, da se je začela potapljati. Kakšno ravnateljstvo iščete? Menda ne spet socialistično? Vsi za vse, eden pa sam zase. Mislite, da se ljudje v 45 letih niso ničesar naučili? Sedaj vam gre na roko demokracija. Vsakdo, ki misli, da ga je nekaj v hlačah, lahko kritizira vse povprek. Vprašam vas, kako je bilo po »revoluciji«. Kdor se je zdel »vašim« prenevarjen, je čez noč izginil. Vaše delo poznamo, zato pustite, da tudi kdo drug

kaj naredi. Ne oporekam vaši kritiki, vendar kje so argumenti? Vi nečete napisati: zaradi tega je prišlo to in to. Omeniti bi morali komuniste in vs preimovane. Iz Slovencev ste naredili to, kar smo, da smo bili tihi, ste nas »zalagali« z denarjem, stanovanji, službami. Zakaj ste se ustrašili močnih kmotov in dobrih gospodarjev? Ker je bila njihova morala daleč nad vašo.

Zdaj kažete na vlado. Mar se nismo na volitvah odločili za demokratično samostojno Slovenijo, s tem pa tudi za kapitalistično ureditev gospodarstva? Da, in to prinese korenito spremembo. Zakaj blokirate lastninsko zakonodajo? Ker bi izgubili in ne bi mogli pokrasti še tega, kar je ostalo. Slovenci tega ne morejo videti, saj so vsa občila v vaših rokah, čeprav so nekatera napisala, da so »neodvisna«. G. Peterle je prav povedal: »Ako se v najkrajšem času nekaj ne zgodi, bo ta država v kaosu.« Hitro moramo najti prave lastnike, pa bo šla pot naprej in navzgor. Zakaj se bojite tujega kapitala, saj je ves svet prepreden z njim. Samo močno gospodarstvo in država lahko data zaščito tistim, ki se znajdejo v trenutni stiski, brez dela.

Odpri oči: časi komunizma in realističnih pogledov na svet ne dajo koristi ljudem, ampak samo tistim, ki oblast držijo v rokah z gesli in orožjem. Prehajamo v nov čas, ki nam je poznan samo z obiski čez mejo in gledanjem tujih TV postaj. Zapomnimo si, da Sloveniji ne bo nihče ničesar dal, če od tega ne bo imel koristi. To pa je že druga zgodba.

IGOR SLADIČ

Hvala za takšno državo!

Dober dan, Slovenija, ti moja domovina, objubljena država kakor nekdanja Amerika na drugi strani oceana! Vem, da je Amerika postopoma in sčasoma postajala to, kar je danes v svetu, dežela blagostanja pa tudi revščine in siromaštva. Nisem nestranež, vendar se vprašujem: Kdaj boš, Slovenija, tisto, kar si zaslužil?

Boš kdaj dežela sreče in blagostanja? Zdi se, kot da so te napojili z vse mogočimi strupi, ki razkrajajo tvoje nečrje, kakor se razkrajajo laži in prazne objube. Po tem, kar nam ponujajo ter objublajo in kakršna je pred nami bližnja prihodnost, se da kaj lahko ugotoviti, da se ta oblast ponovno zavzema za vse mogoče drastične omejitve in prepovedi, kar ni nič drugega kot nazadovanje in pot v siromaštvo. To je korak, ki nas bo verjetno dokončno odpeljal iz moderne Evrope v smeri proti bližnjem azijskim deželam. Paketi, ki nam jih pripravljajo tudi sedanji oblastniki, so nam že znani, saj so samo nadaljevanje balkanske politike. Po dosedanjih ekonomskih pokazateljih so vsi to kovi negativni, kar pa je treba pre-

prečiti z državnimi administrativnimi ukrepi. Zdaj tudi ni več pomembno vprašanje socialne varnosti, številna brezposelnosti in druga pereča vprašanja.

Za sedanjo vladno strukturo so najpomembnejše politične spekulacije, strankarske igrice in, glede na problematiko zakona o lastninjenju in privatizaciji, prikrite dejavnosti očem državljanov o gospodarskem kriminalu brez primere. Ali so med te dejavnosti vštete tudi priprave na zamrzitev osebnih dohodkov, povečanje inflacijske stopnje za 60%, omejitve porabe energetskega derivatov, povečevanje nadaljnje rasti brezposelnosti, registracija zasebnih podjetij s podarjanjem dosedanjih družbene lastnine? Vse to je že moja domovina, dežela na sončni strani Alp, ki sanja o pravici in dela po krivici. In potem naj bi človek z veseljem, z neko vero in upanjem delal za prazen nič, zato, da bo ta slovenska država postajala država protivolja, laži in kriminala. Tokrat rečem: ne, hvala za takšno državo!

MARJAN PEČAN Dragomer

MI NISMO ZA TO!

V naši prelepi Sloveniji so zgradili jedrsko elektrarno. Graditi so jo pomagali tudi strokovnjaki iz sosednjih držav. Veselili smo se nove elektrarne, ker daje veliko več električne energije kot druge elektrarne. V elektrarni pa ostajajo odpadki, ki jih zbirajo v pločevinastih sodih. Vsako leto se nabere več odpadkov. Zvedeli smo, da bodo morali v elektrarni širiti skladišče ali pa odpadke shraniti v kakšnem opuščnem rudniku. Mi smo proti širjenju skladišča ali shranjevanju odpadkov v kraju, kjer živimo. Kajti odpadki, ki so nepravilno skladiščeni, so lahko zelo nevarni. Potrebujemo čist zrak in vodo. Odločili smo se, da ne bomo nikomur dopustili, da bi uskladiščil odpadke v naši bližnji okolici.

BORIS LUPŠINA
6. b., novinarski krožek
OŠ Artiče

PREMALO OBISKOVALCEV

NOVO MESTO — Mladinski kulturni center je minuli petek v restavraciji hotela Kandija pripravil dobrodelni koncert, namenjen pomoči hrvaškim dijakom — beguncem. Gostovala je skupina Sigma iz Bjelovarja na Hrvaškem, ki je s svojim igranjem navdušila obiskovalce. Žal je bilo teh le malo in kljub temu da se je ansambel odpovedal svojim stroškom, je ostalo kaj malo pomoči za begunce. Zato organizatorji iz novomeškega Mladinskega kulturnega centra prosijo vse tiste, ki bi želeli pomagati, da svoje denarne prispevke pošiljajo na žiro račun št. 31200-602-2351, s pripisom »Za učence — izbjeglice«.

KONCERT NEW SWING QUARTETA

Pretekli teden smo preživeli učno uro glasbene vzgoje nekoliko drugače kot običajno. Obiskali so nas člani New Swing Quarteta in nam predstavili črnsko duhovno pesem od njenega nastanka do danes. Zapeli so nam nekaj črnskih duhovnih pesmi, in to po predhodni razlagi. Tudi k pevski spremljavi so nas pritegnili. Vsi člani kvarteta so v petju zelo dobro usklajeni, nastopili pa so tudi kot solisti in imitatorji različnih instrumentov. Pridobljeno znanje smo na koncu preverili s kvizom. Najpogumnejši učenec je dobil za nagrado kaseto Ciganska kri. Ura mi je bila zelo všeč.

TATJANA HLAVA
7. c., OŠ Jurja Dalmatina,
Krško

OPERNA UMETNIKA NA NAŠI ŠOLI

Po dolgih letih sta na naši šoli spet gostovala operna umetnika, sopranistka Sonja Hočvar in tenorist Rajko Koritnik. Na klavirju ju je spremljal Davorin Žitnik, program pa je povezoval Jože Logar. Predstavili so nam nekaj znanih ljudskih pesmi, opernetne ter operne arije. Nad programom so nas zelo navdušili. Ker so nam takšna umetniška srečanja redkokdaj dostopna, smo bili obiska še posebej veseli.

Člani literarnega krožka
OŠ Globoko

DUBROVČAN V ARTIČAH

Neko jutro nam je razredničarka predstavila novega učenca, ki je prišel iz Dubrovnika. V Slovenijo je prišel pred tremi tedni, ker se je stanje v Dubrovniku iz dneva v dan slabšalo. Granata je padla tik pred njegovo hišo. Sedaj je naša naloga, da poskrbimo, da se bo dobro počutil med nami. Po vsej verjetnosti bomo dobili še več učencev iz Hrvaške, saj vojne ni in ni konec. Z Antonijem je prišla tudi sestrica v 4. razredu. Ne morem razumeti, kako bi mi bilo pri srcu, če bi lepega dne morala bežati od doma, da bi si rešila golo življenje.

JELKA LEVAR
novinarski krožek
OŠ Artiče

MLADI DOPIŠNIK

SREDI SEVNIC

»Kitajska« je bila tema našega naravoslovnega dne. V skrbno pripravljenih referatih so učenci poročali o zgodovini, umetnosti, znanosti, gledališču, glasbi, folklori, književnosti, prebivalcih in prehrani. Podrobno so predstavili tudi koloniji Hongkong in Macao. Res zanimivo, pogrešala sem le še kakšno slikovno dopolnilo. No, pa smo tudi to doživeli, saj so nam diapozitivi nekega svetovnega popotnika pričarali vsu lepoto težko prehodnih kitajskih planot in kotlin. Prvič smo videli in slišali za pirtje, lesene hišice, prekrite s stisnjanimi ovčjimi strehami, ki so bomo bivališče ovčerejcev. Presenečeni smo bili tudi ob ogledu sličice Rumene reke, ki se od svojega okolja skoraj ne razlikuje. Prava posebnost je bilo spoznanje kitajske kulture. Smetnjakov ne poznamo. Poseben užitek jim je metanje steklenic skozi okna drvečega vlaka, pljuvanje po tleh in skozi okno... Vsak vagon pa ima čistilko. Kakšno je njeno delo? Zelo obiskane so tržnice: glava pri glavi. Prodajajo sadje, zelenjavo in nože, ki jih takoj načne rja. Čisto mirno lahko grajaš ali hvališ, v angleščini ali drugem jeziku, preprosti Kitajec zna le kitajščino in — nič več.

NATAŠA SOTOŠEK, 7. a.
novinarski krožek
OŠ SAVA KLADNIKA, SEVNICA

NARAVOSLOVNI DAN IN KRUH

V četrtek smo imeli naravoslovni dan. Pogovarjali smo se o problemu hrane v svetu in doma. Ugotavljali smo, kje na svetu pridelajo največ hrane in kje je primanjkuje. Pri slovensčini smo poslušali pesmi in odlomek o pomanjkanju in kruhu. Navdušili sta nas kaset Svetlane Markovič in njena pesem o ajdovem kruhu. Pripravili smo tudi jedi iz starega kruha. Skuhali smo si gobovo juho, si naredili tople sendviče in še marsikaj.

ANI KOPRIVC
novinarski krožek
OŠ Artiče

SKUPAJ Z BEGUNCI IZDALI GLASILO

Od sredine oktobra ima na naši šoli v popoldanskem času pouk okrog 60 šolarjev iz Osjeka in Siska. Že več kot mesec dni se nahajajo v zbirnem centru na Otočcu. Veliko smo naredili, da bi se bolje spoznali in se pogovorili o marsičem. Odločili smo se, da o obeh vojnah, v Sloveniji in na Hrvaškem, napišemo razmišljanja in doživljanja in izdamo šolsko glasilo z eno samo misijo: zaustavite vojno na Hrvaškem! Konec oktobra smo z vrstniki s Hrvaške organizirali pohod na Trško goro. Za nekatere med njimi je bilo to precej naporno. Na Trški gori nam je župnik razkazal cerkev in nekaj povedal o njej. Za zahvalo so nam prijatelji iz Hrvaške pripravili zanimiv kulturno-zabavni program.

Učenci 8. razreda
OŠ Otočec

OŠ GRM PRAZNUJE 20-LETNICO

V počastitev tega jubileja bomo organizirali več športnih tekmovanj, na ogled bo gledališka predstava, v tisku je že šolski časopis, ki bo predstavil šolo skozi dvajset let delovanja. Učenci izdelujejo pripone, vizitke, plakate, na katerih je nov znak naše šole. Za starše bo še najbolj zanimiv dan odprtih vrat, ki bo v soboto, 7. decembra, ob 8. uri za nižo in ob 10. uri za višjo stopnjo. Osrednja svečanost pa bo v petek, 13. decembra, v avli šole. Vabljeni!

M. Š.
OŠ Grm Novo mesto

DAN POŽARNE VARNOSTI — V petek, 15. oktobra, smo imeli na osnovni šoli Stopiče dan požarne varnosti. Ob 10.30 so se oglasile sirene in učenci smo stekli iz šole. Kmalu zatem so pridrveli gasilci iz Stopič, poklicni gasilci iz Novega mesta, gasilci iz Podgrada in od drugod. Pokazali so nam dva načina reševanja ponesrečencev in gašenja ognja. Veliko smo videli in se naučili. Upam pa, da od pravega požara nikoli ne bo prišlo.

BERNARDA JERIČEK
novinarski krožek
OŠ Stopiče

Dogodki v sliki in besedi

KARITAS POMAGA HRVATOM — V frančiškanskem samostanu v Novem mestu že od začetka novembra zbirajo pomoč v hrani in obleki kot pomoč Hrvatim. V Mestni karitas v frančiškanskem samostanu v Zagrebu so doslej z dvema kamionoma in kombijema odposlali že 9,5 ton krompirja, 7 ton oblek in 3,5 tone hrane, ki so jo dobri ljudje plačali in odstopili v 36 trgovinah Dolenjke, Mercatorja in KZ Krke. Zbrali so tudi precej pšenice, ki jo bodo v mlino zmleli in moko poslali na Hrvaško. Pomoči so se pridružili tudi v novomeški bolnišnici ter pripravili veliko število odev, rjuh in ostale posteljnine. (Foto: J. Pavlin)

PRIJETEN VEČER Z VOKALNO-INSTRUMENTALNO SKUPINO — V petek se s skupino Copacabana začel sklop kulturnih prireditev v novih prostorih gimnazije. Koncerta se je udeležilo približno 250 poslušalcev. Dekleta so bila z nastopom zelo zadovoljna in upajo, da bodo tudi v prihodnje navduševali poslušalce s svojim petjem. (Foto: Borut Peterlin, Hruševac, Straža)

VELIKA POMOČ — Zavarovalnica Tilia, Greda, Dana, Akripol, SO Trebnje, Stanovanjska zadruga in krajevna skupnost Sentrupert, M-KZ in Gradišče Trebnje, Plasta Sentrupert, številni obrtniki iz vse trebanjske občine in seveda farani šentrupeške fare so tisti, ki so po besedah šentrupeškega župnika Janeza Vidica na nedeljski slovesnosti in maši, na kateri je salezijanec Stanislav Hočevar blagoslovil z bakrom obnovljen zvonik ene najlepših in največjih cerkva na Slovenskem (na sliki), najbolj pomagali, da so se lahko uspešno lotili obnove cerkve. Zbrali so veliko denarja, 6 ton bakra, farani so prispevali še 60 kubikov lesa. Večji del tega materiala je mojster Janez Grlic iz Senčurja vgradil v zvonik, nekaj pa ga je še ostalo za Veselo goro (Foto: P. Perc)

NOVO TELEFONSKO OMREŽJE — Pretežni del Suhe krajine v trebanjski občini ni več siva, še manj bela lisa v razprostranjenosti telefonskega omrežja. V Dobrniču so namestili 200-številčno ATC. Čeprav je že zdaj premajhna glede na zanimanje ljudi, da bi prišli do telefona, je narejen s 189 novimi številki, od tega jih je 54 v Knežji vasi in 22 v Svetinjah, ostalo odpade na krajevno skupnost Dobrnič. Položili so okrog 6 km zemeljskega kabla, prispevali okrog 1000 drogov, po okoli 30 delovnih ur in približno 3000 DEM v dinarski oz. tolarški protivrednosti. Na sliki: zbrani krajanji v lovski koči LD Dobrnič nad Rdečim Kalom so pretekli petek z zanimanjem sledili poročilu predsednika sveta KS Dobrnič, Silva Pprarja. (Foto: P. Perc)

BLAGOSLOV KAPELICE — Na Martinovo nedeljo so na vinski gorici pod Šentpavtom pri Dvoru blagoslovili novo kapelico. Kapelico, posvečeno zavetniku Martinu, je sezidal g. France Vidmar, ki ima vinograd in zidanico na tej gori. Vidmar je tudi sicer pravi domačin, saj je njegova rojstna vas Mačkovec pri Dvoru. Kip Martina je napravil diakon iz Kočevja, ki je tudi kapelico blagoslovil. Gospodar France se je na koncu zahvalil diakonu, pevcem za prijetno petje in vse skupaj povabil v zidanico na pokušno letošnje kapljice. (Besedilo in foto: S. M.)

Novoles zdaj spet zaposluje

Uspešno zaključena stečaja v Drobem pohištvu in Novih ambientih — V letu 1992 delo še za sto ljudi

NOVO MESTO — Pred pol leta je bilo Novolesovo podjetje Drobno pohištvo na tleh. S prvim junijem je bil uveden stečajni postopek, proizvodnja se je praktično ustavila. Na začetku sanacije, ki je potekala hkrati s stečajem, so jo morali nanovo organizirati. Pri tem je bila sedanja vodilna ekipa uspešna, saj podjetje že od avgusta posluje pozitivno.

To in ugodna predvidevanja za v bodoče so bila razlog, da je bil 22. novembra s strani upnikov sprejet predlog prisilne poravnave 60 odst. obveznosti v dveh letih s pripadajočimi obrestmi. Stečaj je s tem zaključen. Podoben predlog o zaključku stečaja in poravnavi obveznosti je bil sprejet tudi za podjetje Novi ambient.

V obeh podjetjih so, kot rečeno, morali proizvodnjo skoraj postaviti nanovo, spremeniti programe in ob ameriškem poiskati še nove trge, predvsem angleškega in druge evropske. Ves nekdanji domači trg je zaradi naglega padanja življenjskega standarda in politično vojnih razmer onstran Kolpe namreč skoraj povsem ohromljen. Z izvozom zaslužijo prek 80 odst. dohodka, ki bi bil lahko še boljši, če ne bi bilo ne-

katerih težav in pomanjkljivosti: do oktobra praktično zamrznjenega tečaja, velikega porasta nabavnih cen, problemov v oskrbi z bukovim lesom itd.

V Drobem pohištvu je bilo ob uvedbi stečaja zaposlenih le 173 delavcev za dokončanje proizvodnje, zdaj daje kruh 250 delavcem, v prihodnjem letu pa računajo odpri še 45 delovnih mest. V Novem ambientu pa so število delavcev povečali od 66 ob uvedbi stečaja na 94. Konec prihodnjega leta naj bi bilo v tem podjetju zaposlenih 150 ljudi, ki bi naredili za okrog 10 milijonov mark izdelkov.

DENAR ZA PEDIATRA BO

TREBNJE — Trebanjska vlada je sklenila, da bodo s 1. decembrom sklenili s trebanjskim zdravstvenim domom pogodbo ob zaposlitvi pediatra. O tem, da Trebanjci potrebujejo otroškega zdravnika, se je izkazalo že večkrat, zato je tako priporočilo dala tudi trebanjska občinska skupščina, ko se je seznanila s problematiko zdravstvenega doma v Trebnjem.

2 MILIJONA SLT POSOJIL ZA KMETIJSTVO

SEVNICA — Sevnška vlada je razpisala 2.000.000 tolarjev posojila za pospeševanje razvoja kmetijstva v sevnški občini. Posojila naj bi kmetije in občani, ki izpolnjujejo pogoje za opravljanje dopolnilne dejavnosti na kmetiji, porabili za gradnjo in prenavo gospodarskih poslopij, za razširitev in posodobitev raznih zmogljivosti in osnovni dejavnosti, za razvoj domače obrti in podobno ter za posodobitev in razvoj predelovalnih zmogljivosti na kmetiji.

Zanimivo je, da so določili, da se glavna posojila veže na rast odkupne cene mleka s 3,6 odst. toličče, brez dodatkov. Prošnje pričakujejo na občinskem sekretariatu za gospodarstvo in finance do 1. decembra, kjer dajejo podrobnejše informacije tudi po telefonu 81-114.

KAKŠNA BO NAMEMBNOST GRADU?

TREBNJE — Trebanjski grad bodo do jeseni 1997, ko bo 200-letnica rojstva Friderika Barage, verjetno lahko le deloma obnovili. V njem naj bi predstavili življenje in delo Barage, svoje prostore bi dobila tudi galerija likovnih samorastnikov, ne bo pa izostal niti reprezentančni gostinski lokal s poročno dvorano in še kaj. Trebanjci si seveda želijo marsikaj, ne vedo pa še, če bodo kos vsaj zaustaviti propadanje gradu, ki nima pri spomeniškem varstvu kakšne posebne teže. Treznim ocenjevalcem razmer je bilo takoj jasno, da bodo lahko grad oz. njegov jugovhodni stolp, ki se je že začel rušiti, letos samo nekoliko zavarovali, da se ne bo sam porušil.

VIŠJE OSKRBNINE

METLIKA — Od 1. decembra bodo v metliškem domu počitka za 20 odst. višje cene osnovne oskrbe. V domu podražitev utemeljujejo s tem, da so se od zadnje avgustovske podražitve cene najpomembnejših prehrabnih artiklov povišale vsak mesec ali celo vsak teden, predvsem pa so se cene storitev v domu v celem letu povišale za manj, kot so porasle cene najpomembnejših artiklov, ki jih v domu potrebujejo, samo v zadnjih treh mesecih. Izvršni svet je podražitev v domu sicer potrdil, hkrati pa zahteval tudi podatke o strukturi oskrbovancev, njihovem plačevanju ter program racionalizacije v domu počitka v prihodnjem letu.

Škoda, da ne zadošča račun

Ko dobri poslovni stiki postanejo breme — Kovinoplastov »beg« iz Hrvaške — Zanimiv star program?

JESENICE NA DOLENJSKEM — Če je bil tukajšnji Kovinoplast še do nedavnega poslovno močno povezan s Hrvaško, je danes od tega sodelovanja ostalo bore malo. Sprememba se nanaša tudi na denar. Hrvaški partnerji dolgujejo Kovinoplastu 717 tisoč tolarjev, za katere se ne ve, kako jih bodo obračunali. Kupci Kovinoplastovega blaga najbrž niso dovolj založeni z njo, če pa denar že imajo, ga spričo za mašenih poti v plačilnem prometu med Slovenijo in Hrvaško ne morejo preknjižiti na račun jeseniškega dobavitelja.

Plačevanje v blagu pa zdaj nekako ni več mogoče. Po drugi strani pa nastopajo težave v kooperacijskih poslih. Kovinoplastu so opravljali storitve partnerji na hrvaški strani in tudi jeseniško podjetje je kot kooperant delalo za hrvaške firme. Hrvatje so prenehali naročati v jeseniškem podjetju, ki je sicer streljal od meje, vendar je že v Sloveniji.

Kovinoplast proizvaja tudi manjše količine blaga in s tem je bil zanimiv za dosti naročnikov, ki so potrebovali samo nekaj izdelkov, vendar gotovih tako rekoč čez noč. V zadnjem času omenjena proizvodna prilagodljivost jeseniškemu podjetju ne pomeni nikakršne prednosti več. Naročniku s Hrvaške gotovih izdelkov iz Jesenic ne morejo izročiti v zelo kratkem času, ker morajo pošiljke blaga skozi dolgotrajno proceduro carinjenja na meji med Slovenijo in Hrvaško. To precejšnjo težavo zaradi meje bi omilili, če bi za prevoz blaga preko meje zadoščala še faktura, kot sta prepričana Branko Rožman, direktor Kovinoplasta, in Marjan Bizjak, vodja komercialno-tehnične službe v podjetju.

V tujini zelo uspešno podjetje z dolgoletno tradicijo je odprlo predstavništvo v Sloveniji.

Iščemo sodelavce na območju Novega mesta s široko okolico.

Pogoji: najmanj IV. stopnja izobrazbe, lasten prevoz.

Informativni dan bo v petek, 29. novembra, ob 18. uri v konferenčni sobi hotela Metropol v Novem mestu!

M. LUZAR

PODJETJE NA MEJI — Jeseniški Kovinoplast, v katerem vseh 85 zaposlenih prejema del osebnih dohodkov v gotovini in del v bonih, upa, da se mu je dosežanja poslovna politika, močno oprta na Hrvaško, omajala samo za kratek čas. Njegova temeljita preusmeritev je bržda vprašljiva zaradi majhnega lastnega premoženja, saj pride na posameznega delavca statistično samo za kakih 14 tisoč mark kapitala. Na sliki: v Kovinoplastovem proizvodnem prostoru. (Foto: M. Luzar)

JUGOTANIN

kemična industrija, p.o. sevnica

ODKUPUJE

LES PRAVEGA KOSTANJA

Les odkupujemo preko:
— območnih gozdnih gospodarstev
— območnih kmetijskih zadrug

Za vse informacije se obrnite na našo komercialno službo, telefon 0608-81349, oziroma na naslov: Jugotanim, Hermanova 1, 68290 Sevnica.

Plačilo je dobro in zagotovljeno!

obrtna zadruga brežice

oddaja v najem poslovni prostor v pritličju stolpnice v ulici Veljaka Vlahoviča 2, Brežice, v površini 28,80 m² za dobo desetih let pod pogojem predplačila najemnine za dobo 10 let. Prostori so namenjeni dejavnosti, ki s hrupom ali na drug način ne bo motila okolja. Poslovni prostor, ki si ga interese lahko ogledajo vsak dan od 8. do 14. ure, bo v najem oddan z zbiranjem pisnih ponudb, ki jih sprejema posebna komisija do vključno 12. 12. 1991 do 9. ure dopoldna, ko bo komisija odprla vse prejete ponudbe. Izključna cena mesečne najemnine znaša 500 DEM po borznem tečaju Ljubljanske devizne borze, plačana v SLT. Komisija za oddajo poslovnega prostora v najem bo obravnavala le tiste ponudbe, katerim bo predloženo potrdilo, da je ponudnik na ŽR Obrtne zadruge »GRIC« Brežice pri SDK Brežice 51620-601-11716 nakazal varščino v znesku 20.000,00 SLT. Varščina bo neuspešnemu ponudniku vrnjena takoj po odločitvi komisije o najboljšem ponudniku, slednjemu pa se bo upoštevala v predplačilo najemnine. Informacije o ostalih pogojih najema so na razpolago na sedežu zadruge tel. 0608/61-660.

KRKA

KRKA, tovarna zdravil, p.o. Novo mesto

K SODELOVANJU VABIMO

DIPLOMIRANE EKONOMISTE

Za področje: finančne operative, kontrolinga in analiz,

za: program izolacij, program kozmetike in sektor za ekonomiko in informatiko.

Kandidatom z ustreznimi izkušnjami ter sposobnostmi sprejemanja in izvajanja najodgovornejših nalog nudimo stimulative osebne dohodka, strokovno usposabljanje in možnosti vsestranskega osebnega razvoja.

Pričakujemo vaše ponudbe, ki jih pošljite na naslov: KRKA, TOVARNA ZDRAVIL, 68000 Novo mesto, Cesta herojev 45. Dodatne informacije dobite v kadrovske službi, telefon 22-711 ali 22-441.

SILVESTROVANJE DO IN NA 31. 12. 1991

NOVI DOM NA BAZI 20

nudi

manjšim in večjim skupinam

organizacijo in pripravo pred-

novoletnih praznovanj.

Obiščite nas ali pokličite (068) 65-674 vsak dan od 18. do 21. ure. Se priporočamo!

Ceneje do vodnika in monografije

NOVO MESTO — Dolenjski muzej ima še na zalogi knjigi Novo mesto skozi čas — kulturnozgodovinski vodnik in Vrtincu molčanja — monografijo o Vladimiru Lamutu. Če kateri od kulturno ozaveščenih Novomeščanov teh knjig še nima ali pa bi rad s primernim knjižnim darilom koga razveseliti za božične ali noveleto praznike, si ju lahko nabavi po znižani ceni v recepciji Dolenjskega muzeja. Muzej se je namreč odločil, da bo že od tega tedna prodajal obe knjigi s posebnim božično-novoletnim popustom, in sicer namerava odprodati 300 izvodov kulturnozgodovinskega vodnika po 300 SLT in 100 izvodov monografije po 500 SLT. Interesenti pa bodo v muzeju lahko kupili tudi nakit, izdelan po arheoloških predlogih, ki ga je nekaj še navoljo. V recepciji je moč vse omenjeno kupiti vsak dan, razen ob ponedeljkih, med 10. in 17. uro.

Skupščina občine Metlika razpisuje

JAVNI NATEČAJ

za zbiranje predlogov za praznik občine Metlika in za izdelavo razpoznavnega znaka občine Metlika.

- Predlog za praznik občine naj vsebuje dogodek, ki je z zgodovinskega, kulturnega, etnološkega ali znanstvenega vidika pomemben za celo občino oz. za vse občane.
- Predlog za izdelavo razpoznavnega znaka občine naj vsebuje:
 - obrazložitev ideje in tehnični opis znaka,
 - grafično rešitev znaka s podanimi razmerji v barvni in črno-beli tehniki.

Predlog za izdelavo razpoznavnega znaka občine mora upoštevati uporabnost znaka za memorandume, kuverte, listine, plakete in pečate.

Predloge naj kandidati vložijo pod šifro. V posebej zapečateni ovojnici, na kateri je označena šifra, morajo biti podatki o avtorju: ime, priimek in naslov. Ovojnico je treba dostaviti skupaj s predlogom.

Za izbrani predlog za razpoznavni znak občine bo podeljena ena nagrada v protivrednosti 500 DEM. Za izbran predlog, ki bo vseboval le idejno rešitev in tehnični opis (II.a), znaša nagrada protivrednost 250 DEM.

Z dodelitvijo nagrade si občina Metlika pridržuje pravico do razpolaganja, uporabe in morebitne spremembe nagrajene rešitve.

Predloge pošljite na naslov: Skupščina občine Metlika, Predsedstvo skupščine, Mestni trg 24, 68330 Metlika.

Udeleženci bodo o izbiri predloga obveščeni preko sredstev javnega obveščanja v roku 7 dni po odločitvi na skupščini.

SKUPŠČINA OBČINE METLIKA

OBVESTILO

Delovne ljudi in občane, organizacije, organe ter skupnosti naselja Mirna obveščamo, da sta po sklepu Izvršnega sveta skupščine občine Trebnje na seji dne 5. 11. 1991 (sklep je objavljen v Ur. listu RS št. 24/91 z dne 14. 11. 1991)

JAVNO RAZGRNJENA OSNUTKA URBANISTIČNE ZASNOVE IN PROSTORSKO-UREDITVENIH POGOJEV ZA NASELJE MIRNA

Javna obravnava bo v sredo, 4. decembra 1991, ob 18. uri v prostorih doma TVD Partizan na Mirni.

V času javne razgrnitve osnutkov (do 15. decembra 1991) lahko podate pisne pripombe, mnenja in predloge v Krajevni skupnosti Mirna ali na Zavodu za urbanistično načrtovanje, Goliev trg 5, Trebnje, kamor jih lahko tudi pošljete.

Udeležite se javne obravnave, kjer vam bodo na voljo podrobnejše obrazložitve in pojasnila.

Vljudno vabljeni!

IZVRŠNI SVET
SKUPŠČINE OBČINE TREBNJE

Trgovsko podjetje
za papir in celulozo Krško
Tovarniška 14 — 68270 Krško

1. delovno mesto: POMOČNIK VODJE FINANČNE SLUŽBE

Pogoji:
Diplomirani ekonomist, 5 let delovnih izkušenj pri delih v finančnih ali računovodstvu, zaželjeno znanje nemškega jezika
Poskusna doba: 6 mesecev

2. delovno mesto: SAMOSTOJNI KNJIGOVODJA

Pogoji:
— Višja ali srednja strokovna izobrazba ekonomske smeri
— 3—5 let delovnih izkušenj pri delih v knjigovodstvu.
Poskusna doba: 3 mesece

3. delovno mesto: POSLOVNI SEKRETAR

Pogoji:
— Obvezno aktivno znanje nemškega jezika
— Višja ali srednja šola
— 3 leta delovnih izkušenj pri podobnih delih
Poskusna doba: 3 mesece

Pismene vloge z dokazili o izobrazbi pošljite v 15 dneh po objavi na naslov: SAVA PAPIR, D.O.O., TOVARNIŠKA 14, 68270 KRŠKO

RAZMIŠLJATE O MOŽNOSTIH LASTNEGA IZOBRAŽEVANJA!

Pri DELAVSKI UNIVERZI KRŠKO se še lahko vpišete v programe:

ZA PRIDOBITEV IZOBRAZBE:

- Irgovinski poslovodja
- komercialni tehnik
- ekonomski tehnik (možne prekvalifikacije iz drugih programov)
- 6., 7. in 8. razred osnovne šole za odrasle

V TEČAJE:

- za voznike viličarja
- šivanja in krojenja
- strojnega pletenja
- računalništva
- strojepisja

V AVTO ŠOLO za kvalitetno in hitro pridobitev vozniškega dovoljenja B-kat. pod strokovnim vodstvom izkušenih inštruktorjev in na sodobnih vozilih R-5 Campus!
Pričakujemo vas v DU Krško, CKŽ 15, tel. 0608/31-152
— vsak dan od 7. do 15. ure.

Krka, tovarna zdravil,
p.o. Novo mesto
Komisija za cenitev in
odprodajo

razpisuje
javno licitacijo,
na kateri želi odprodati:

- tehniko Lario
- aparate za kuhanje kave
- registrske blagajne (Unis)
- ležišča z jogijem
- termoakumulacijske peči
- pomivalna korita
- črno-beli televizor (Gorenje)

Licitacija bo v torek, 3. 12. 1991, ob 14.30 v Zdravilišču Šmarješke Toplice.

Svet zavoda Doma upoko-
jencev in oskrbovancev
Impoljca — Sevnica

preklicuje

objavo za imenovanje direktorja zavoda, objavljenega v Dolenjskem listu dne 7. 11. 1991, ker so bila v postopku razpisa kršena določila STATUTA.

Interesentom, ki so se prijavi-
li na razpis, bo zavod na njihovo
zahtevo poravnal stroške, ki so
jih imeli v zvezi z razpisom.

Novi razpis bo objavljen v Do-
lenjskem listu 5. 12. 1991.

MERCATOR-PRESKRBA, d.o.o.
KRŠKO

razpisuje
prosta delovna mesta

1. direktorja podjetja za štiriletni mandat

2. vodja računovodskega sektorja za štiriletni mandat

Poleg z zakonom določenih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še naslednje pogoje:

pod 1:

- visoka oz. višješolska izobrazba ekonomske, pravne ali upravne smeri,
- tri oziroma pet let delovnih izkušenj v gospodarstvu na delih in nalogah, ki zahtevajo sposobnost vodenja, organiziranja in koordiniranja poslovnih funkcij v podjetju,
- predložitev strategije razvoja podjetja.

pod 2:

- V. stopnja strokovne izobrazbe ekonomske smeri oziroma VI. stopnja strokovne izobrazbe ekonomske smeri (finance ali računovodstvo),
- pet oziroma tri leta delovnih izkušenj na enakih ali sorodnih delih v gospodarstvu.

Prijave z opisom dosedanjega dela in dokazila o izpolnjevanju pogojev pošljite v 8 dneh po objavi na naslov: MERCATOR-PRESKRBA, d.o.o., CKŽ 47, 68270 Krško, z oznako »za razpis«.
Kandidate bomo o izbiri obvestili v 8 dneh po opravljeni izbiri.

AVTO
GALANTERIJA

Gotna vas, tel.: (068)25-585, 22-643
fax: (068)25-585

nagrajuje bralce Dolenjskega lista

Spet je teden naokoli, naša nagradna igra pa teče dalje. Za nagrade naših zvestih naročnikov skrbi tokrat zasebno podjetje AVTO GALANTERIJA, Ob potoku 10, iz Novega mesta, ki izdeluje izpušne cevi za vse vrste osebnih avtomobilov po najnovejši tehnologiji robljenja, z garancijo evropske kakovosti in seveda s takojšnjo dobavo.

Če vaše izpušne cevi še ni potrebno zamenjati, bodo v AVTO GALANTERIJ potrpelivo čakali nagrajene bralce eno leto. To pa je tudi dovolj časa, da boste v našem uredništvu dvignili potrdilo, da se je sreča pri žrebu nasmehnila prav vam.

Nagrajencem Ljubi Ocvirk, Drožanjska 1, Sevnica; Jožetu Selaku, Vrh pri Pahi 16, Otočec, in Francu Oberstarju, Zapuže 5, Ribnica, iskreno čestitamo in vas pričakujemo v našem uredništvu na Glavnem trgu 24.

Spoštovani,

sledili smo vašim željam in potrebam. Odslej boste lahko kupovali vse zeleno tehnično blago v novi tehnični trgovini v Dolnjih Kamencah pri Novem mestu.

Vabimo vas na otvoritev, ki bo v
petek, 6. decembra, ob 12. uri

v Dolnjih Kamencah 46 c.

Na otvoritvi vam bomo predstavili naš širok prodajni program, vse od črne in barvne metalurgije, okovja, orodja in vijakov do brusnega materiala, ležajev in verig.

Da bi bila ponudba blaga v naši novi trgovini čimbolj pestra, smo se povezali z največjo tehnično trgovino v Sloveniji, z Jeklotehno iz Maribora.

Vabimo vse obrtnike na poseben razgovor o možnostih dobavljanja po veleprodajnih cenah, v dogovorjenih rokih in z dostavo blaga.

Že danes se zavedamo, da smo predvsem zaradi kupcev. S kvalitetno postrežbo in širokim izborom blaga vas bomo skušali prepričati ob vašem vsakokratnem obisku v naši trgovini.

Želimo vam stisniti roko v pozdrav in nazdraviti našemu bodočemu poslovnemu sodelovanju.

V pričakovanju vašega obiska na otvoritvi lepo pozdravljeni.

JEKLO
TEHNA

ŠPOLJAR
Dolnje Kamence d.o.o.

trgovsko
podjetje
na veliko
in malo

IST interior d.o.o.

LJUBLJANA
Linhartova 8

vabi k sodelovanju kandidate z izkušnjami in ustrezno izobrazbo

za delo v trgovini s pohištvo in notranjo opremo v Novem mestu.

Razpisujemo dela in naloge:

- poslovodja salona
- prodajalec

Delo je za nedoločen čas, s 3-mesečnim poskusnim delom. Pisne prijave dostavite v roku 8 dni na naslov: IST interior d.o.o. Ljubljana, Linhartova 8

zavarovalnica triglav d.d.

POSLOVNA ENOTA NOVO MESTO

ZAGREBŠKA 2
68000 NOVO MESTO

Vabi k sodelovanju za naslednja prosta dela in naloge:

— ZAVAROVALNEGA ZASTOPNIKA
ZA ZASTOP NOVO MESTO

Pogoji:

- Končana višja ali srednja šola katerekoli smeri, dve leti delovnih izkušenj

Sprejeti kandidati bodo morali opraviti 4-mesečno poskusno delo.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v osmih dneh po objavi na naslov:

ZAVAROVALNICA TRIGLAV
d.d. NOVO MESTO
ZAGREBŠKA 2
68000 NOVO MESTO

Kandidate bomo o izbiri obvestili v 15 dneh po končanem roku za sprejem pisnih vlog.

Svet Vzgojno-varstvenega zavoda Kočevje Cesta na stadion 3

razpisuje prosta dela in naloge

POMOČNIKA RAVNATELJA

RAZPISNI POGOJI:

Za pomočnika ravnatelja Vzgojno-varstvenega zavoda je lahko imenovan kandidat, ki poleg splošnih pogojev, določenih z zakonom, izpolnjuje:

- pogoje za opravljanje del vzgojitelja ali strokovnega delavca po določilih 38. in 39. člena Zakona o vzgoji in varstvu predšolskih otrok ali za opravljanje del učitelja po določbah Zakona o osnovni šoli,
 - ima 5 let delovnih izkušenj, od tega najmanj dve leti pri vzgoji in varstvu predšolskih otrok,
 - ima organizacijske in strokovne sposobnosti, kar dokazuje s svojim dosedanjim delom.
- Izbranega kandidata bomo imenovali za 4 leta.

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 8 dneh od dneva objave na naslov: Svet VVZ Kočevje, Cesta na stadion 3, 61330 Kočevje (z oznako: Prijava na razpis).
Kandidate bomo o izidu obvestili v 8 dneh po izbiri.

tedenski koledar

Četrtek, 28. novembra — Jakob Petek, 29. novembra — Nino Sobota, 30. novembra — Andrej Nedelja, 1. decembra — Natalija Ponedeljek, 2. decembra — Blanka Torek, 3. decembra — Franc Sreda, 4. decembra — Barbara

LUNINE MENE
28. novembra ob 16.21 — zadnji krajec

kino

BREŽICE: 29. in 30. 11. (ob 20. uri) ameriška komedija Sofer gospodične Daisy.
ČRNOMELJ: 28. 11. (ob 19. uri) in

kmetijski stroji

KMETOVALCI! Akumulatorje VESNA MARIBOR vam nudi prodajalna AGROIZBIRA KRANJ, (064)324-802, po ugodni ceni. Primer: 12 V 97 Ah stane 3.500,00 SLT, 12 V 135 Ah stane 4.630 SLT. 6363
TRAKTOR IMT (35 KM) prodam. Golob, Vel. Slatnik 15, Novo mesto. 6752
TRAKTOR URSUS 335, 900 ur, prodam. Smolčić, Stranje 5 pri Dobriču, (068)40-739. 6760
TRAKTOR IMT 539, star eno leto in pol, prodam tudi na obroke. (068)45-101. 6761
FREZO HONDA F 400 in električni mešalec za beton, oboje malo rabljeno, ugodno prodam. 23-185. 6775
TRAKTOR STEIER s pant žago in traktor Deutz 40, starejši, prodam ali menjam za osební avto. 27-841. 6780
ZETOR 4911 prodam ali menjam. Alojz Zupančič, Hmeljičič 3, Mirna Peč. 6781
TRAKTOR Ferguson 549, letnik 1988, prodam ali menjam za 533 ali 539. (068)75-740. 6822
DVE TRAKTORSKI PRIKOLICI, obrabljani, prodam. (068)43-264. 6843

kupim

KOBILO kupim. Informacije na (068)33-019. 6749
V KOSTANJEVICI kupim stare pokrajinske slike, lahko salonko pohištvo, perzijske preproge. (061)223-957. 6772

motorna vozila

FIAT 850, letnik 1982, poceni prodam. (068)21-202. 6683
R 4 GTL, letnik 1985, prodam. Stara Bučka 2, Škocjan. 6685
GOLF BENCINAR, 87/4, zelo ohranjen, prodam. Cena 10800 DEM. (068)27-501. 6693
JUGO KORAL 60, letnik 1990, 20000 km, garažiran, z dodatno opremo, prodam za 6000 DEM. 28-490. 6695
ALFA 33 1.3, letnik 1991, rdeča, ugodno prodam ali menjam za cenejši avto. (061)264-676. 6697
Z 101 SKALA 55, maj 1989, prodam. 28-209. 6698
R 5 CAMPUS, nov, rdeč, 5 vrat, registriran do 11/92, prodam za 13700 DEM. Željko Bahorič, Naselje Borisa Kidriča 5, Metlika. 6700
126 P, letnik 1986, prodam. Franc Počar, Dol. Kamence 36, Novo mesto.

MALI OGLASI
v ponedeljek
tudi
od 20. do 22. ure

23-343

DOLENJSKI LIST

USTANOVITELJ IN IZDAJATELJ: Dolenjski list Novo mesto, p.o. UREDNIŠTVO: Drago Rustja (glavni urednik in direktor), Marjan Legan (odgovorni urednik), Andrej Bartelj, Mirjam Bezek-Jakše, Bojan Budja, Breda Dušič-Gornik, Anton Jakše, Zdenka Lindič-Dragaš, Martin Luzar, Milan Markelj, Pavel Perc in Ivan Zoran.
IZHAJA ob četrtkih. Posamezna številka 30 SLT, naročnina za 4. trimesečje 390 SLT; za družbene skupnosti, stranke, delovne organizacije, društva ipd. 780 SLT; za tujino 40 ameriških dolarjev ali 70 DEM (ali druga tuja valuta v tej vrednosti) na leto.
OGLASI: 1 cm v enem stolpcu za ekonomske oglase 450 SLT, na prvi ali zadnji strani 900 SLT; za razpise, licitacije ipd. 500 SLT. Mali oglasi do deset besed 400 SLT, vsaka nadaljnja beseda 40 SLT.
ŽIRO RAČUN pri SDK Novo mesto št.: 52100-603-30624. Devizni račun št.: 52100-620-970-25731-128-4405/9 (LB — Dolenjska banka d.d. Novo mesto).
NASLOV: Dolenjski list, 68001 Novo mesto, Glavni trg 24, p.p. 130. Telefon: uredništvo (068) 23-606, 24-200, naročniška služba, ekonomska prodajalnica in fotolaboratorij 23-610, mali oglasi in zahvale 24-006; računovodstvo 22-365, telefaks: 24-898. Nenaročeni rokopolis in fotografije v vračamo. Na podlagi ustreznega republiškega odloka (Uradni list Republike Slovenije, št. 7/91) se za Dolenjski list ne plačuje davek od prometa proizvodov. Časopisni stavek, prelom in filmi: Grafika Novo mesto, p.o. Tisk: Ljudska pravica, Ljubljana.

1. 12. (ob 20. uri) ameriška komedija Mož za ženitev. 29. 11. (ob 19. uri) dobrodelna prireditev. 1. 12. (ob 18. uri) ameriška komedija »Odštekan« psihiater.
KRMELJ: 30. 11. ameriška komedija Denarja do strehe.
NOVO MESTO — DOM KULTURE: 28. 11. (ob 18. in 20. uri) ameriški film Barton Fink. 29. (ob 16. in 18. uri), 30. 11. in 1. 12. (ob 16. uri) ameriška pustolovska drama Tam, kjer reka potemni. 29. (ob 20. uri), 30. 11. ter 1. in 2. 12. (ob 18. in 20. uri) ameriška komedija Ljubim te do smrti. 3. in 4. 12. (ob 18. in 20. uri) ameriška erotična drama Zandalee.
SEVNICA: 29. 11. in 1. 12. ameriška komedija Denarja do strehe.

Z 101 GTL 55, letnik 1986, 75000 km, registrirano do 6/92, prodam. (0608)81-035. 6701

Z 101, letnik 1983, in kombi IMV furgon, letnik 1979, motor Mercedes 2200, generalno obnovljen, prodam. (0608) 32-558, po 20. uri. 6704
GOLF CL, nov, kovinski rdeč, in golf, letnik 1989, prodam. 51-059, zvečer. 6708
FIAT 126 P, letnik 1984, in R 4 GTL, letnik 1986, prodam. 65-044. 6711
Z 128, modre barve, letnik 1987, prodam. 47-298, popoldne. 6713
DAIHATSU TS CHARADE, star 6 mesecev, 4000 km, prodam. (061) 265-028. 6721
Z 128, rdečo, letnik 1989, registrirano do 10/92, zelo ohranjeno, prodam. 85-027. 6722
GOLF JGLD, letnik 1984, reg. do 10/92, prodam ali menjam za JXD, letnik 1987, z doplačilom. 25-038.
LADO NIVO, 1987/88, ugodno prodam ali menjam. 84-600. 6723
R 4 GTL, popolnoma nov, prodam za 8000 DEM, letnik ali menjam za R 4, starejši letnik. (068)78-470. 6725
DAIHATSU CHARADE, turbo diesel, star eno leto, kovinsko črne barve, prodam ali menjam. Zorc, Slavka Gruma 60, 27-554. 6726
VISO OLCIT 18 R, novo, registrirano, prodam. 25-986, zvečer. 6727
OPEL VECTRO 1.6 IGL KAT, kovinske barve, temna stekla, radio, prodam za 28000 DEM. 22-349. 6728
OPEL KADETT 1300, letnik 1987, rahlo karamboliran, ugodno prodam. (068)73-151. 6733
MAZDO 323 F 1.6, julij 1990, kovinsko sive barve, 15.000 km, z dodatno opremo, prodam. (068)20-274. 6735
Z 101, dobro ohranjeno, registrirano do 20.10.92, letnik 1989, 17.000 km, dodatno opremljeno, garažirano, prodam. (068)22-670, popoldne. 6736
GOLF TURBO DIESEL, 5 vrat, kovinske barve, letnik 1986, prodam. 73-766. 6737
R 5 CAMPUS, julij 1991, ugodno prodam. Sr. Globodol 12, Mirna Peč. 6739
R 4 GTL, letnik 1988, registriran do 21.9.92, ugodno prodam. (068)73-104. 6740
R 4 GTL, november 1984, prodam. 26-160. 6742
126 P, letnik 1987, registriran do 14.10.92, prodam. Darinka Steingel, Sardinija vas 16, Dvor. 6744
OPEL KADETT, letnik 1973, registriran do 3/92, prodam. 20-557. 6746
R 4 GTL, september 1991, prodam. 26-421. 6748
Z 750, letnik 1985, in GOLF DIESEL, letnik 1988, prodam. 26-196. 6750
R 9 DIESEL, letnik 1985, prodam ali menjam za cenejši avto. 28-452. 6751

»HROŠČA«, letnik 1975/76, registrirana do oktobra 1992, dobro ohranjena, ugodno prodam. (068)65-187. 6753
126 P, star dve leti, prodam. 25-324. 6754
OLCIT, nov, metalik, prodam za 6700 DEM ali menjam. (068)59-082. 6756
R 4, nov, nevožen, za 8000 DEM, in jugo Korral 55, letnik 1989, 20000 km, prodam. 24-524 ali 22-304, po 18. uri. 6759
Prodaj R 4 GTL, letnik 89, Informacije 068/23-585

JUGO 60, letnik 1989, registriran do 25. oktobra 1992, prodam. 23-204. 6762
R 5 CAMPUS, rdeč, 5 vrat, prva registracija februarja 1990, prevoženih 19000 km, prodam. (068)51-308. 6763
ZASTAVO 101, letnik 1988, in jugo 45, dostavni, nov, prodam. 24-712. 6764
ZASTAVO 101, letnik 1987, ali zastavo 750, letnik 1984, prodam. 27-263. 6765
ZASTAVO 128, letnik 1989, in 3 m3 hrastovih plohov prodam. 24-927. 6766
FIAT UNO 60 S, 6/87, 36000 km, prodam ali menjam za cenejši avto R 4 ali jugo. 48-542. 6767
GOLF BENCINAR, nov, prodam ali menjam za cenejši vozilo. (0608)77-441. 6768
VISO OLCIT, letnik 1991, registriran, prodam. Sabina Strgar, Sela pri Dobovi 40 a. 6769
LADO SAMARO 1300, letnik 1988, in moško kolo Maraton de luxe, na 10 prestav, prodam. 23-185, po 17. uri. 6774
OPEL KADETT 1.35, letnik 1986, prodam ali menjam za cenejši avto. 85-173. 6776
OPEL KADETT 1.4 LS, 3 vrata, kovinske barve, letnik 1991, prodam. 27-129. 6778
Z 101, karambolirano, letnik 1987, prodam. 26-147, po 15. uri. 6782
JUGO 45 A, letnik 1987, prodam. Penco, Dol. Mokropolje 9, 42-866. 6784
ZASTAVO 101, letnik 1978, lepo ohranjeno, prodam. Ogljed v četrtek in petek. (068)73-346. 6785
R 5, 3 vrata, rdeč, atar 8 mesecev, prodam ali menjam za cenejši avto. (068)58-509. 6791
GOLF DIESEL, letnik 1987/10, garažiran, bele barve, 60000 km, prodam. (0608)67-623. 6796
R 4 GTL, letnik 1990, prodam ali menjam za manjši avto. 21-575. 6798
JETTO X, letnik 1987, prodam ali menjam za cenejši avto. 56-367. 6800
LADO RIVO 1300, 5 prestav, staro 3 mesece, prodam. Cena 8000 DEM. (061)453-894. 6802
OPEL KADETT 1.3 S, letnik 1981, prodam za 4800 DEM. Stane Rožman, Pavlova vas 6 c, Pišecce. 6805
SAMARO 1300, letnik 1988, in jamahto XT 600, letnik 1986, ugodno prodam. 87-136. 6806
ALFO ROMEO 33 prodam ali menjam. 27-015, dopoldan, ali ogled popoldan pri Starič, Gradiška 34, Straža. 6809
GOLF JX, nov, neregistriran, 5 vrat, 5 prestav, rdeč, prodam ali menjam za cenejši avto. 22-548. 6811
KADETT KARAVAN, letnik 1979, in novo peč Emo central 25 prodam. (0608)70-137. 6812
HYUNDAI LS, 5 vrat, letnik 1991, prodam ali menjam z doplačilom za cenejši avto. V centru Novega mesta oddam v najem leseno garažo. 26-772. 6814
126 P, letnik 1987, 15.000 km, prodam. 20-247, popoldne. 6817
Z 750, letnik 1978, zelo ugodno prodam. 27-802. 6820
JETTO JX, rdečo, letnik 1987, v dobrem stanju, prodam. (068)44-168. 6821
KOMBI 850 K prodam. (068)43-736. 6824
GOLF DIESEL, letnik 83/84, prodam za 5.700 DEM ali menjam za novejši tip. (068)85-838. 6827
Z 101 SKALA, letnik 1988, prodam ali menjam za cenejši avto. 26-434. 6828
ŠKODO FAVORIT 135 L, lesnikove barve, staro 6 mesecev, še v garanciji, prodam. (068)45-162. 6829
R 4 TLJ, letnik 1983, prodam. Anton Zorc, Zloganje 16, 68275 Škocjan. 6830
126 PGL, letnik 1989, prodam. 22-629. 6831
GOLF DIESEL, letnik 1988, in citroen GS, letnik 1978, oba avtomobila sta registrirana do konca leta 1992, prodam. 23-976. 6832
GOLF JXD, letnik 1986, registriran do 11/92, prodam. 85-450. 6834
JUGO 45, bel, star 8 mesecev, prodam. 21-727 int. 226. 6835
JUGO 45, letnik 1990, registriran za celo leto, prodam. 24-720, od 8. do 17. ure, ali 73-639, zvečer. 6836
126 P, letnik 1978, Z 750, letnik 1979, ugodno prodam. 42-575. 6838
126 P, letnik 1987, registriran do 9/92, prodam. 84-538. 6839
JUGO 45, registriran do 8/92, prodam za 1.500 DEM. (0608)60-217, Gor. Prekopa 26, Kostanjevica. 6840
JUGO 55 KORAL, 10/89, brezhiben, odlično ohranjen, z veliko dodatne opreme, prodam. (0608)79-748. 6841
Z 750 LC, motor 1980, karoserija 1984, dobro ohranjeno, prodam. 65-391. 6849
R 4 GTL, letnik 1989, registriran do 10/92, prodam. (068)23-311, interna 773, med 7. in 8. uro zjutraj. 6850

ZAZIDLJIVO PARCELO (750 m²), na Dolenjskem v Marinci vasi, brez dokumentacije, prodam. Asfalt, elektrika, vodovod ob parceli. (061)218-784. 6688
PRODAJ zidanico na mirnem kraju na Trški gori. 068/23-585 po 20. uri
VINOGRAD (950 m²) z vinko šrambo, elektrika v šrambi, z možnostjo nadgradnje vikenda, v okolici Novega mesta prodam. (064)82-269. 6689
NJIVO (3352 m²) v Smolenji vasi in gozd (4680 m²) na Cikavi prodam. (061)576-302. 6690
VINOGRAD z njivo na Dobravi prodam. Kupim starejšo hišo ali zazidljivo parcelo. Možna zamenjava. 25-001. 6691
V KAMNJU pri Šentrupertu prodam kmetijsko zemljišče (8600 m²). (064) 83-285. 6692
ZIDANICO v vinogradu na Trški gori prodam. (061)107-437. 6702
ZAZIDLJIVO PARCELO, z vso dokumentacijo, na lepem gričku, 5 km iz Novega mesta, prodam. (068)85-668. 6705
KOMUNALNO urejeno parcelo na Otočcu prodam. (068)47-156. 6706
V ZABUKOVJU pri Mirni Peči prodam več parcel (njiva, gozd, vinograd, travnik). Nekaj parcel je primernih za vikend. (068)45-242, zvečer. 6710
DVOSTANOVANJSKO HIŠO, možna obrt, in njivo (52 a) na Otočcu prodam. (068)28-547. 6712
HIŠO — VILO v Vinici, ob glavni cesti, prodam. Cena 53000 DEM ali po dogovoru. (061)812-389. 6715
ENODRUŽINSKO stanovanjsko hišo z gospodarskim poslopjem, v dobrem stanju, takoj vseljivo, v bližini Kočevja, prodam. (061)851-561. 6717
ZELO UGODNO prodam 1,67 ha njive na Gomili pri Dragi. 23-245. 6719
VINOGRAD, gozd, klet, skupaj 70 arov, na Tolstem vrhu (Bičevje), prodam na licitaciji 30. novembra ob 10. uri. (061)52-095. 6720
NJIVO (65 arov) in travnik v Gotni vasi oddam v najem. 21-632. 6724
PARCELO, veliko 2603 m², leseno hišico in vinograd prodam najboljšemu ponudniku. Jerman, Naklo 1, Črnomelj. 6731
1 HA GOZDA v Gabrijelah pri Krmelju prodam. 49-642. 6770
TRAVNIK (34 a) na Vrhu pri Raki prodam za 2300 DEM. 42-874. 6771
VINOGRAD z zidanico na Ljubnu prodam. 27-129. 6779
STAREJŠO HIŠO na Uršnih selih ugodno prodam. Jože Klobučar, Ulica talcev 8, Straža. 6790
NJIVO (3748 m²) v Dobriču — Preška prodam. (061)346-643, od 8. do 14. ure, razen nedelje. 6807
MEŠANI GOZD (60 a) v bližini Otočca prodam. Možen je takojšnji delni posek. Cena 10000 DEM. (068)44-647. 6808
MEŠANI GOZD v Podturnu (1,90 ha) prodam. (061)852-215. 6815
PARCELO 14 a z brunarico in sadovnjakom na Kamencah prodam. Drago Vasič, Pod vinogradi 6, Straža. 6823
NOVO HIŠO v Črnomlju prodam. 27-297. 6845

prodam

ROVOKOPAČ BN-79 SKIP, letnik 1984, malo rabljen, prodam. (068)52-666. 6681
KRAVO prodam. Avbar, Goriška vas 6, Mirna Peč. 6684
ŠTEDILNIK KALOREKS PLUS, s pečico, nov, in zamrzovalno skrinjo (210 l) prodam. (068)28-287. 6694
KLAVIRSKO HARMONIKO prodam. 23-170. 6696
NOV BARVNI TV NORDMENDE, ekran 42, prodam. 21-972. 6703
ZAMRZOVALNO SKRINJO (100 l), staro eno leto, ugodno prodam. 26-714. 6709
TERMOAKUMULACIJSKO PEČ (2,25 KW) prodam. 21-051. 6714
GLASBENI STOLP NESCO MC 50 in štedilnik (4 in 2), rabljen, prodam. 85-326. 6716
KIPER PRIKOLICO (4,5 t) prodam. 56-583. 6718
ZAMRZOVALNO SKRINJO (210 l), novo, prodam za 10 % ceneje. 40-351. 6729
KRAVO in prašiča za zakol prodam. Papež, Jablan 17, Mirna Peč. 6734

posest

VSELJIVO HIŠO prodam. (068)73-663. 6682
VINOGRAD z opremljeno zidanico (sodi, preša, mlinček, brente) ter sadovnjak in gozd, skupaj 30 arov, v Straži pri Novem mestu prodam za 9000 DEM. (061)342-512. 6687

NOVOTEHNA
AVTOMOBIL

TAKOJŠNA DOBAVA VOZIL
YUGO 45, YUGO 55, ŠKODA, VW-GOLF
tel. (068)25-088

PRAŠIČA (150 kg) in smrekove plove (5 cm) prodam. 27-807. 6747
KRAVO SIMENTALKO, brejro, prodam. 76-528. 6755
OLJNI GORILEC CTC in barvni televizor Grundig ugodno prodam. (068)22-844. 6757
UGODNO prodam dvometrsko delikatesno vitrino in elektronsko blagajno, lehtnično in še ostali trgovski inventar. 85-142. 6758
PUJSKE, stare 9 tednov, prodam. 78-323. 6773
SPALNICO in pralni stroj poceni prodam. 23-273. 6783
ZARADI SELITVE ugodno prodam garderobno omaro in pograd. 23-979. 6786
BREŽIČNE TELEFONE vseh dometov prodam. 25-259 ali 21-079. 6788
BUKOVA DRVA prodam. 28-706, po 16. uri. 6794
PRAŠIČE, srednje težke, prodam. (068)76-474. 6795
SKRINJO (210 l), plinsko peč in ITT barvni televizor prodam. 25-707. 6797
BARVNI TELEVIZOR Fisher, ekran 66, prodam. 84-554. 6799
ŠTEDILNIK (2 in 2) in kueperbusch prodam. 28-370. 6803
KOŽE poceni prodam. Stane Rožman, Pavlova vas 6 c, Pišecce. 6804
VOZIČEK za dvojčke in enojnega ter nov šivalni stroj Brother prodam. 27-434. 6813
VOZ, zapravljiček, prodam. (0608)32-187. 6816
RACUNALNIK Commodore 64 s priključki prodam. 26-301. 6826
30 m² lamel hrastovega parketa ugodno prodam. 27-586. 6833
PRALNI STROJ GORENJE ugodno prodam. 21-813, po 16. uri. 6837
HLADILNO OMARO 210 l in trajno žarečo peč prodam. 20-486. 6847

službo dobi

IMEJTE SVOJ BIZNIS! Detaljna navodila za dober zaslužek na domu. Naročila pošljite na naslov: Agencija Pina, p.p. 13, 62107 Maribor. 6632
IŠČEMO POTNIKE za prodajo tekstila na terenu. Lasten prevoz, dober zaslužek. 23-640. 6741
DVE DEKLETI za střežbo v bistroju zaposlim. Prednost imajo dekleta z delovnimi izkušnjami. 22-516, od 8. do 16. ure. 6777
IŠČEMO PRIDNE in vztrajne ljudi za zastopstvo na podeželju. Zaslužek cca 650 SLT na uro. (0608)79-474. 6793
VABIMO K SODELOVANJU sposobnega poslovođa za vodenje prehrabene trgovine na drobno in debelo in trgovko. Pisne ponudbe oddajte na naslov: Dol. Kamence 90, Novo mesto, 20-406. 6818
POTREBUJEMO AKVIZITERJE za prodajo zanimivih artiklov. (068) 28-651, po 19. uri. 6842
GOSTILNA ZLATA GOS nudi redno zaposlitev prijaznemu dekletu. (0608)60-199. 6846
DELOVNE IZKUŠNJE niso potrebne. Pošljite kratak življenjepis in kuvert z vašim naslovom in znamko, nato boste dobili potrebna navodila. Jolanda Saje, Ul. Majde Šilc 21, Novo mesto. 6848

obvestila

DIMNIKARSTVO Marjan Mihelič, Dol. Težka Voda 31, opravljamo meritve dimnih emisij (izgorevanje) in popravilo ter servisiranje gorilcev. (068)43-736. 6825

stanovanja

OPREMLJENO IN OGREVANO sobo oddam dvema študentkama ali zaposlenima v Krki. 25-951. 6699
SOBO, s souporabo kopalnice, v Novem mestu ter klet, primerno za trgovino, oddam v najem. 24-397. 6707
PROTI NAGRADI odstopim v takojšen odkup dvosobno stanovanje s stanovanjsko pravico. Šifra: »NAD MLINI« 6730
ODKUPIM pravice za družbeno stanovanje v Novem mestu. Šifra: »PROTI NAGRADI« 6738
STANOVANJSKO PRAVICO odkupim. 25-259. 6787

razno

UČIM KLAVIR, tudi teorijo. Pogoje je starost 8 let. Prijave na (068)23-014, dopoldan, Rozman. 6732
DOBRO UTEČEN gostinski lokal v centru Novega mesta oddam. 20-274. 6743
NARODNOZABAVNI DUO se priporoča za igranje na silvestrovanjih, zabavah. 85-814, 43-555. 6789

ZAHVALA

ANGELA PRIJANOVIČ
iz Tribuč

Ob boleči izgubi naše mame se najlepše zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem ter kolektivom Belt in M-K metijski zadrugi Črnomelj. Najlepša hvala vsem tistim, ki ste izrekli sožalje, darovali cvetje in ostalo, se v tako velikem številu poslovlili od pokojne. Posebna zahvala družini Pavelka in Bučan ter kirurškemu oddelku Bolnice Petra Držaja iz Ljubljane. Prav tako se zahvaljujemo pevcom za zapete pesmi, Mariji Prijanovič za poslovlilne besede ter gospodu župniku za opravljen obred.

Žalujoci: vsi njeni

NOVOTEHNA
AVTOMOBIL

TAKOJŠNA DOBAVA VOZIL
YUGO 45, YUGO 55, ŠKODA, VW-GOLF
tel. (068)25-088

NAJAMEM delavnico (40 m²) za tih obrt v okolici Novega mesta. 85-648, po 15. uri. 6792
PROSTOR za skladišče v bližini Novega mesta oddam v najem. 25-433, po 15. uri. 6801
INSTRUIRAM matematiko in fiziko za osnovne in srednje šole. (068)22-481. 6810
V NAJEM VZAMEM prostor za trgovino, možnost adaptacije. Površina najmanj 80 m², lokacija v ali blizu večjih krajev na Dolenjskem. Možno parkiranje in možnost telefonskega priključka. Šifra: »TRGOVINA« 6819
MLAJŠA UPOKOJENCA sva pripravljena pomagati bolni ali starejši osebi ter vzdrževati vašo posest, pod pogojem, da sva dediča po vaši smrti. Ostalo po dogovoru. (0601)71-619. 6844

službo dobi

IMEJTE SVOJ BIZNIS! Detaljna navodila za dober zaslužek na domu. Naročila pošljite na naslov: Agencija Pina, p.p. 13, 62107 Maribor. 6632
IŠČEMO POTNIKE za prodajo tekstila na terenu. Lasten prevoz, dober zaslužek. 23-640. 6741
DVE DEKLETI za střežbo v bistroju zaposlim. Prednost imajo dekleta z delovnimi izkušnjami. 22-516, od 8. do 16. ure. 6777
IŠČEMO PRIDNE in vztrajne ljudi za zastopstvo na podeželju. Zaslužek cca 650 SLT na uro. (0608)79-474. 6793
VABIMO K SODELOVANJU sposobnega poslovođa za voden

**AVTOMEHANIKA
JOŽE SUŠTERŠIČ,**
Smolenja vas 11 b, Novo mesto,
tel. (068) 22-160
Prednost imajo vsa RENAULTOVA VOZILA.
Se priporočam!

**POSAVSKI MUZEJ
BREŽICE**
Muzejski svet
razpisuje
prosta dela in naloge
**RAVNATELJA
POSAVSKEGA MUZEJA
BREŽICE**
Kandidat mora izpolnjevati splošne in naslednje pogoje:

- da ima visoko izobrazbo ustrezne smeri s področja dejavnosti muzeja in najmanj pet let delovnih izkušenj v muzejski ali sorodni stroki;
 - da ima organizacijske in vodstvene sposobnosti.
- Izbrani kandidat bo imenovan za 4 leta.
Kandidati naj v 15 dneh po objavi razpisa pošljejo prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev na naslov: POSAVSKI MUZEJ BREŽICE, Muzejski svet, Cesta prvih borcev št. 1, 68250 BREŽICE.
Prijavljeni kandidati bodo o izbiri obveščeni v 30 dneh po poteku razpisa.

Zaposlimo
1. gradbene delavce (delovodje, tesarje, zidarje, železokrivce, betonerce, žerjaviste)
2. tesarje za ostrešja in adaptacije podstrešij.

Prednost imajo delovodje-grupovodje s svojo skupino delavcev ter z izkušnjami na delu v ZRN.
Ponudbe pošljite na naslov: TWT, d.o.o., Neubergerjeva 23, Ljubljana

TILIA

**TEHNIČNA TRGOVINA,
SERVIS GORILCEV**
Bršljin 21, Novo mesto,
tel: 27-197

radiatorji JUGOTERM

ves tehnično-inštalacijski material, keramične ploščice, barve - laki, telefoni, motorne žage na obročno odplačevanje.

Možnost montaže in brezplačnih prevozov ter SERVIS GORILCEV

中國氣功

"QI GUNG"

TRETMA

Kitajska metoda ozdravljenja brez bolečin

PRIJAVE IN INFORMACIJE TER STROKOVNA NAVODILA

**Litijska 51, 61000 Ljubljana
Tel. (061) 101-301
Telefax: (061) 101-335**

**SUHA KRAJINA
COMMERCE**

DVOR d.o.o., Dvor 53A, Tel., Fax 068/87-470

vas vabi na

OTVORITEV NOVIH POSLOVNIH ENOT

**MESNICE na Dvoru v PETEK, 29. 11., ob 9. uri
SAMOPOSTREŽNE TRGOVINE Z MEŠANIM
BLAGOM (živila) v Mirni Peči, Postaja 31, v SOBOTO, 30. 11., ob 9. uri**

UGODNA AKCIJSKA PRODAJA posode EMO in sedežnih garnitur TOM (imitacija usnja) po 32.000 SLT.

Pridite in prepričajte se o ugodni ponudbi!

ZAHVALA

Ob izgubi naše mame, tašče, babice in prababice, sestre in tete

ANE LUKŠIČ

iz Podgrada

se iskreno zahvaljujemo za vsa izrečena sožalja sorodnikom, prijateljem in znancem. Hvala g. župniku za opravljen obred. Hvaležni smo vsem sosedom za vso nudeno pomoč.

Vsi njeni

ZAHVALA

Ob izgubi drage mame, tašče, stare mame, prababice in praprababice

**MARIJE
NUSSDORFER**

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem, ki so izrazili sožalja, darovali cvetje in spremstvo na njeni zadnji poti in počastili spomin nanjo. Posebna zahvala tudi gospodu kaplanu za lepo opravljen pogrebni obred in pevkam za zapete žalostinke.

Vsi njeni

Kočevje, 20.11.91

ZAHVALA

Vsem, ki ste spremljali na njeni zadnji poti našo drago mamo, ženo in staro mamo

MARIJO KUZMA
rojeno Rožman

iskrena hvala. Zahvaljujemo se še posebej dobrim sosedom, sorodnikom, prijateljem in znancem za izrečena sožalja, podarjeno cvetje in za vsestransko pomoč.

Žalujoci: mož Jože, otroci Marija, Anica, Tone, Jožica, Jože, Lojze, Stane z družinami, Ciril in Metod

ZAHVALA

*Tvoje truplo zemlja krije,
v temnem grobu mirno spiš,
tvoje srce več ne bije,
bolečin več ne trpiš.*

V 81. letu starosti nas je za vedno zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, brat, tast in svak

**MARKO
MALEŠIČ**

iz Radovič 21 pri Metliki

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem za vsestransko pomoč v teh težkih trenutkih, za darovano cvetje in izrečeno ustno in pisno sožalje ter za tako številno spremstvo na njegovi zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo DO Komet, ZZB Rosalnice, GD Rosalnice ter guverniku Marjanu Vidicu za poslovilne besede ter gospodu župniku za lepo opravljen obred. Vsem in vsakemu posebej iskrena hvala!

Žalujoci: žena Marija, sin Jože, hčerki Mimica in Nada z družinami ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

*Ljubila si svoj dom,
ljubila travnike in polja,
ljubila vse ljudi,
razdajala dobroto si.*

za ANO JANŽEKOVIČ
roj. Vrničar
iz Radoš pri Metliki

Kakršno je bilo tvoje življenje, takšno je bilo slovo od nas vseh — tiho in spokojno. Vsem, ki ste nam v teh težkih trenutkih stali ob strani, izrazili sožalje in darovali cvetje, se iskreno zahvaljujemo. Prisca hvala vsem sorodnikom in znancem, g. Slavici za ganljive besede pri odprtem grobu, pevkam za zapete žalostinke, g. župniku za opravljen obred, g. Ivanu Slobodniku in g. Kapušinu. Vsem še enkrat hvala!

Vsi njeni

ZAHVALA

Ob izgubi našega očeta

**FRANCA
LUZARJA**

iz Gabrja 109, Brusnice

se iskreno zahvaljujemo zdravstvenemu osebju Splošne bolnišnice Novo mesto, posebno dr. Čehovi in dr. Stariču, gospodu župniku iz Brusnice za tolažilne besede in obred, vsem gasilcem, pevskemu zboru iz Gabrja, vsem vaščanom, posebno še g. novinarju Kuljaju za poslovilne besede na grobu. Iskrena zahvala tudi d. Anici Korasa za nesebično pomoč.

Žena Ana, hčerka Ana, sinovi Božo, Marjan, Franc z družinami in 9 vnukov ter 11 pravnukov

ZAHVALA

Nepričakovano in mnogo prezgodaj nas je v 59. letu starosti zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, brat in zet

**BRANKO
KOVAČ**

s Sinjega Vrha pri Vinici

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, predvsem dr. Fortun — Tomažičevi, prijateljem in znancem, ki ste nam v težkih trenutkih pomagali, izrekli sožalje, darovali vence in cvetje in pokojnika v velikem številu spremili na njegovi zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo Gasilskemu društvu Sinji Vrh za organizacijo pogreba, guverniku za poslovilne besede in g. župniku za opravljen obred.

Žalujoci: žena Štefka, hčerke Nevenka, Štefka in Katica z družinami, tašča, brat Matija ter sestri Milka in Hermina z družinami in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

*Delo, trud in trpljenje
tvoje je bilo življenje.
Bolečine hude si preстал,
zdaj boš v grobu mirno spal.*

Na pragu 61. rojstnega dne nas je zapustil dragi oče, stari oče, brat in stric

**ANTON
BECELE**

iz Gor. Lakovnic 15

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom in znancem, ki ste ga obiskali v času njegove hude bolezni, zlasti kirurškemu oddelku Novo mesto za lajšanje bolečin. Hvala vsem, ki ste nam izrekli sožalje, darovali vence in cvetje. Hvala obema guvernikom za tolažilne besede ter pevcem za zapete žalostinke. Vsem še enkrat hvala za tako številno spremstvo pokojnika k zadnjemu počitku.

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

V 83. letu je utihnilo utrjeno, plemenito srce naše

**ZOFIJE
GRIL**

Fajfarjeve mame

iz Kočevskih Poljan pri Dol. Toplicah

Beseda HVALA je mnogo preskromna za vse, ki ste bili z nami, za vse, ki ste nam pomagali v najtežjih trenutkih z besedami, dejanji, cvetjem in svečami. Naj nam bo dovoljena posebna zahvala v njenem materinem jeziku: DANKE VER AUS! (HVALA ZA VSE) v času zdravljenja in slovesa.

Njeni: Marica, Zofka, Avgust, Joži, Tinka, Anka, Ciril ter vnuki

ZAHVALA

Po kratki in težki bolezni nas je v 55. letu starosti zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, stric in svak

MARJAN LIPOVEC

Nad mlini 44, Novo mesto

Iskrena hvala sorodnikom, prijateljem, sostanovalcem bloka 44 in nekdanjim sodelavcem Mehanske IMV Novo mesto za izrečeno ustno in pisno sožalje ter za podarjeno cvetje. Hvala Društvu invalidov Novo mesto za spremstvo, patru Luki za lepo opravljen cerkveni obred in vsem ostalim, ki ste ga spremili na njegovi zadnji poti.

Vsi njegovi

Rafko Kapš

Dosedanje življenje mladega novomeškega zdravnika specialista dr. Rafka Kapša sta usmerjali dve njegovi temeljni zanimanji: na eni strani učenje, pridobivanje znanja oziroma študij, na drugi pa atletika. Morda bi bilo treba ta dva sklopa zapisati v obratnem vrstnem redu. Gotovo pa ne moremo zgrešiti, če rečemo, da sta bila tesno prepletena in povezana. Rafko je že kot mladenič spoznal, da brez resnega dela, truda, odgovornosti, premagovanja šibkosti in tudi bolečine ni uspeha ne pri atletiki ne pri študiju. Res pa je tudi, da je Rafko za eno in za drugo nadarjen: bister, zvedav, vztrajen in vzdržljiv, skratka pravi tekmovalček, ki se veseli uspehov, zna pa moško prenašati tudi poraze in padce.

Rafko izhaja iz »medicinske« družine. Njegov oče, znani novomeški zdravnik specialist dr. Peter Kapš, je bil eden redkih študentov medicine, ki je študiral ob delu in ob skrbi za veliko družino in se je, otrok iz odmaknjene in pozabljen obkoljske vasice, skozi življenje od rosnih mladeniških let prebijal sam. Mati je bila višja medicinska sestra. »Oče je morda vplival name pri izbiri študija s tem, da sem ta poklic pač bolje poznal. Vendar me za medicino ni navduševal, pač pa mi je realno prikazoval težke, pa tudi lepe plati tega poklica. Med lepe je uvrščal predvsem priznanje in hvaležnost ljudi, vendar me je opozarjal, da od tega zdravnik nima in tudi ne sme imeti materialnih koristi. Za to da je plača, ta pa kljub vsem govoricam v zdravstvu pri nas ni bila nikoli kaj prida,« pripoveduje Rafko, ta 31-letni fant asketske postave in mladeniškega videza.

V šoli ni imel Rafko nikoli težav. Soseda ga je pri petih letih naučila brati in pisati, zato se je v prvem razredu dolgočasil in nagajal. Od prvega razreda do

zadnje gimnazije je bil odličnjak. Na fakulteti je vse izpite vsako leto opravil do konca junija, in to predvsem zato, da je imel potem tri brezskrbne mesece počitnic. Od trinajstega leta starosti do 3. letnika medicinske fakultete je vsvojo prosti čas porabil za atletiko. Bil je uspešen tekač na srednje in dolge proge, vseskozi član Atletskega kluba Novo mesto. »Moja generacija je bila ena najboljših mladinskih atletskih ekip v Jugoslaviji, pa tudi v članski konkurenci smo se izvrstno kosali z najbolj znanimi klubi. Takrat smo se mladi atleti zbirali okoli Janeza Pence, zgledega atleta in poštvovalnega trenerja. Dve leti je bil Rafko član državne mladinske reprezentance, dvakrat je nastopil na balkanskem mladinskem prvenstvu in krosu.

Ko se mu je študij prevesil v drugo polovico, tega tempa časovno ni več zmožel, je pa do danes ostal zvest teku kot rekreaciji in se redno udeležuje tudi tekaškega tekmovanja slovenskih zdravnikov, kjer je že trikrat premočno zmagal. Diplomiral je dva tedna po začetku absolventskega staža, in to kot tretji v letniku; prvi njegov kolega je opravil diplomu tri tedne prej. Takoj po opravljenem zdravniškem stažu se je zaposlil v novomeški bolnišnici, tik pred dopolnitvijo 30. letom starosti opravil izpit za specialista internista in še isto leto vpisal postdiplomski študij iz kardiologije na zagrebški medicinski fakulteti. V okviru interne medicine je njegova ožja usmeritev tako imenovana intenzivna nega.

Zadnji čas pa je dr. Rafko Kapš širši javnosti znan kot podpredsednik slovenskega sindikata zdravnikov in zobozdravnikov Fides. Pravzaprav dr. Kapš zaradi odsotnosti predsednika dr. Šikovca, ki je na strokovnem izpolnjevanju v tujini, opravlja funkcijo predsednika. Širša javnost je za ta sindikat, ki ima okoli 1600 članov, slišala ob oktobrski stavki zdravnikov. »Obljube, na podlagi katerih smo stavko prekinili, vlada od sedaj ni izpolnila, zato je razumljivo, da člani sindikata z rezultati stavke niso zadovoljni. Za neuspeh stavke je krivo tudi močno vmešavanje politike in političnih strank v delo strokovnega odbora. Materialni položaj zdravstva pa je vse slabši, isto velja tudi za plače zdravnikov. V zdravstvu vse bolj odloča politika in vse manj stroka,« je razočaran mladi zdravnik.

A. BARTEJ

Miklavževa opereta na Glavnem trgu

Veselemu decembru manjka še precej denarja

NOVO MESTO — Kljub časom, ki se zdela niso primerni za slavlja in praznovanja, pri Zvezi prijateljev mladine menijo, da bodo tudi letos za novo leto naredili vsaj toliko, kot so prejšnja leta. Pravijo, da otroci za nastale razmere niso nič krivi, zato jim veselega decembra s pričakovanjem Miklavža, božička in dedka Mraza ne gre šteti v slabo. Ob njihovih doživljajih se bodo lahko poveseleli tako mladi kot odrasli.

Velikost tega veselja je letos še v mnogočem odvisna od denarja. Pri Zvezi prijateljev mladine so šele pred dobrim mesecem zaprosili podjetja, ustanove in obrtnike za prispevek. Zbrati je potrebno kar največ denarja za nakup daril, saj bo dedek Mras s svojim novoletnim kamionom tudi letos, v dneh od 23. do 27. decembra, obiskal prav vsa krajevna središča v občini in obdaril skoraj 9000 otrok v starosti od enega do osmih let. Doslej je prošnji odzvalo le 30 podjetij, med katerimi je daleč največ prispevala Tovarna zdravil Krka.

Na Glavnem trgu bo veselo ves decembra. Že od ponedeljka, 2. decembra, in potem do konca decembra, bo na petdesetih stojnicah tradicionalni novoletni sejem. Tudi letos bo prvi teden v znamenju Miklavževega sejma. V četrtek, 5. decembra, bo trg obiskal Miklavž s spremstvom. Ob tej priložnosti bo prvič zagorela vsa mestna novoletna razsvetljava, glasbena skupina župnije sv. Lenarta (franciškanski samostan) pa je skupaj s pevci iz Sentvida pripravila opereto »Miklavž prihaja«. Ta dan bo trg zaradi krasitve in prireditev zaprt med 7. in 19. uro. Večji in manjši nastopi se bodo na trgu vrstili ves decembra. Osrednja dogajanja bodo med 23. in 27. decembrom, ko bodo na velikem odru pred rotovžem nastopali znani slovenski ansambli, pevci in igralci. Tiste dni bo Glavni trg vsak večer obiskal tudi novoletni kamion z dedkom Mrazom.

Organizatorji pripravljajo še novoletno noč »Dobimo se na trgu«, ki bo letos bolj tiha in mirna, saj ne bo žive glasbe.

J. P.

ZA IZKOPAVANJE NE BO DENARJA

METLIKA — Za arheološko izkopavanje na Mestnem trgu v Metliki, ki naj bi bilo predvidoma končano v prvem tednu decembra, bodo morali v Metliki odšteti okrog 250 tisoč SLT. Na novomeškem Zavodu za varstvo naravne in kulturne dediščine pa so pripravili že predračun za izkopavanje na sosednjem Trgu svobode, ki naj bi se pričelo spomladi prihodnje leto. Metlika bi po sedanjih cenah to izkopavanje veljalo več kot 400 tisoč SLT, vendar so na izvršnem svetu opozorili, da občina sama teh stroškov ne bo zmogla, ker presegajo njene denarne zmoglosti ter da bo za plačilo arheološkega izkopavanja potrebno najti sofinancerje.

Pesniki in Barakuda proti mrtvilu

Bosta ansambla Društvo mrtvih pesnikov in Barakuda zapolnila praznino, ki je nastala po Rudolfovem in Drevoredu? — Jutri glasbeni spektakel

NOVO MESTO — Dolenjska metropola se nikakor ne more pohvaliti z bogatim glasbenim življenjem, čeprav je bilo v zadnjih letih že nekaj poskusov, da bi se prebili iz omrtvičenosti. Bosta sedaj mrtvilo presekala ansambla Društvo mrtvih pesnikov in Barakuda?

Za jutri zvečer pripravljata v novomeški športni dvorani triurni glasbeni spektakel, ki naj bi pomenil nekakšno prelomnico in vzpon v novo novomeško glasbeno sceno, s katere sta svoj čas sestopila ansambla Rudolfovo in Drevored. Vodji obeh ansamblov: Društva mrtvih pesnikov, Borut Tiran, in Barakuda, Marko Zajc, si od tega veliko obetata.

»K poslušanju v petek zvečer bi radi pritegnili čimveč publike različne starosti, saj je naša glasba namenjena vsem, od najstnikov do generacije naših staršev. Polovica predvajanih skladb v spektaklu so naše lastne stvaritve, več tudi na tematiko Novega mesta, polovica pa iz svetovne glasbene zakladnice. Publiki želimo predstaviti svojo lastno glasbeno usmeritev, ki je neke vrste moderna pop in rock glasba, vendarle pa drugačna, težko opredeljiva, avantgardna,« pravi Borut Tiran.

Njegovo skupino sestavljajo srednješolci in študentje, vsi Novomeščani, v naslednji zasedbi: solo kitara Tomaž Konicija, solo kitara in prvi vokal Borut Tiran, ritem kitara Alam Vitezić, klaviriaturo Boštjan Kovačič in bobni Simon Žižek, v ansamblu pa gostujejo še kongaist Primož Žužek in pevki Irena in Leticija Yeboah. Ansambel ima od sedanjih mladih glasbenih skupin še najdaljšo življenjsko dobo, saj je skupaj že tri leta, nastopal pa je že v več krajih južne Slovenije pa tudi v Nemčiji in Italiji. Za kaseto je doslej posnel šest lastnih skladb; posneli pa so tudi videospot z naslovom Novomeški Robin Hood, katerega avtor je Jure Moškon.

Barakuda so povsem sveža glasbena skupina. Z delom je pričela letos junija, sestavlja pa jo pet fantov v starosti od 17 do 19 let iz Novega mesta in okolice, ki so se med sabo spoznali preko novomeške glasbene šole. Ansambel ima gnezdo v Straži, kjer tudi redno vadi v sestavi: kitare Miro Tomšič in Zlatko Petkovič-Koko, klaviriaturo Mitja Bobnar, bas kitara Pavle Klobučar in bobni Marko Zajc. Štirje člani ansambla tudi pojejo. Kljub temu da je ansambel tak nov, pa ima za sabo že kar precej nasto-

pov, zadnjega je imel na rock delavnici v Mokronogu, kjer je med petimi skupinami iz vse Slovenije zasedel prvo mesto.

Vodja ansambla Marko Zajc takole razlaga namen jutrišnjega nastopa: »Zeleli bi pokazati, da tudi pri nas nekaj nastaja. Barakuda goji predvsem vse vrste rocka, vseh so nam rock balade, posegamo pa tudi na področje tuje rock muzike in starega rocka, kar bo vsem generacijam gotovo všeč.«

Novemu mestu se torej jutri obeta zanimiva glasbena prireditev. Zanimanje zanjo sta pokazali tudi kočevska Oprema in Tovarna zdravil Krka, ki sta mladim glasbenikom primaknili nekaj za stroške ozvočenja, če pa sta s tem pripomogli tudi k novi novomeški glasbeni pomladi, bomo še videli.

T. JAKŠE

SOBOTNI PLESI V TOPLICAH

DOLENJSKE TOPLICE — V Zdravilišču Dolenjske Toplice ponovno uvajajo sobotni ples. V zdraviliški restavraciji bo vsako soboto od 20. ure dalje za zabavo skrbel ansambel Razdobe. Kot se za zdraviliško restavracijo spodobi, bo večino repertoarja zapolnila prava plesna glasba, kot so na primer Evergreeni; Trem fantom iz ansambla pa seveda tudi sodobna pop glasba, country pa tudi narodna zabavna glasba niso tuje. Vsako soboto pa bodo na voljo tudi že priznane dobrote topliške kuhinje.

• Edino tri zveste stvari v življenju so: denar, pes in stara ženska.

DECEMBRA OTROŠKI PEVSKI FESTIVAL

BREŽICE — Sedaj še ni znano, koliko otrok se je prijavilo in koliko jih je opravilo avdicijo za nastop na 1. otroškem pevskem festivalu, ki ga v Brežicah v soboto, 20. decembra, ob 17. uri v dvorani Zavoda za kulturo Brežice priredi Radio Posavje. Rok za prijave je potekel v soboto, 23. novembra, avdicija pa je bila v ponedeljek, 25. novembra. Razpis je bil namenjen otrokom v starosti od male šole do 12. leta; vsak kandidat naj bi prijavil po dve skladbi, nastopali pa naj bi s po eno bodisi s področja slovenske zabavne, narodnozabavne ali otroške glasbe. Prvovrščeni pevec z brežiškega festivala bo nastopil tudi na republiškem otroškem pevskem festivalu.

DVA ANSAMBLA EN KONCERT — Ansambla Društvo mrtvih pesnikov (levo) in Barakuda (desno) bosta jutri v športni dvorani poskusila obračunati z novomeškim glasbenim mrtvilom.

O POPOTOVANJIH

DOLENJSKE TOPLICE — Jutri, 29. novembra, bo ob 17. uri v Malem salonu Zdravilišča Doj. Toplice svetovni popotnik Zvone Šeruga pripovedoval o svojih popotovanjih.

Halo, tukaj Dolenjski list!

Novinarji Dolenjskega lista si želimo v bodoče več sodelovanja z bralci. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremenili, morda koga pohvalili, ali pa opozorili na zanimiv dogodek iz domačih krajev. Prislunhili vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet, poiskali odgovor na vaše vprašanje ali kaj podobnega. Pokličete nas lahko vsak četrtek zvečer, med 18. in 19. uro na telefon (068) 23-606. Eden od dežurnih novinarjev vam bo rad prislunhil.

Studio D
LESTVICA NARODNOZABAVNE GLASBE
STUDIA D IN DOLENJSKEGA LISTA

Žreb je za sodelovanje pri oblikovanju lestvice Studia D in Dolenjskega lista dodelil nagrado NATALIJI REPOVŽ iz Smarjete. Nagrajenki čestitamo!

Lestvica je ta teden takšna:

- 1 (3) Dolenjska puška — MODRA KRONIKA
- 2 (1) Zvezda, ki se utrne — SLAK
- 3 (2) Kje moj dragi hodi — NAGELJ
- 4 (6) Le sekaj, sekaj smrečico — T. VERDERBER
- 5 (4) Zdravica za vse nas — NAGELJ
- 6 (5) Žena je kriva — ANS. TONETA ŽAGARJA
- 7 (10) Ljubezni v slovo — ANS. IVANA PUGLJA
- 8 (7) Gozdovi umirajo — SPOMIN
- 9 (8) Rad zapojem ti, Slovenija — SLEVA
- 10 (—) Pod semiško goro — ANS. SLAVKA PLUTA

Predlog za prihodnji teden: Spomini nate — ANS. BORISA RAZPOTNIKA

KUPON št. 48

Glasujem za:

Moj naslov:

Kupone pošljite na naslov: Studio D, p.p. 103, 68000 Novo mesto

»Halo, tukaj je bralec Dolenjca!«

Bomo ob travnik? — Moteče zabavišče — Lastninjenje brez upokojencev? — Trd sladkor — O kapelciah, penzijah in travi — Manjvredne čistilke?

Pred tednom je dežurni telefon zvonil kot ponorel. Prva je poklicala P. Z. iz okolice Škočjana. Skrbi jo, ali jim bodo zdaj vzeli travnik, ki ga je bil tast kupil od ženske, ki ga je dobila po vojni. Najbolje bi jim vedeli na konkretno vprašanje odgovoriti na občini. Bralka je tudi dejala, da bi ona tiste, ki imajo doma grunte, ne le krpo zemlje, dala iz tovarn. Zanima jo, kaj bo s tistimi, ki bodo ostali brez služb ob vračanju združne zemlje. Moti pa jo, da so naši predsedniki in ministri vsi tako zaraščeni. Po drugih državah so lepo obriti in tudi naši bi lahko bili, meni.

Stevo Puljak iz Črnomlja je poklical, ker ga moti, pa ne le njega, predpopotno javno zabavišče, ki že nekaj časa spet stoji v Črnomlju na robu delavskega naselja Čardak. »Le kdo in zakaj dovoljuje, da to postavijo, da nam otroci pulijo še zadnje tolarje iz žepov, pa še prehladijo se, ko zmrzujejo na teh napravah? Poleg tega ne moremo spat, saj cele noči laja pes, ki ga imajo ti zabaviščniki s seboj,« se je jezil. Zelo ga tudi moti, da se ljudje, ki nas kličejo, skrivajo za inicialkami.

V imenu upokojenk Jutranjke nas je poklicala gospa M. Vodilnik in tudi predsednica sindikata v Jutranjki sporoča, da so upokojenke presenečene nad izjavami, da upokojenici nimajo več nobenih pravic do podjetja. »Sporočamo jim, da se lastnini ne bodo brez nas!« je bila huda gospa M.

Bralka S. G. iz okolice Dobriča se je obregnila ob nedavni krajši zapis v našem listu proti priziganju sveč na vseh mogočih mestih, kjer je kdo bil ob življenju.

Alenko Kočevar iz Ljubljane, sicer

doma iz Sevnice, je zanimalo, od kdaj je telefoniranje prikljubljeno domačopravek. Tako je namreč napisal T. J. v uvodu zadnjega poročila o dežurnem telefonu. Misli, da stvar ni ravno duhovita.

Metličan je poklical, da bi izlil svoj gnev zaradi tega, ker se nekateri (s polnim imenom in priimkom je omenil uslužbenca novomeškega Cestnega podjetja, doma iz Metlike) s službenimi avtomobili vozijo v vikend, drugi pa še za plače nimajo. Polno ime voznika iz konkretnega primera bomo objavili, ko bo klicatelj toliko premagal bojazan pred posledicami, da bo vsaj nam v vednost zaupal svoje ime.

Bralka Mimi s Ceste herojev v Novem mestu ima več problemov. V Mercatorjevem Potrošniškem centru v »Plavi laguni« že nekaj dni prodajajo tako trd sladkor, da se ga ne da spraviti v manjše koščke. Tudi čez kruh ima pripombe. Kupuje soriškega, ki pa ima take brazde, da ga zelo težko reže. Misli, da je dovolj drag, da bi v pekarni lahko pazili tudi na to. Gospa Mimi tudi misli, da bi lahko na železniškem postajališču v Centru naredili vsaj vetrobran.

A. H. iz Sentjerneja se je spotaknila ob poročilo o »pokojninski« svobodni katedri v prejšnjem Dolenjcu. Gospa Angela pravi, da kapelice zidajo reveži, tisti, ki jim gredo v nos, pa da so si uredili dovolj velike penzije. Če niti trave ne bodo mogli jesti, bo kriva njihova prestot. Pravi, da nam ni še nič hudega in da je ona z možem kljub majhni penziji pripravljena še prispevati za to državo.

Obrtnik Janez iz Bele krajine misli, da bi morala Komunala, še posebno pa Elektro, mnogo bolj uporabljati Studio

D in ljudi obveščati o daljših prekinitvah dobave vode in električnega toka. Za proizvodnjo, veliko ali manjšo, je nerodno, če po več ur ni toka, zlasti če tega ne povedo vnaprej.

Bralka D. je poklicala v imenu štirih snažilk ene novomeških osnovnih šol. Potožila je nad slabimi plačami, ki ne zadoščajo niti za polnožive. Grozijo jih še znižati ali snažilke celo vreči na cesto. Kje je sindikat, se sprašujemo, kje je, ko zvišujejo normativ snazilkam na 1.200 m²? Imajo nas za trapaste, manjvredne, se jezijo in pravijo: »Naj prideta Vencelj in novomeški Brezovar na šolo, naj vzameta metlo v roke, pa bosta videla, kako stvar zgleda!«

V svojem in v imenu sosedov je poklicala Mirjana iz Brežice. Spomladi je bila namreč njihova hiša nenadoma zelo obljudena. Ko so se pozanimali, odkod toliko obiskovalcev pri Mihelčičevih, so zvedeli, da gre za popoldansko obit, masažo ali nekaj podobnega. Zdelo se jim je čudno, saj ni nihče nikogar vprašal za soglasje. Ko so stvar raziskovali, so na občini prišli do dokumenta z žigom hišnega sveta, da je slednji na izredni seji dal soglasje za obrt. Nerodno je le, da o takšnem sestanku v hiši nihče nič ne ve, žig pa je pri obrtnikovih verjetno še od takrat, ko je bil glava družine predsednik hišnega sveta. Stanovalci so pričakovali, da bo odgovorna delavka na občini, Metka Budič, dovoljenje za obrt preklicala. Ker je bilo vse tiho, so jo na zadevo spomnili, a Budičeva jim je rekla, naj kličejo na inšpekcijo v Krško. Tam so povedali, da je na potezi Budičeva. Kaj zdaj, se sprašujejo ljudje, ki jih še bolj kot sama obrt sosedov jezi in moti njihova aroganca.

Z. L.-D.

KOMUNISTI VAS GRDO RAZVADITI

Fritz je bil tečen, da bi ga najraje spodil nazaj v Švabartjo.

— Ti biti nezadovoljen s plačo.

— Res je, Fritz, glede na marko se mi je plača najmanj za pol zmanjšala.

— Sin ne dobi študijskega.

— V Repečevi dragi so letos razpisali pet študijskih. V času komunistične strahovlade je samo Hitrokal študijski študijarjocih.

— Veliko ljudi biti na cesti.

— V časopisu sem prebral, da je vsak mesec najmanj 2000 ljudi, ki ostanejo brez posla. Ko je vladalo enoumje, smo lahko izbirali zaposlitev po mili volji.

— Učitelji so zapuščali šole in se zaposlovali v podjetjih, ker so bile tam boljše plače. Brezposelnost so bili v glavnem ljudje z dvema levima rokama.

— Zdaj dobiti čevlji tudi dobra

delavec.

— Še do pred kratkim so bili delavci lastniki tovarn, zdaj pa jih suvajo čez prag. Ko so vladali izkoriščevalski komunisti, je bil delavec zaščiten kot kočevski medved. Po tovarnah se niso mogli rešiti niti dela alkoholikov.

— Folk gradi hiše.

— V glavnem s posojili, Fritz.

— Jaz slišati, da biti oduška obresti.

— Narobe si slišal Fritz. Ubijalske obresti na posojila so zdaj. Komunisti so si zagotovili socialni mir z ugodnimi obrestnimi merami. Posamezniki še zdaj odplačujejo posojila za bajte. Mesečni obrok ni višji od vrednosti cigaretna škatlice.

— Komunisti povzročiti inflacija.

— Inflacija je tudi danes, ko ne

vladajo več komunisti. Gospodarstvo je na tleh, zadržniki, šolniki, železničarji, tekstilci, kovinarji in ne vem kdo še — stavkajo.

— Vi lahko kupiti stanovanje.

— Trenutno razprodajajo družbena stanovanja, ja, toda krajani nimajo cvenka, da bi jih kupili. V sivih komunističnih časih so dobivali socialno šibkejši družbena stanovanja.

— Biti ljudje zadovoljni z nova oblast?

— Rekel bi, da je prej nasprotno. — To biti krivi komunisti.

— Fritz, saj komunisti ne odločajo več o človeških usodah. Pri nas je večstrankarstvo in predvsem demokracija.

— Pa vseeno biti za nezadovoljstvo krivi komunisti. Oni vas v preteklosti preveč razvadili!

TONI GAŠPERIČ